

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Deželnozborske volitve.

Boj za deželne zbornice se začelja po raznih avstrijskih deželah. Semtertje bo hud, kakor n. pr. na Češkem, kjer bo nastopila mlada krščansko-narodna stranka, da naskoči liberalne postojanke po deželi in jih pribori za krščansko ljudstvo in za krščanska načela. Tudi drugod nastopajo organizirane krščanske stranke, ki bodo prej ali slej pomedle z liberalizmom, kakor so s sijajnim zgledom pokazali Nižji Avstriji.

Tudi Kranjska stopa zopet v znamenje volivnega boja. A danes je pač položaj čisto drugačen, nego je bil pred sedmimi leti. Takrat je nastopila Slovenska Ljudska Stranka v znamenju najodločnejšega boja proti vladni in proti združeni deželnozborski večini. Bil je odločen in smel korak, in ko je dr. Šusteršič z mogočnim glasom zagromel v zbornico, da Slovenska Ljudska Stranka ne odneha pod nobenim pogojem, dokler ne izvojuje ljudstvu ugodne volivne reforme, se je marsikdo boječe vpraševal, ali bo mogoče stranki vzdržati ta boj do končne zmage nad vsemi, tedaj še vsemogočnimi sovražniki.

Dogodki so si sledili drug za drugim in so opravičili tudi z uspehi načelno že itak pravično stališče Slovenske Ljudske Stranke. Padel je najhujši nasprotnik — baron Hein — in je zapustil kranjsko deželo. Zveza med strankama bivše večine se je pod neprestanimi udarci zrahljala; še bi liberalci radi vzdržali staro zvezo, a njihovi nemški zavezniki jih zdaj zaničujejo, ker si od tako oslabilnega prijatelja ne ometajo več nobene koristi. Prej ponosna liberalna stranka je izgubila na deželi že vso moč, v mestih je pa tako omajana, da se le s težavami vzdržujejo posamezne liberalne klike. Liberalni voditelji nimajo več privlačne sile; tepeni vojskovodje nikogar ne navdušujejo.

Volivna reforma za državni zbor, pri kateri se je krona postavila na demokratično stališče, je podkrepila tudi zaupanje v zmago volivne reforme za naš deželni zbor. Razni deželni zbori so že izpomenili svoje zastarele volivne rede tako, da so dovolili pristop k zakonodavstvu širšim slojem in omejili privilegije posameznih stanov. Tudi na Kranjskem prodira prepričanje, da se mora izpremeniti vo-

livni red. Ker splošne in enake volivne pravice za deželne zbornice vlada pod nikakim pogojem ne pripusti, treba je sprejeti vsaj to, kar je mogoče doseči, in to je obsežno vladni predlogi, ki ustanavlja novo kurijo splošne in enake volivne pravice z desetimi mandati. Vsakdo, ki resno hoče demokratiziranje deželnega zbora, bo ta korak naprej veselo pozdravil; odkloniti more tako predlogo samo oni, ki sploh nobenega zboljšanja neče.

Liberalci so krivi, da je kranjski deželni zbor skozi celo preteklo dobo ležal brez dela in življenja na tleh. Na liberalcih, ki so samo zato, da ne bi prišli zastopniki slovenskega ljudstva v večjem številu v zbornico, preprečili z obstrukcijo delovanje deželnega zbora, je vsa krivda za škodo, ki jo je trpela kranjska dežela vsled nedelavnosti deželnega zbora. Preprečiti reforme ne morejo, samo zadržujejo naš napredek in škodujejo po svojih skromnih močeh prospehu kranjske dežele.

Kakšen značaj ima torej sedanja volivna borba?

Pravzaprav to ne bo več borba, ampak samo razrešitev položaja, v katerega je spravila kranjsko deželo trma liberalnih voditeljev. Kmetje stoje trdno, kakor en mož. Kmečke zveze so govorile po celi deželi, da hočejo volivno reformo, da zahtevajo večje zastopstvo kmečkega stanu in rednega dela od novega deželnega zbora. S tem geslom stopajo vse kmečke občine v volivni boj. Niti prikazati se ne sme več med nje liberalci: hitreje jo bo povsod odkuril, nego je prišel. Liberalizmu je med ljudstvom odklenkalo z mrtvaškim zvončkom. Tu sploh ne bo boja, o stvari so vsi edini, želimo samo, da bi povsod izbrali za zastopnike tudi može, ki bi težko nalogo, ki jih čaka v deželnem zboru z obilnim delom, tudi z vso odločnostjo izvrševali.

Kajti delati bo treba. Kar se je skozi mnogo let zanemarilo, trka zdaj na vrata deželne zbornice in zahteva rešitve. Drugod so leto za letom deželni zbori vpeljevali novemu času primerne izpremembe, pri nas pa bo treba v najkrajšem času dohiteti, kar se je zakasnilo. In za to bo treba mnogo truda, temeljitega napora, treba bo moči, ki se posvetijo delu z vso vnemo za občni blagor. V kranjskem deželnem zboru je ključ za politično bodoč-

nost vsega slovenskega naroda, kajti ne le socialne in gospodarske, ampak tudi politične razmere bodo mnogo odvisne od dela, ki ga bo izvrševal kranjski deželni zbor.

Slovenska Ljudska Stranka torej stopa pred narod z zahtevo, da se naj omogoči hitra rešitev težkega vprašanja, ki leži kot mōra nad celo deželo: Ali pride ljudsko zastopstvo do zaželenega dela v javni blagor? Ali bodo še dalje trmoglavni liberalni voditelji preprečevali naravni razvoj in napredek naše domovine?

Odgovornost pade na mestne volivce, kajti ti so doslej pošiljali v deželni zbor one zastopnike, ki so ustavili plodno delo deželnega zbora. Mnogo se je izpremenilo po mestih, kajti zdrava misel si tudi tu pridobiva vedno več tal. Posebno uradništvo po naših mestih in trgih si mora zdaj odgovoriti na vprašanje, ali more in sme po svoji vesti in dolžnosti glasovati za stranko, ki obstruira vol. reformo, ki jo je vlada predložila. Uradništvo je oni faktor, ki ima nalogo skrbeti za postavnost in mirni razvoj dežele, in zato bi delalo uradništvo proti dolžnosti svojega poklica, ako bi odločevalo za stranko, ki je najhujša in sedaj edina zavora postavnega razvoja.

Trgovski in obrtni stan je imel dovolj prilike spoznati, da so ga liberalci samo slepili. Kaj pa imajo trgovci in obrtniki od liberalne stranke? Čete Slovenske Ljudske Stranke se organizirajo, in gotovo bo ta organizacija tudi gospodarsko kmalu pritisnila z odločujočo silo na trgovstvo in obrtništvo po geslu »Svoji k svojim«. Doslej se to še ni v dejanju izvrševalo, ostalo je le pri besedah, a moč organizacije bo tudi tu občutno nastopila. Trgovci je hujšala liberalna stranka prej proti Slovenski Ljudski Stranki in se izigravala kot edina braniteljica trgovskega stanu. Danes pa vidimo, da v svojih smrtnih bolečinah liberalci že obljubujejo ljudem konsumna društva v svoji zadružni zvezi, samo, da bi si rešili še kaj pristašev. Učitelje, uradnike in delavce pozivljejo k snovanju konsumnih društev; s tem so dokazali, da jim za trgovstvo ni nič, ampak samo zase. Nespameten bi bil trgovec, ki bi se še dalje izpostavljal za tako breznačajno stranko, ki ga samo izkorišča v svoje strankarske namene.

Zato pa je skrajni čas, da se tudi mestni volivci zdramijo. Prapor Slovenske

Ljudske Stranke je čist in ona lahko s ponosom pokaže, da je ves čas delala le v pravo ljudsko korist. Združimo se k plodnemu in resnemu delu tudi za kranjski deželni zbor!

Pogodba in sprava.

(Poročal poslanec Žitnik.)

Minoli ponedeljek je državni poslanec Žitnik na shodu v Vipavi poročal o delovanju novega državnega zbora. V dnevurnem govoru je poslanec omenil tudi sledeče:

Vladni program.

Zgodilo se je nekako avstrijsko čudo, da sede na ministrskih sedežih — če smem rabiti ta udomačena izraza — poleg liberalnih klerikalni in zraven odločno nemških štirje odločno slovanski ministri. To je pač v prvi vrsti zasluga spretnih taktike ministrskega predsednika, pa tudi naravna posledica neveselih razmer, ki so vladale v državi in državnem zboru. Vse resne stranke so bile skoraj že utrujene in site večnega narodnega boja. Za trenotje vsaj so odložile orožje, da podpirajo vlado barona Becka, ki je od vladarja dobil tri posebne naloge: Volivno reformo, pogodbo z Ogrri in narodno spravo.

Prva naloga vlade je bila, da ugotovi splošno in enako volivno pravico. To se je zgodilo in lani je bil izvoljen novi, ljudski parlament. Znak nove poslanske zbornice je agrarna večina. Do 300 je poslanec, torej dobra polovica, ki bodo vestno in odločno zagovarjali in branili kmečke koristi. (Živahno pritrdjevanje.)

Pogodba in kmet.

Druga velika naloga sedanje vlade in prvo ogromno delo novega državnega zbora je bila nova pogodba z Ogrri. O tem vprašanju pisalo in govorilo se je mnogo. Rečem pa javno in z vso odločnostjo, da jih je mnogo, celo med poslanci, ki so po časnikih in shodih pošteno rentočili proti pogodbi in njenim zagovornikom, akoravno obširne in težko razumljive pogodbe še prečitati niso, še manj pa proučili. So namreč ljudje, ki vedno silijo z glavo skozi zid in trdijo, da je črno, kar je belo ali obratno. Jaz sem si za svojo osebo ustvaril povsem neodvisno mnenje o novi

LISTEK.

Krpanova kobila v dolini šent-flo. Ijanski

Tragedija v dveh prizorih.

Spisal: Kralj na Betajnovi. Uglasbil Rodoljub z dežele.

OSEBE:

Superlativ. — Umetnik. — Umetnica. — Učenec. — Radovednež. — Pikolo. — Gostje. — Kritik.

Dejanje se vrši že kake tri tedne vsak dan v glavnem mestu Mamelukov.

Prvi prizor.

Kavarna z najfinešo francosko opravo. Parfum: Extract al' iris blanc (firma Roger & Gallet, Paris. Grand Prix 1900.) Umetnik, umetnica in učenec sede pri vodi.

Umetnik: No, kako ti ugaja naša publika?! — Kaj?! — Fino?! Kaj?! Ta razume, kaj je lepo in kaj grdo?! — Kaj?!

Umetnica: »Poboljšanje kujonov« je pa res tudi nekaj imenitnega! Nekaj posebnega!

Umetnik: Seveda, seveda; piramidarno! Ej, pikolo, prinesi mi list za »politične principe«. (Pikolo prinese.)

Umetnik (bere).

Umetnica (poslušaj).

Radovednež (prisede k sosednji mizi).

Umetnik: Fej, ti Mameluki! Enemu Superlativu si upajo povedati, da je umetnost vseh umetnostij »Poboljšanje kujonov« svinjarija in nesramnost. Upajo si reči, da so zvezde, ki se sipljejo na naslovnem listu na svinje podlost in da bo kmalu konec skrajne tolerance, ki jo trpe toliko časa že! Taki banavzi! — Kaj?!

Umetnica: Pa kje je to napisano?! — Saj nisi bral tega?!

Umetnik: Napisano, kaj napisano?! Kdor zna čitati, zna brati tudi med vrstami. Saj si še ti igrala »Mistiko«, pa je niti razumela nisi! Kaj?!

Umetnica: Ne bodi nesramen!

Umetnik: No, no, kaj?! — Pa mi razloži »Mistiko«.

Umetnica: (deklamira):

Umetnost je vlačug vlačuga,
in narod naš propal bedak,
Superlativ je kralj vseh kraljev,
in publika: otrok otrok! —

No, ali boš še sedaj govoril, da ne razumem »Mistike«.

Umetnik: Poslušaj mene! (deklamira):

Jaz vem, kar vem, da nič ne vem,
in vendar vem, kar vem, da vem!
kujon, kanalja zahvali Boga,
če kralj vseh kraljev te sploh lasa!

Umetnica (ironično): No, ti razumeš pod patosom umetnost!

Umetnik: Pojdi! Jaz ravno tako nič ne razumem, kakor ti! — Ampak tega vendarle ne bom povedal, ker menda samega sebe ne bom blamiral!

Umetnica: Pa zakaj si se preje delal tako učenega?!

Umetnik: Učenega se delam vedno! Saj tudi drugi ne govorje drugače! Kaj?!

Radovednež (se oglasi): Dovolite zastopniku Mamelukov eno besedo! Zakaj si mi Mameluki sami pljujemo v obraz?!

Umetnik: Pljujemo, saj si ne pljujemo! Saj si ne! Jaz sicer nisem Mameluk, pa saj mameluška umetnost tudi ni mameluška, pa se čuti kot mameluško! In zakaj bi se še jaz ne čutil za Mameluka?!

Radovednež: Še par »Poboljšanj kujonov« in ploska pri premijeri, in Mameluki postanemo »stalni gostje« v Simplissimu!

Umetnik: No, no, to pa pač ne bo?! — No, pa povejte mi gospod, kako vam je sploh, tako vobče ugajalo »Poboljšanje«? Kaj?!

Radovednež: Kolikor je v farsii satire, je že stokrat povedano, nekaj šlagerjev, ki so nanovo pobeljeni, je res dobrih; — radi česar pa še niso novi. Drugega pa nisem razumel!

Umetnica: Niste razumeli?! — Čakajte, Vam pa jaz razložim!

Radovednež: Ne, hvala; kar je tako, da se ne dá razumeti, se sploh ne dá razumeti! In tisoč razlag ne pomaga nič. Vi ne razumete, in jaz tudi nisem razumel!

Umetnik: Jaz vam pa natančno razložim vse fineše! Prav vse!

Radovednež: Hvala! Jaz sem tako pošten, da priznam, da ne razumem, vi drugi, ki nerazumljivo razumete, ste pač — Superlativi!

Umetnik: Oprostite, toda to je precej žaljivo!

Radovednež: Meni je sam igralec Kobalež povedal, da mu Superlativ, ko ga je bil vprašal, ni mogel razložiti uloge!

Umetnik: Seveda, njemu ne?! — Kaj!? — On sploh ničesar ne razume!

Radovednež: Ne vem, če bo tako. — Res pa je to: če kdo, ki ima ime, napiše par stavkov, ki so še tako neumni, jih ima kritika in ljudstvo za duhovite, ker so — njegove. In če je »umotvor« bedarija, ki je nihče ne razume, tudi pisatelj sam ne, potem je to višek umetnosti.

pogodbi z Ogrji. To moje prepričanje je, da je splošno mnogo boljše ravno z agrarnega ali kmečkega stališča. Kdor pa hoče prav razumeti in presojati to vprašanje, mora v prvi vrsti upoštevati, da pogodba z Ogrji ni isto, kar je dualizem. Vsak pošten in odkrit Avstrijec mora reči, da je dualizem iz leta 1867. največja nesreča za habsburško državo. Tedaj so Nemci in Madžari razdelili državo v dve polovici po načelih, ki so morala privedi razmere do tega, da imamo danes že dejansko dve samostojni državi. Pogodba pa je le državnopravni, oziroma narodnopravni akt, ki za nadaljnjih deset let ureja carinsko, trgovsko, obrtniško in industrijsko, prometno, finančno in kmečko vprašanje na podlagi dualizma. Ker pa je ta podlaga dualizma že iz početka slaba, labilna, za monarhijo sploh in Avstrijo še posebej naravnost pogubna v svojih državnopravnih posledicah, zato tudi carinska in trgovinska pogodba ni in ne more biti taka, kakor si jo mi vsi želimo. Kdor tega ne more ali noče razumeti, s tem je seveda nemoženo vsak stvaren in trezen razgovor. In to sem jaz naglašal že pred leti in lansko jesen v raznih člankih, preden sem sploh dobil pred oči novo boljše pogodbo z Ogrji. Torej nisem bil nedosleden, ako sem pobijal dualizem in našteval slabe njegove posledice, končno pa le glasoval za novo pogodbo. Le človek, ki se je sprl s pametjo, je zapisal v nekem slovenskem listu te-le besede: »Kdor glasuje proti pogodbi, ne glasuje za to, da se podraži moka, proti znižanju cene sladkorja, proti vinskemu zakonu itd., ampak glasuje proti zato, da se ta pogodba ovrže ter napravi boljše«.

Ta časnikarski junak sploh ne vé, da so dvajset let — seveda s presledki — trajala pogačanja med različnimi avstrijskimi in ogrskimi viadami o novi pogodbi. In sedaj, ko se je vendar posrečil dogovor, naj ga pa avstrijski parlament zavrže, da se napravi boljši. Mož pa ni povedal s kakimi sredstvi bi mogla Avstrija prisiliti Ogre, da podpišejo sami sebi smrtno obsodbo. V smislu avstrijske cesarske naredbe s § 14., z dne 21. septembra 1899 in istodobnega člena 30. ogrskega zakona je s 1. januarjem 1908. potekla takozvana »reciprociteta« med Avstrijo in Ogrsko. In ogrski, od cesarja potrjeni zakon jasno določa, da smejo Ogrji samostojno in neodvisno od Avstrije urediti svoje državno gospodarstvo, ako se do novega leta 1908. ne sklene nova pogodba. Kdo je torej porok, da bi se napravila boljše pogodba in sicer še o pravem času? Madžari raje trpe gmotno škodo, samo da pretrgajo zadnje vezi z Avstrijo. Kdor pa slep in gluh kriči z nemškimi radikali unisono: »Proč od Ogrske«, ta dela za pruskega kralja. Ako se ločimo od Ogrrov v gospodarskih vprašanjih, je le vprašanje jako kratkega časa, da se razdeli tudi skupna armada. In ko bi se to zgodilo, postane s časom Avstrija le privešek mogočne nemške države. In tega si pač Slovenci ne moremo želeči.

Dražja moka?

Ko bi torej večina glasovala proti pogodbi, je sploh vprašanje, ali in kedar bi se sklenila nova pogodba. Gotovo pa bi se podražila moka, Ogrji bi ne sklenili zakona proti ponarejanju vina in bi ogrski židje še dalje delali veliko konkurenco avstrijskim vinom in tudi sladkor bi ne bil cenejši. Vsi ti zakoni so namreč v najožji

zvezi s pogodbo samo. Pri tej priliki pa moram odgovoriti na gorostasne budalosti, ki jih čvekajo takozvani naprednjaki na Vipavskem, osobito v Ajdovščini. Vipavci morajo skoro brez izjeme kupovati moko. Ker pa se je podražila, trdijo trgovci — tako mi zatrjujejo razni možje — da smo krivi poslanci Slovenske Ljudske Stranke, češ, da smo zaprli meje proti Srbiji, Rumuniji, Bolgariji in Rusiji. Javno in odločno izjavljam tukaj: Kdor to trdi, ta je zabit kakor klada ali pa navaden cigan, ki vedoma trdi neresnico. Sramota za tako napredno inteligenco, ki je bolj neumna, kakor zadnji kozji pastir v rov-tah. Meje namreč niso zaprte žitu in moki, ampak le živini. Glasovali smo res za predlog, da se zapre meja tudi srbski živini, ker smo z živino navadno dobivali tudi kugo v naše kraje. Drugič pa smo s tem le koristili domačim živinorejcem. Ko bi bila meja odprta živini iz balkanskih dežel in iz Rusije, potem se naša živinoreja, mnogokje skoraj edini vir kmečkih dohodkov ne more povzdigniti. (Burno pritrdjevanje.)

Z ljudskimi sleparji nas obkladajo iste duševne reve, ki niti ne vedo, da je bila pogodba z Ogrji takorekoč že pred dvema letoma ugotovljena, ko je cesar potrdil sklenjene trgovinske pogodbe z Nemčijo, Italijo, Rusijo, Švico in Belgijo do leta 1917., oziroma 1915. Te pogodbe ne veljajo le za Avstrijo, ampak za skupno avstro-ogrsko carinsko ozemlje. Te mejnarodne pogodbe pa ni mogoče razdreti. Torej bi morala ta ali druga vlada s § 14. zopet podaljšati staro, za Avstrijo še mnogo slabšo pogodbo, ali bi se z novim letom pričel med Avstrijo in Ogrsko hud carinski boj. Sedaj pa vprašam: Komu bi koristil ta boj? Nikomur, pač pa napravil ogromno škodo avstrijskemu in ogrskemu narodnemu gospodarstvu. Res je sicer, da bi končno v boju opešala in podlegla Ogrska, toda tudi Avstrija bi imela škode za neštete milijone. Številke govore. Leta 1900 so Ogrji izvozili v Avstrijo raznega blaga za 921.680.000 kron, dobili pa iz Avstrije blaga za 885.236.000 kron. Bila je torej ogrska bilanca aktivna za dobrih 36 milijonov kron. Leta 1906. pa so Ogrji uvozili v Avstrijo blaga za 1.053 milijonov K, dobili pa iz Avstrije za 1.099 milijonov K; torej je bila avstrijska bilanca aktivna že za dobrih 46 milijonov kron. Torej je ljudski slepar pač le človek, ki zahteva, naj na novo med Avstrijo in Ogrsko postavimo carinsko mejo in še bolj podražimo živila. Dokazano je namreč, da Avstrija mora uvažati žito in pa tudi živino, ker domači pridelki ne zadoščajo. Ali pa ni naravnije, da kupujemo od najbližjega sosedu, ker tudi on izplača na leto za avstrijsko blago že nad milijardo kron. Kdor tega ne razume, ta je »zarukan« kakor drenov klin.

Izjavljam odkrito, da obžalujem, ker nas je usoda zgodovine takorekoč zvezala in spojila z Madžari pod eno streho. Toda računati moramo s tem neprijetnim dejstvom, kakor tudi z istino, da bi bilo mogoče razrušiti dualizem ter ustvariti boljše pogodbo le z mečem. To zadnje sredstvo pa more nasvetovati v istini le »ljudski slepar«, ki živi le od prepira, ali pa moderni Herostrat, ki zažge streho nad svojo glavo. Mi ne smemo pozabiti, da imajo Ogrji že do tri milijarde dolga in da je Avstrija glavni upnik. Ako bi torej za-

dušili Ogre, izgubimo tudi izposojeni kapital.

Res je, nova pogodba ni taka, kakor bi si jo želeli. Vsaka pogodba pa je kompromis, pri katerem mora vsaka stranka nekaj odnehati. Toda oglejmo si točke te pogodbe, ki je bila sedaj posebno iz političnih razlogov eminentna državna potreščina.

V prvi vrsti opozarjam na novo železnico, ki se bode gradila od Novega mesta mimo Karlovca do Dalmacije. Kdor zanika pomen in koristi te železnice za Kranjsko deželo, posebno pa za Ljubljano, temu ni pomoči. Ta železnica pa je bila mogoča le sedaj v zvezi z novo pogodbo. Avstrija prevzame okroglo 30. Ogrska pa 100 milijonov stroškov.

Velika načelna pridobitev za Avstrijo je zvišanje ogrske kvote za 2 odstotka. To zvišanje znaša že sedaj nad pet milijonov. Ne čudimo pa se prav nič, ako Košut pravi svojim tovarišem, da so na drugi strani pridobili celih 380.000 kron. To je korec vode v Savo!

Posebne važnosti pa so za kmeta v novi pogodbi določbe proti živinski kugi, ki smo jo navadno dobivali z Ogrskega. Le popolnoma zdrava živina bode smela čez mejo, in naši živinozdravniki bodo smeli preiskovati živino na Ogrskem; zlasti velja to za prašiče.

Važni so dogovori tudi glede na železnične tarife. Doslej so Ogrji mogli na avstrijskih progah živino, žito, les in drugo biago ceneje prevažati kot Avstrijci svoje domače blago. V bodoče bode naša država mogla sama določevati prevozne cene.

Nova pogodba dalje prepoveduje borzno kupčijo z žitom na obroke. Ta goljufiva kupčija je določala nenaravne cene žitu ter delala škodo kmetu in drugim. Špekulantje dobe torej verige na roke.

Kakor sem že omenil, obvezala se je ogrska vlada, da predloži državnemu zboru zakon proti ponarejanju vina. To bode v korist tudi avstrijskim vinorejcem.

Nova pogodba tudi več ne dovoli, da se povrača ogrskim mlinom carina od žita iz balkanskih dežel, ako so moko izvažali iz dežele. Tudi ta špekulacija je prepovedana, gotovo le na korist avstrijskim mlinom in poljedelcem. Res je sicer, da je Avstrija prikrajšana pri carini, s katero se deloma pokrivajo skupni državni stroški. Pri tem pa ni ravno kmet prizadet v prvi vrsti. Sploh pa bi bilo mogoče razdeliti carinske dohodke le tedaj, ko bi se razdelilo tudi skupno carinsko ozemlje. Toda v tem slučaju bi mnogo vnanjega uvoza obrnili na Reko Ogron na korist.

Dalje čenčajo nasprotniki, da smo Ogrom darovali 40 milijonov pri državnem dolgu. Ti ljudje so slišali zvoniti, pa ne vedo, kje. Stvar je ta: Leta 1867., ko so skovali nesrečni dualizem in prvo pogodbo, tedaj je iznašal skupni državni dolg 3025 milijonov goldinarjev. Madžari pa niso hoteli priznati nobenega dolga, marveč so le iz proste volje se obvezali, da plačujejo na leto obresti 58.339.339 kron. Ogrski dolg pa je iznašal okroglo 1.400 milijonov kron. Nova pogodba pa določa: Ako Ogrji odplačajo Avstriji ta dolg v 10 letih, prihranijo si okroglo 40 milijonov. Ako pa povrnejo ta dolg v 22 letih, Avstrija ne izgubi ne vinarja. Mi moramo biti le veseli, da so Madžari sedaj priznali ta svoj dolg. Nihče bi jih ne mogel prisiliti,

ker Avstrija ne more zarubiti Ogrske, kakor zasebni upnik svojega dolžnika.

Z ozirom na vsa ta dejstva moram reči: Ako smo glasovali za novo pogodbo z Ogrji, storili smo le svojo dolžnost nasproti državi in svojim volivcem. Le popov more trditi, da smo izdali kmečke krivice. To povem povsod in vsakemu v obraz. (Burno pritrdjevanje.)

Narodna sprava.

Ravno tako odkrito pa tudi izjavim, da je po mojem mnenju to zadnja pogodba, ki jo je Avstrija sklenila z Ogrji, velikega pomena glede na narodno spravo. Madžari z vso silo delajo na to, da se popolnoma ločijo od Avstrije ter si ustvarijo tudi popolnoma samostojno armado. Ko se gospodarsko ločimo od Ogrrov, je tudi razdelitev armade le vprašanje časa. Ko pa Madžari dobe armado v roke, potem si vsak lahko naslika bodočnost. In da se to ne zgodi, treba je vse storiti, kar je le mogoče v desetih letih te nove pogodbe. Zame je bil to — naravnost izpovem — najvažnejši razlog, da sem glasoval za pogodbo. Ako se enkrat ločimo, more nas zjediniti le meč. Da pa bode čez deset let mogla Avstrija narekovati pogodbo, treba je v prvi vrsti, da dobimo močan parlament z močno in odločno vlado. To pa je mogoče, ako se posreči narodna sprava, ali vsaj premirje, ki bi omogočilo in ugledilo pot do sprave med narodi v Avstriji. In to je ravno tretja glavna naloga sedanje vlade, ki se je že lotila, sicer težavne, pa nujno potrebne dela. Ako se posreči narodna sprava vsaj v bistvenih točkah, potem šele more tudi državni zbor uspešno delovati v blagor ljudstva in države.

Shod „Kmetijske zveze“ na Vrhniki.

Velepomemben za vso ljubljansko okolico, osobito pa za vrhnjski sodni okraj je bil dan 6. januarja. Do 500 kremenitih mož je prihitelo na Vrhniko, da se združijo v Kmetijski zvezi. Bil je znamenit dan, dan ljudstva.

Prvi občini zbor nove zveze je otvoril kaplan Skubic z Vrhnike, razložil namen zveze in nje potrebo. Kmet mora posegati v političen boj, uspešno pa bo posegal le organiziran. Tudi kmetu potreba pouka o politiki in gospodarstvu, zato bo »Kmetijska zveza« morala skrbeti za take tečaje. Uglobiti tudi kršč. idejo v ljudstvo, je vzvišen namen zveze. Ako si hoče kmet pridobiti veljavo, ki mu gre, bo to dosegel le v tesnih zvezah, kakaj posameznik izgine. Ko se bo l. 1910. revidiral davčni zakon, tedaj bodo kmetje morali sami govoriti, da se zakon preosnuje v prilog preobloženemu kmetu; tudi takrat se bodo čuli le glasovi, prihajajoči iz ti-sočev grl, prihajajoči iz mogočnih zvez. Kadar bo kmetijski stan sam govoril, bodo njegovi škodljivci umolknil. Morda nam bodo nasprotniki dejali, da se zopet pripravljamo na boj, da ne maramo miru. Mi hočemo mir, a tak mir, ki bo časten za zmagujočo stranko; nečastnega miru pa ne poznamo, ga ne maramo! — Kot društveno glasilo nam veljaj naš »Domo-ljub«, katerega samo v vrhnjski župniji bere do 400 naročnikov!

G. Stanonik iz Horjulja nato predlagal prihodnji odbor, ki je bil soglasno izvoljen: g. Tršar Fran ml. z Vrhnike za

Umetnik: Skoro bi vam v splošnem pritrdil; toda v »Poboljšanju« prosim, tu je vse jasno.

Radovednež: Jaz blagrujem iste, katerim se pomiže dopadejo — in čudim se onim, ki posili hočejo, da jih imajo pametni ljudje za norce, ker hočejo na vsak način nerazumljivo razumeti. (Odide.)

Učenec (plaho): Ta gospod pa ni neumen!

Umetnica: Molči idiot!

Učenec: Zakaj ste pa vi cel čas molčali, ko je govoril radovednež?!

Umetnica: Idiot, kaj te to briga?!

Učenec: Ljuba moja Anastazija!

Umetnica: Idiot, ali ne veš, da sem sedaj Superlativova!

Umetnik: In pa moja, idiot!

Učenec: Oh, ti moj dobri Bog, kdaj bom jaz tako slaven pisatelj, kot je Superlativ in tak umetnik, kot si ti.

Umetnik in umetnica: Nikoli idiot! Pikolo, dva šnopsa! Idiot plača!

Učenec: Jaz nimam niti krajcarja!

Umetnica: Mar misliš, da sme smrtnik brez kazni poleg neumrljivih sedeti?!

Umetnik: Ti šnopsi so vstopnina za vse, kar si se od naju naučil; sicer si pa imel čast, da si se seznanil s Superlativom!

Učenec: Kdaj pa bom plačal svoje dolgeve?

Umetnica: Umetnost ne pozna dolgov! — Zapomni si to, idiot!

Večja družba doktorjev, pisateljev in profesorjev sede k sosednji mizi.

Umetnik (hiti k njim): Vklanjam se, gospod doktor; sluga ponižen; dober dan; Na zdravje; Vklanjam se! No, kako se vam je dopadlo sinoči!

Prvi: Mizerno!

Drugi: Škandal za vse Mameluke!

Tretji: Naša publika sploh ne razločuje več klofute od božanja!

Četrti: Ta terorizem domišljavega Superlativa bo treba streti!

Peti: Potegnil nas je vse!

Šesti: Morda je hotel! — A potegnil je samega sebe!

Sedmi: Naše dijaštvo blamira sebe in nas.

Umetnik: No, pa kako se vam je vobče, drugače dopadlo?!

Prvi: Škandal, da se to sploh uprizar! In mi še ploskamo, če se nam reče kanalje!

Četrti: To je nerazsodna masa!

Šesti: Saj so nekateri sikali!

Drugi: Pa ti niso bili dijaško stojišče, in to je pri nas literarna kritika!

Tretji: Tudi goske so si najele celo vrsto v parterju skupaj.

Peti: Hotena in prirojena neumnost podale sta si roke.

Umetnik: No, pa kako se vam je sicer, tako vobče dopadlo, splošno?!

Četrti: Samo naslov je lep in tudi prav po »Kranjci kobil« izbran; tu je umetnost enkrat segla po teatraliki!

Prvi: Saj naslov je glavno!

Drugi: Pa te osebe; kdo razume Vandrovca? Proti koncu sploh delo rapidno pada!

Tretji: Malo mesečine in napol gola ženska — to vleče!

Šesti: Jaz sploh ne govorim več o stvari; mi si sami vzdržujemo gledišče, in si ne damo pljuvati v obraz!

Umetnik: No, pa kako se vam je vobče dopadlo! Tako, splošno!

Prvi: Jaz odslej ne bom več kupoval Superlativovih del!

Drugi: Jaz bom bojkotiral Talijo Mamelukov!

Tretji: V šoli bom povedal dijakom, da naj ne ploskajo, če ne vedo zakaj se gre! — Tako nas ne smejo pred svetom blamirati več v drugič!

Četrti: Moja žena se je doma sramote jokala!

Peti: Po premijeri je rekel neki črevljarski vajenec na cesti: Mej duš, je tu fajni! A! je bla lepa! Tu je baba!

Šesti: Gospoda moja! Moje mnenje pa to, da bi celo Culukafri in filistri zastavili vse svoje moči, da bi preprečili tako lažljivo persiflažo nase! Razbihi bi

oder in poglali pisatelja, ki živi od njih in od podpor, ki jih sami zbirajo, iz dežela, kjer stanujejo oni. — Menda smo samo mi Mameluki tako strašno neumni in zabiti, da si damo kot gospodarji od svojih hlapcev reči, da smo hinavci, nečistniki, kanalje itd. Culukafri bi zbrali še tako veliko svoto, da bi zabranili z zbranim denarjem, uprizaritev takega dela! Po mojem mnenju pa je edina in najboljša pot, da povemo, kadar pride Superlativ med nas, da nismo mi svinje, in on solnce, ampak da smo mi tudi ljudje in da bomo mi odslej ravno tako počeli z njim, kakor je delal on doslej z nami! Boj mu napovejmo; — postane naj pošten človek, potem naše priznanje njemu in njegovemu umetnosti; če pa noče — potem naj išče podpore tam, kjer žive po njegovem mnenju še — pošteniaki! To je moje mnenje!

Učenec: To ni napačna misel!

Umetnica: Idiot!

Umetnik: No, pa kako se vam je vobče, splošno dopadlo?!

Drugi prizor.

Prejšnji Superlativ.

Superlativ (vstopi, zatakajeno ima solnčno rožo).

Pikolo (priteče): Tu je včerajšnji račun za 8 čajev, 6 piv in 12 štamperlov slivovke!

načelnika, za odbornike pa gg.: Stanonik Ivan iz Horjulja, Kobi Anton z Brega, Skubic Anton, kaplan na Vrhniki, Rihar Valentin iz Polh. Gradca, Majavašič Jakob iz St. Jošta, Trobec Jožef iz Črnega vrha, Jereb Janez iz Podlipa, Drašler Fran iz Borovnice, Pečkaj Matija z Vrhnike. Za pregledovavca računov pa sta bila enoglasno voljena preč. gg. Jožef Prištov, župnik v Horjulju in Fran Majdič, kaplan v Polhovem Gradcu.

Nato se je pričel političen shod. Za predsednika je bil izvoljen preč. gosp. L. Gantar, dekan vrhniški, ki je vrlo spretno vodil shod in s svojimi jedrnatimi besedami opetovano izrazil krepke izraze navdušenja med zborovalci.

Prvi je poročal na shodu gosp. kom. svetnik poslanec Povše, ki je razvijal sledeče misli, ki jih podajamo obširneje, ker so prelepo zbrana snov za razgovor v kmetijskih zvezah.

Gosp. Povše govori: V čast si štejem, da morem že 18 let delati v službi slov. naroda in njega korist. Veseli me, da sem doživel čas, ko je kmetstvo ljudstvo prišlo samo do zavesti, da se mora organizirati po kmetijskih zvezah. Kako je snovanje teh zvez potrebno, razvidimo iz tega, ker so vsi stanovi organizirani, samo kmetijski stan doslej ni imel tako tesne stanovske organizacije. To je bilo doslej v korist drugim stanovom, kmetijski stan pa je trpel škodo vsled pomanjkanja take tesne organizacije. Le organiziran stan nekaj pomenja. Zato je skrajni čas, da tudi kmetstvo ljudstvo združeno nastopa v obrambo svojih pravic. Čas je tak, da si mora vsak svoje pravice priboriti.

Kmet je obdavčen povsodi. Plačuje državni, deželni davek, okrajne, občinske, zdravstvene doklade itd. Bogatini ne plačujejo davka od vseh svojih dohodkov, dočim se kmet nikjer ne pozabi, ako treba kaj plačati. Nu'na potreba je in dela se na to, da se preosnuje hišni davek že letos, da se zlasti manjši kmetijski domovi, ki ne donajajo nobenih dohodkov, popolnoma oproste tega davka, ali da se ta davek vsaj znatno zniža. (Odobravanje.)

Na Kranjskem leži na kmetijskih posestvih nad 60 milijonov kron vknjiženih dolgov. Kdo ve pa za druge dolgove! To je znamenje napredujočega propada kmetijskih posestev. V drž. zboru agrarna zveza resno misli na to, da se morajo kmetijski domovi vsaj nekoliko razbremeniti, vsaj s tem, da se zniža obrestna mera. Mi in država moramo biti uverjeni, da s kmetiskim stanom država procvita ali pa propada. (Burno odobravanje.)

Koliko indirektnih davkov mora plačevati kmet, katerih mu nihče ne šteje! Sol, sladkor, tobak, druge potrebščine, vse je obdavčeno. Samo tobak donaša državi lepih 100 milijonov kron davka. Vse kadi, kdo bi mogel zahtevati, da bi si kmet ne privoščil kako picico tobaka. (Veselost.) In od tega plačuje visok davek.

Težko breme za zadolženega kmeta so visoke pristojbine za ženitovanijske, kupne pogodbe. Koliko pristojbine mora plačati sin, ki podeduje zadolženo kmetstvo! Velika krivica se godi pri tem kmetiskim posestnikom, ki ne plačujejo pristojbin samo od tega, kar v resnici prejmejo, ampak od svojih dolgov!

Resno moramo misliti tudi na to, da se uvedejo občinska mirovna sodišča. Za-

kaj bi pametni, treznomisleči možje ne uravnavali medsebojnih sporov? Koliko manj stroškov. Bavarska in Švica imata sodišča in sodnih stroškov je za 300% manj!

Glavni dohodek za kmeta je vendar le hlev, a to le tedaj, če ima živina tudi pravo ceno. Zato bomo odločno protestirali proti temu, da bi se kedaj odprla meja tuji živini na jugu. Ako naši posestniki morejo dovolj založiti trg, ako se celo ogromno naše živine izvaža v Nemčijo, zakaj bi mi tuji živini odpirali mejo, po kateri se je v našo državo zaneslo toliko nesrečne kuge, ki je v nekaj letih požrla kmetom nad 250 milijonov kron! V Nemčiji delajo drugače! Da bi ne bilo treba uvažati v Nemčijo naše živine, je dala vlada 100 milijonov mark za povzdigo domače prešičereje. Zakaj bi Avstrija ne sledila temu zgledu! (Bravo!)

Najhuše vseh bremen, ki leže na kmetijskih ramenih, pa je krvni davek. Do 80% vseh voljakov se rekrutira izmed kmetijskega stanu, in sicer v letih, ko oče na bolj potrebuje sina za svoje gospodarstvo. — Ako še premislimo, koliko kmet trpi vsled vednega izseljevanja, in iz tega izhajajočega pomanjkanja poslova, potem se nam ne bo zdelo čudno, če marsikak kmet le nezadovoljen viši na svojem domu. Znižanje vojaške dobe vsaj samo na dve leti in ureditev izseljevanja sta dve najpomembnejši točki, s katerimi se ima pečati sedanji državni zbor, in upati je, da se obrne na bolje.

Kmetje sami pa se morajo zavzeti tudi za starostno zavarovanje. Koliko lepih uspehov za kmetijski dom bi se s tem doseglo! Oče, utrujen od svojega dolgotrajnega dela, bi se ne bal toliko starih dni, izginili bi marsikaki prepriji zaradi starostne preskrbe, in mlajši bi čislali staroga, od njih neodvisnega očeta, od katerega bi še vedno lahko pričakovali kake podpore v slučaju sile.

Za vse te nujne potrebe bodo morali kmetje sami povzdigniti svoj glas. In najkrajše prilike za to bodo kmetijske zveze. Zatorej jih pozdravljamo kot velike podpore celokupnega kmetijskega stanu. (Dolgotrajno navdušenje in odobravanje!)

Preč. g. dekan Gantar izraža v ime volivcev neomejeno zaupanje g. Povšetu ter izraža zatrdilo, da mu to zadovoljstvo tudi volivci vedno izkažejo na volišču. (Burno pritrdjevanje in živio-klici.)

Besedo dobi živahno pozdravljen g. drž. poslanec Gostinčar, ki izvaja te-le misli: Kruha, svobode, političnih pravic potrebuje kmet. Da kmet pride do potrebne kruha, morajo skrbeti Kmetijske zveze za pouk, da si kmet čedalje bolj izboljša svoje posestvo. Kmet se mora zavedati svoje veljave kot temelj države. Delavci poznajo to stanovsko zavest, dočim imajo kmetje zato toliko tlačitel'ev in nasprotnikov, ker doslej niso nastopali kot samozavesten stan. Kakor drugi stanovi, tako ima tudi kmet pravico, da ga vpoštevajo tisti, ki od njega živijo. Zato se mora vsak vester ljudski zastopnik veseliti, ako vidi, kako kmetstvo ljudstvo vstaja iz svojega mrtvila in se organizira.

Koliko nezdol in uim je moralo pretrpeti preteklo leto to pridno, delavno ljudstvo! Delile so se podpore, a koliko so dobili naši slovenski kmetje? Dovolil

se je za nezgode kredit v drž. zboru, in kje so podpore? Da naši kmetje niso dobili svojega deleža, so krivi merodajni faktorji, ki niso podali svojih poročil za podporo. Treba jih še-le prisiliti. Gotovo pa je, da kdor pride zadnji, dobi najmanj. Zato moramo najslovesneje protestirati proti taki malomarnosti poklicanih faktorjev, ki bi se bili morali z vso vneto potegneti za koristi obremenjenega kmeta. (Dolgotrajno pritrdjevanje.)

G. drž. poslanec Pogačnik je v drž. zboru stavil predlog za dveletno vojaško službo. Najbrže se bo to sprejelo. Za enkrat bo to za kmeta precejšnje olajšanje. Sicer pa sem mnenja, da bi šli pozneje še nekoliko dalje. Mislim, da so kmetijski fantje že toliko odprte glave, da bi se tudi v enem letu naučili pobijati v vojski ljudi. (Živahno pritrdjevanje.)

Nato g. poslanec omenja razmere v preteklem deželnem zboru, ter pravi, da prej ne bo miru v deželi, dokler kmetje tudi tam ne dobé zastopstva, kakršno jim po vsej pravici gre. (Dolgotrajno ploskanje.)

Preč. g. predsednik Gantar predlaga vsestransko zaupnico našim poslancem, osobito strankinemu načelniku g. dr. Šusteršiču, gg. poslancema Povšetu in Gostinčarju. Zaupnica je bila z vsem navdušenjem od zborovalcev potrjena. G. predsednik nato v imenu volivcev proklamira za prihodnja kandidata našega volivnega okraja gg. dr. Šusteršiča in Povšeta, kar so z urnebesnim vzradoščenjem volivci sprejeli.

Tako se je zaključilo velepomembno zborovanje. Naši nasprotniki niso mogli reči drugega, kakor to, da tako lepega, mnogoštevilnega in taktnega zborovanja še ni imela S. L. S. na Vrhniki. In s tem smo za enkrat popolnoma zadovoljni.

Tedenski pregled.

Razkrinkani Hribar. Župan Ivan Hribar je tudi v imenu izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke pisal uredništvu »Slovenskega Naroda« k 40letnici proslavljajoč boj za ideale narodno-napredne stranke in izrekel »Slov. Narodu« toplo zahvalo za sobojništvo.

Kandidat za sodni okraj Vipava in Idrija je bil proglašen na shodu »Kmetijske zveze« g. Ivan Lavrenčič, posestnik in gostilničar v Vrhopolju pri Vipavi.

Ljubljanski mag'stratovci so se že začeli sladkati ljudem in obljubljeni različne reči — seveda vse iz strahu pred volitvami.

Volivni shod Slovenske Ljudske Stranke se je vršil v nedeljo v Želimljah.

Delegacije prično delovati 27. januarja tega leta.

Državni zbor zopet začne z delom dne 17. marca.

Jugoslovanski minister. »Agramer Tagblatt« objavlja z Dunaja dopis, da je obljubil ministrski predsednik »Slovenskemu klubu« in »Savezu južnih Slavena« jugoslovanskega ministra. Imenovanje bi se izvršilo po deželnozborskih volitvah ali pa v spomladanskem zasedanju.

Novi hrvaški ban je postal baron Rauch, rojen 1865. leta v Zagrebu.

Kulturni boj na Francoskem. Zaplenili so cerkvam ustanovno premoženje, in tako še mrtve oropali maš in molitev. Sedaj mislijo izdati odlok, s katerim se določi, da last duhovskih vzgojevališč ne spada med šolsko, ampak med cerkveno premoženje. Tako bi

država dobila lažjopravico, tudi to premoženje zapleniti. V ministrstvu pa razmišljajo, kako bi duhovnikom onemogočili poučevanje v zasebnih šolah. — Pred par tedni se je v vojašnici umirajoči vojak dogovoril s svojim bratom, ki ga je obiskal, da mu dopušče duhovna. Poveljnik pa ni pustil duhovnika k bolniku. — Svobodomiselnici — goljufi. Likvidatorji francoskega cerkvenega premoženja so dobili od države predjem osem milijonov, da izvrše likvidacijo, a povrnili so državi le en milijon. Godile so se velikanske goljufije. Državi so obetali, da bo imela milijardo dobička, sedaj pa nima ničesar drugega, nego veliko zgubo vsled goljufij. Manjka baje nad 10 milijonov frankov, o katerih se ne ve, kam so izginili. Bivši ministri in poslanci so sokrivi goljufije. Poslanci in senatorji so dobivali velikanske honorarje. Med likvidatorji je tudi brat Clemenceau-ov. — V Nancyju so zaprli starinarja Genguerja, ker so našli pri njem 300 kg. razbitih kelhov, monštranc, svečnikov in drugega cerkvenega orodja. Dognali so, da je povzročil Genguer mnogo tatvin.

Poljski razlastilni načrt obeta postati zakon.

Podpora 2000 kron je dovolil deželni odbor »Mlekarski zvezi«, katere načelnik je gospod stotnik Kump.

Državno podpora v znesku 79.000 kron je poljedelsko ministrstvo dalo c. kr. namestništvu v Trstu, da olajša nabavo krme kmetom v krajih, kjer je bilo lansko leto malo sena. Podpora je izposloval »Slovenski klub«.

Strojne puške bo vojna uprava uvedla v armadi.

Novi topovi za armado so že dogotovljeni.

Na Ruskem deluje katoliška cerkev uspešno na socialnem polju. Uveljavlja se vedno bolj misel, da bodi najplemenitejši ideal ruskega izobraženstva združitev pravoslavja in katoličanstva.

Hči voditelja francoskih socialistov Jaurès-a, zelo nadarjena, izobražena in lepa dama, je vstopila v samostan.

Za živinorejskega nadzornika pri c. kr. kmetijski družbi kranjski je imenovan gosp. Adolf Ribnikar.

Za župana v Trbovljah je bil soglasno izvoljen okrajni šolski nadzornik in ravnatelj gospod Gustav Vodusek.

Umrli je v Vodicah č. g. misijonar Janez Žužek, brat ondotnega župnika. — Umrli je mati gospoda državnega in deželnega poslanca Demšarja v Česljici pri Selcih, Helena Demšar, rojena Sturm. — V obitno Dobrunje pristoini Anton Gerbajs, star 70 let, dni, nar. je v pijanosti padel v jark in vsled poškodb umrl. — Svojo mater je zaklal v Snerbijh pri Ljubljani Janez Mihelič radi domačega prepira. — Obesil se je na Karolinski zemlji v Ljubljani črevljar Josip Perše.

Raznoterosti. V Dobropolu hodi vsak dan 20 »Slovenec«, na teden 100 »Domoljubov«. Vse gostilne imajo »Slovenca«, »Naroda« nobena. »Narod« imajo samo orožniki. — Dvo-razredno šolo dobe v Kamni gorici. Otvori se 1. februarja. Prva učiteljica je gdca. Hermina Bukovic. — Umrlo je v Ljubljani leta 1907 vstevski deželno bolnišnico 1285 oseb, 20 več nego 1906. — Cesar Franc Jožef je podaril ob svojem ozdravljenju papežu Piju X. en milijon lir. — Nov poštni urad dobe v Gralhovem pri Cirknici 16. januarja. — Vezuv je začel zopet delovati. Odprlo se je več novih žrel, iz katerih teče lava. — Hud mraz je na Angleškem, Francoskem in Ruskem. — Iz obravnave glede Port Arturja prihajajo vedno bolj umazane vesti. — Na Finskem so izdali hudo protialkoholno postavbo. Trgovina in prodaja alkoholnih pijač je brezpogojno prepovedana, niti žganje, niti pivo, niti vino se ne sme prodajati. — Nov list »Straža«, glasilo štajerskih Slovencev, začne izhajati dne 1. marca in bo izhajal trikrat na teden.

Superlativ: Boš šel, kanala! (Družba ga povabi med se.)

Prvi: Iskreno častitam; fenomenalen uspeh!

Drugi: Ti originalni šlagerji; ta jezik!

Tretji: Ta tehnika! Jaz sem se kar čudil!

Četrti: Ta pereča ironija; vaše najboljši dosedajno delo! Utrinek ženjalnega trenutka! Dovolj, da ti častitam!

Superlativ: Pikolo, še eno slivovko!

Peti: Občinstvo je kar besnelo priznanja!

Umetnik: Gospod avtor, kako ste bili pa zadovoljni z večerom?! Bila je lepa predstava! Vam je moja maska ugajala?!

Superlativ: Anastazija, pojdi sem, prisedi k nam!

Umetnica (prisede k Superlativu).

Učenec: Ampak Anastazija, saj si mi obljubila, da boš meni ostala zvesta!

Superlativ: To je pa gotovo rodoljub iz dežele Mamelukov!

Učenec (vzame klobuk in odide): Vidim, gospod solnčni Superlativ, da živim res v dolini šentflorijanski!

Umetnica: Idiot!

Drugi: Gospod Superlativ, jaz sem vam prav hvaležen za večer, ki ste ga nam pripravili.

Tretji: Takega moža še ni rodila mame-luška mati!

Prvi: Moja osemletna hčerka je že trikrat prebrala vaše »Poboljšanje« in zna začetek že na izust!

Četrti: Če bi bil dama, bi se kar zaljubil v vas!

Kritik (lista »Literatura« vstopi).

Superlativ: To je tista šema, ki pravi, da nisem na pravi poti. Jaz se sploh nikdar ne motim.

Kritik (pozdravi, ko vidi Superlativa, zapusti lokal).

Pikolo: Tu je prosta miza.

Kritik: Hvala, tu sede Mameluki, in mene je sram, da sem Mameluk (odide).

Umetnik: Ampak gospoda, mislim, da se ima gospod avtor tudi malo nam zahvaliti, da je imel tak uspeh. Pikolo, prinesi buteljko vina!

Superlativ: Vam, kaj še! Moje je »Poboljšanje«; brez mene bi ne napravili ničesar.

Prvi: Ti, Superlativ, kako pa naj razumem mesto, ko govoriš o tolovaju-umetniku.

Superlativ: Razumi, kakor je pisano!

Drugi: Tam si res malo nejasen!

Superlativ: Mislim, da za pametne ljudi pišem vedno dovolj jasno; mene raz-umeti ni težko!

Umetnik: Mislim, da govorim iz srca vseh, če povzdignem čašo in če napijem Superlativovi božanstveni umetnosti in če častitam Mamelukom, da so dobili solnce vseh solnc! Bil je res lep večer!

Vsi (trkajo in napijajo).

Superlativ (je gledal cel čas umetnico in se ni zmenil za družbo, trkanje ga vzdrami): Kaj gobezdate?! —

Vsi: Bog živi Superlativa!

Superlativ (trči z umetnico).

Šesti (ki je bil ves čas tih, vstane in gre): Naznanjam slavnemu omizju, da me je sram, da ste moji prijatelji, in da si daste take reči reči. Res hinavci ste, ali pa tako omejeni, da ne veste, da ste potica, ki jo vzame Superlativ samo takrat v roke, kadar je lačen. Od danes naprej nisem več — Mameluk! (Odide.)

Superlativ: Je pa predrzna ta kanala! Pikolo, en liker!

Umetnik: Naj Vas ne moti ta diskord! Ampak sinoči je bil res lep večer! (Superlativ se približuje umetnici.) — No, pa kako se Vam je, gospoda moja, tako splošno dopadlo?! — Lepo — Kaj?! —

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuđ

redehter!

Uni sa rat-
tal pa zde-
en cañ res
en čudn pa-
tron, pa nej
na zamerja!
Jest pišem,
pišem in pi-
šem, de se
m kuri učesa
nardeja na
prsteh; uni
pa štrihaja
in štrihaja,
ket onštraj-
har pu mo-
jih pismeh
in ih tku
skuštraja,
de nazadne
že sam več

na vem, pr čem' de sm.

Sej učaseš res ne na škodje, če s sm pa ke ke puštraha, ampak kokr uni delaja, tu je pa že nagrauzn. Ta nar leuš storje, ud enga al pa ta družga, ke ih napišm, pa ih men ne teb ne nausmilen puštrihaja, tku de moj ceu pism nima več ta prauga furma in de b blu bi pametn, če b jest tist cañt, ke ga iz pisajnam ukul prnesem, raj nosu za ta nove trotlarje sneg na Rožnpoñ, de b na gledal

Idrijske novice.

i Občnega zbora »Katoliške delavske družbe«, dné 22. decembra pr. l. se je udeležilo blizo sto moških društvenikov, ki so prav pazno sledili poročilom odbora ter se pridno udeleževali debate pri posameznih točkah dnevnega reda. Po pozdravu predsednika č. g. dekana M. Arkota je poročal tajnik g. J. Novak o družbinem delovanju v minoletem letu. Med drugim je omenil napravo društvene zastave, osnivanje telovadnega odseka, mladeniško organizacijo, društvene izlete in veselice. Koncem svojega poročila je podal še natančen račun o prostovoljnih doneskih za društveno zastavo ter o stroških za zastavo in za prireditve lepe slavnosti ob priliki blagoslovljenja. Iz blagajnikovega poročila, ki ga je podal g. L. Troha, posnemamo, da je imela družba v minoletem letu 1933 K 85 vin. dohodkov in 1977 K 13 vin. stroškov, torej 43 K 28 vin. primanjkljaja, ki pa se je pokrtil iz prebitkov prejšnjih let. Knjižničar g. M. Zevnik v svojem poročilu posebno prosi vse društvenike, naj vendar ne pošiljajo otrok po knjige, ker otroci ne znajo s knjigami tako ravhati, kakor bi se moralo. Za knjižnico se porabi vsako leto ogromna vsota denarja, zlasti vsled tega, ker se na knjige premalo pazi. Nato poroča tudi g. Fr. Medvedič o delovanju telovadnega odseka ter vabi tudi netelovadce, da pristopijo odseku kot podporni člani. Nekaj se jih je takoj vpisalo ter dalo s tem zgled tudi drugim. Pri zadnji točki dnevnega reda: »Slučajnosti«, se je sklenilo, da napravi družba svoj letošnji celodnevni izlet na Vrhniko ob priliki, ko bo tamošnjem »Katoliško rokodelsko društvo« praznovalo svojo desetletnico, določitev popoldanskega izleta pa se prepusti odboru. Za romanje se določi Sv. Gora; toda odboru se naroči, da stopi v dogovor s Krščansko socialno zvezo, ki naj svoje letošnje glavno zborovanje priredi v Gorici ali na Sv. Gori, in če le mogoče ob takem času, ko sta dva praznika skupaj. Nato so za dobro stvar navdušeni mladeniči priporočali »Našo Moč« in »Društveni koledarček« ter so se za oboje določili nekaki poverjeniki, ki bodo sprejemali naročila na list in koledarček. Priporočala se je tudi abstinenca, zlasti pa mladeniška organizacija, pri kateri se mladeniči izobrazujejo s predavanji in razgovori o najraznovrstnejših predmetih.

i Umrl je frančiškan o. Jos. Calasancij Margreiter dne 6. t. m. v Samoboru na Hrvaškem. Bil je Idrijčan v duhu in telesu, ako le mogoče je prišel v rojstno mesto vsako leto za nekaj dni, tu obiskal stare znance, povpraševal in gledal kako se Idrija razvija ter se prav odkrito veselil, ko je opazil kaj koristnega. Petdesetletnico samostanskega življenja je praznoval pred par leti, zelo se je veselil letos zlate maše, ki je pa ni včakar. Služboval je vedno izven Kranjske, gladko govoril hrvaško in italijansko. V mladih letih je slovel kot izboren katehet, tudi je v »Dušobrižniku« priobčil par svojih govorov. Bil je blaga duša, Idrijčan skozi in skozi in prepričani smo, da svojih rojakov tudi tam ne bo pozabil, kjer uživa plačilo svojega dolgoletnega truda.

tku žalostn tista rjava iluca na sojme trotlbone.

Kokr use kaže, letas že na u nč iz šlitam, če u šlu tku naprej in trotlariem na u nč družga čez ustal, kokr, de s uja pustl na šlite kuleškeke nardet; pol se uja pa lohka prkupecval dol iz Rožnpoha naravnost u Švajcervhaus birte u naroči. Če ma pa kedu kašn kulešček preveč, se u lohka pa kar iz tistmo dol pu blate trklou.

Iblansk leberalcj maja res smola, kamer se ubrneja. Ke Belakrajncem nisa znal in mogl železnca skumenderat, sa ja tli pa Iblančanam nardet iz Rožnpoha dol. Zdej se jm je pa še ta puftrčiča saj za letas. Tu se je res za jez-zet! Jest vem, č b gespud dohtar Suštarsič ta reč u roka uzeu, b se Iblančani že zdauni lahko pu Rožnpoh valil in še ne sam dol, ampak še gor b se lohka valil. Kokr je Belakrajncem skumenderu železnca za ke pa sm, tku b ja tud znou Iblančanem za gor in dol z Rožnpoha.

Jest že mislem, de b blu bl pametn, če b iblansk leberalcj vrgel soje gvare u kuruza, ke vnder vidja, de nubene rči skp na sprauja, če se še tku matraja. Če maja pa tu za untrholtna, če se jm smejama, pol je pa kej družga. Men je use glih; sej škode tku nima nubedn druht nč pr tem, kokr sami, če gespuda žepana vn uzamema. Gespud žepan ma taka sreča, de prec iz kašnmo lozam tist not prnese, kar je drgod vn vrgu. Če b pr te reč na blu blaže, pa b use glih čist dobr shaju, čeprou ja večkat kej zabeleštra. Sej jest sm že tud dostkrat u letrija stavu, pa zaden še nism nekoč nč in mende tud nekoč nč na bom, zatu ke sm prekunštn, prauja moj pr-jatli. Če je tu res, de kunštn lde nimaja pr letri sreče, pol m je pa že lubš, de nč na za-

Iz slovanskega sveta.

sl Rusko gledališče v Ameriki. Gledališko društvo gospé F. V. Komisarževske, ki je tekom zadnjih let v Peterburgu najbolj zaslovelo, ker je uprizorjalo najbolj liberalno moderne drame Gorkega, Andrejeva, Čirikeva in drugih, je bilo povabljeno na umetniško pot v Ameriko. Gospa Komisarževska je vabilo sprejela ter nastopi pot začetkom spomladi.

sl Novo slovansko društvo. V Moskvi se je ustanovilo novo slovansko društvo, ki nosi ime Aksakova. Njegov ustanovitelj je bivši sotrudnik Aksakova Šaranov, avtor cele vrste slovanskih spisov. Na dan ustanovitve novega društva je odbor poslal brzojavko carju, ki v nji izraža željo, da bi božja previdnost carju pomagala napraviti pot do sreče Rusije in vseh Slovanov ter odstraniti s pota vse zapreke.

sl Smrt sestre Gogolove. Pred kratkim je umrla v vasi Jakovščini O. V. Golovnja, rojena Gogolova, v 84. letu svoje starosti. Umr-la je bila zadnja sestra slovečega ruskega pisatelja Gogola. Zapustila je bojda precej obsežen dnevnik s spomini na svojega brata, ki jo je zelo ljubil.

sl Proslava vladarske hiše Romanovcev. V peterburškem društvu »Ruskem sobranju« je svecenik A. Krasov poročal o proslavi tristoletnega vladanja hiše Romanovcev. Govornik je predlagal, da naj se ob ti priliki ustanovi v Peterburgu »Vseučilišče vladarske hiše Romanovcev s cerkvijo.«

sl Ženski vseruski shod. Peterburško žensko dobrodelno društvo je sklenilo ustanoviti »Vseruski narodni ženski odbor«, ki ima biti člen mednarodne ženske zveze s kulturnimi in človekoljubnimi nameni, da bi rusko žensstvo se moglo že udeležiti ženskega shoda v Ženevi l. 1909. Društvo je tudi sklenilo prirediti letos meseca junija prvi vseruski ženski shod v Peterburgu, pri katerem se bo razpravljalo o političnih pravicah ruskega žensstva.

sl Poljski jezik in ljudskih šolah na Ruskem. »Birž. Vjed.« poročajo, da so Poljaki sklenili s oktobristi kompromis, vsled katerega so oktobristi obljubili glasovati za uvedbo poljskega jezika v narodne šole na Ruskem.

sl Profesorji peterburške vojaške akademije v Bolgarijo. Bolgarski »Den« poroča, da ob velikonočnih praznikih bode celo profesor-sko osebje peterburške vojaške akademije z gojenci zadnjega letnika prišlo v Bolgarijo. Ruski gostje bodo obiskali Sofijo, da se poklonijo spomeniku carja-osvoboditelja in od-tod bodo šli v Plevno, kjer bodo profesorji predavali o osvoboditvi Bolgarije in zlasti o sloveči bitki pri Plevnu.

sl Bolgarskim učiteljem na ljudskih in srednjih šolah se bodo od 1. jan. 1909 povišale plače. Povišanje ne bode veliko, ali boljše nekaj nego čisto nič.

sl Umetniška pisarna v Sofiji. Nekoliko mladih bolgarskih umetnikov je ustanovilo v Sofiji umetniško pisarno, s pomočjo katere nameravajo povzdigniti narodno umetniško obrtnijo. Mladi umetniki, ki spadajo k vsem panogam umetnosti, bodo sprejemali naročila iz vseh bolgarskih krajev ter jih bodo sami izvrševali po umetniških pravilih. Pisarna bo stremila za povzdigo umetniškega okusa bolgarskega občinstva ter na ta način bode sčasoma odstranila iz Bolgarske vse tuje izdelke, ki samo kvarijo okus občinstva.

sl Bolgarski državni proračun za l. 1908. izkazuje precejšen preostanek. Ta preostanek je pojav zelo presenetljiv, ker Bolgarija ni dozdaj spadala k državam, ki varčujejo. V zadnjih petih letih nabral se je v bolgarski državni blagajni preostanek v znesku 66 mil. levov (kron); od tega znaša preostanek samo iz leta 1907 — 23 milijonov levov. Vlada namerava od preostanka darovati 25 mil. levov za stavbo železnic v severo-zahodnem delu države, kjer je dozdaj najmanj železnic. Pro-

denem, če m prou na ush konceh gnarija manka.

Ja z gnarijem je pa res en kfret na svet, tu m more dat usak prou. Sam Buh ve, ki se vs gnar drži. Sej ga še tam ni, ker b ga člouk ta nar več prčakvou. Le puglejma na rotuš! Člouk b mislu, de na cekineh sedeja notr, ke taka voda delaja, kokr se je pukazal tekat, ke je Prusenc predlagu, de nej ud javne-h placu nekar dauka na plačueja, ke jm ga treba ni. Tekat ud šparajna še slišat nisa tli, kokr de b mel usega zadost; kedr jh pa mestn deluci pumpaja za kašn prbulšek, zač-neja pa tku jamrat, de b se kamne usmilel. Jest tega na zapupadem. Mi, kar nas je pur-garju, morma že ud usega plačvat magistratfe ironke: ud pluvajna, če pu noč ud vesela zavriškaš, pa je pet guldinariju fuč, ud psou, iz ena beseda, ud usega. Na šrangah te tku ube-reja, de b mogu himal bus u mest prcuklat; zdej sa se pa še zmislal, kokr se pu Iblan guvari, de na u več sam za pse marke pu osm kronc za kepvat, ampak, de sa tud za mačke take marke pu osm kronc ufremal in de u mogu usak, kedr u mou mačka, na ro-tuš taka marka zajn kupt. Iz tem daukam se troštaja tulk not dubit, de uja mestnem de-lucem lohka plača prbulšal. Tu je pa tud edin še neki pametn dauk. Kene, deluci t stradaja, de se jm u trebuh vid; nahter pa se pu cele nuči napajaja iz šampajnarjam, kokr kamele predn greja u pušava na rajža in zapraulaja gnar pu štarjah in kufetarijah, druht dan maja pa taega mačka, de jmkarpu glau dromla. Tem se u prou šikal, če uja mogl za soje mačke na rotuže marke kepvat. Tu u rotuže ene lepe kraicarje not nesl in še mestnem delu-cem u iz tem pumagan.

Gespud redehter, nej na zamerja, če uja

račun za leto 1908 znaša 127 milijonov levov, za pet milijonov več nego lani; od te svote pripada povišanje za vojno ministrstvo (+ 12 mil.), za plačanje obresti od državnega dolga (+ 17 mil.), in pa na javne stavbe (+ 16 mil.)

sl »Cement a Železo — Beton«. Pod tem naslovom začne v Pragi izhajati nov strokovni list, katerega namen bode, opozarjati na nove panoge stavbene obrtnije, poleg tega utrjevati obrtnijske stike v posameznih slovanskih deželah, ustanavljati strokovna društva ter pridobivati v slovanskih deželah naročevalcev za izdelke čeških obrtnijskih zavodov. Naročnina znaša K 9 50 v. Upravištvu lista se nahaja na Kral. Vinohradih, Hálkova ulica št. 56.

sl Češko le šepetaje . . . Klasičen izgled iz jezikove prakse pri političnih uradih na Moravskem se je zgodil v Unčovu. Komisar okr. glavarstva v Litovli je vodil v Unčovu te dni volitev v okrajno bolniško blagajno. Ko je govoril zmirom le nemško, protestirali so zoper to navzoči češki volivci. Komisar je v zadregi gledal nekaj časa okolu sebe, potem je namignil češkim volivcem, da bi šli za njim, in v kotu volivne sobe je ustregel zahtevi čeških volivcev; prečital jim je namreč tudi vse v češkem jeziku, toda — šepetaje!

sl Trgovska zveza Čehov s Poljaki. Pruski napor, ki hočejo razlstiti poljsko premoženje in sploh uničiti poljski živelj na Pruskem, so razburili javno mnenje v vseh krajih, kjer bivajo Poljaki. Geslo bojkotiranja pruskih izdelkov odmeva v vseh poljskih krajih. Ker pa poljska obrtnija še ni dovolj razvita in so Poljaki odvisni od uvoza tujega blaga, svetuje češki »Vývozní spolek« v Pragi Polja-kom, da bi naročevali potrebno blago pri čeških trgovcih in obrtnikih, ki morejo poljske odjemalce popolnoma zadovoljiti. S tem bi Poljaki dosegli svoj namen, popolno bojkotiranje pruskih izdelkov in povzdignili bi češko obrtnijo. »Vývozní spolek« hkrati svetuje češkim trgovcem in obrtnikom, da bi poprej potovali po poljskih krajih, dobro se informirali in potem marljivo v poljskih listih inse-rirali.

sl Preganjanje Slovakov V Rosindolu na Slovaškem je hotel občinski pisar prepovedati zbirko za černovske sirote, ali nabiralatelji se niso brigali za njegov ukaz, da bi mu izročili nabrani denar, ampak so ga poslali v Ružomberk. Občinski pisar jih je ovaldil služnemu (okrajnemu glavarju) in ta je obsodil A. Šimončiča in Polakoviča na pet dni zapor.

sl Juriga v ječi. Ravno tako, kakor župnik Hlinka, je tudi slovaški kaplan Juriga v ječi (na dve leti), radi dveh člankov, ki jih je objavil v slovaških »Lud. Novinah«. Brnski »Hlas« poroča, da je Juriga v ječi pri svojem starem, zdravem humorju in da v ječi pridno študira. Naučil se je že ruski in hrvaški, sedaj se bode učil bolgarski in slovenski. Potem bode napisal doktorsko disertacijo. Že predno je šel v ječo, je napravil vsa teološka rigo-roza. Kot predmet svoje doktorske disertacije si je izbral »De licitate amoris nationalitatis«.

Nekaj črtic o Napoleonovi materi.

Znan izrek je, da se imajo vsi veliki možje zahvaliti za znaten del svojega uspeha in svoje slave svojim materam. Tudi Napoleon I. je podedoval vse svoje zmožnosti, svojo energijo in svojo vstrajnost, ki ga je privedla do slave, od one, ki mu je dala življenje. On sam je to s hvaležnostjo priznal z besedami: »Svoji materi in njenim dobrim načelom dolgujem svojo srečo in sploh vse, kar imam dobrega: prav nič se ne pomišljam reči, da zavisi bodočnost otroka od njegove matere.«

Marija Leticija Ramolini se je rodila dne 24. velikega srpana 1748 v Ajaccioju na Kor-ziki. Njen oče je bil otoški prometni nadzor-nik, a je umrl že leta 1854. Njena mati Ma-rija Angela se je nato omožila s pomorskim kapitanom Franom Peschem; njen sin iz tega zakona, poznejši kardinal, je bil vse življenje

uni pri tem dauke tud precej heđu przadet. Jest na morn pumagat; jest gvišn nism tega dauka gor spravu, jest jm sam puvem, kuku in kaj, de se uja vedl za naprej rihtat. Sej marsker druht nhw prijatu u tud ud jeze iz zubni skripu, ke u ud tega dauka zvedu, pa če čja na rotuže sojem delucem pumagat, morja špekulerat, ki se u dal kej prefeterat; sej sa tud zavle tega Bolčum Pepete neki smeti udazel in jh drugmo čez dal, ke jh je mal cnej čez uzeu, de u kej prefita; in Bolču Pepe more tud putrpet, če prou se mal kisl drži in ud jeze u varžet gespude žepane figa kaže. Kedr mu uja pa še ta druga puluvica smeti uzel, u pršou pa tud Bolču Pepe iz so-jem figam na dan. Zdej se more še en mal masat, ke ene par kraicerčku mu še zmeri smeti neseja, kedr u pa še te kraicerčke zgub-u, pol jm u pa šele soje kremple pukazu.

Kokr se guvari pu Iblan, uja pa tud usm iblanskim birtem štarije preč uzel in jh sam Rormanumu Fikete čez dal, zatu ke sam on zna iz štarjam ukul hodet, druht birti sa pa packe, kokr je pisu ta »Sluvsenk Narud«, in packe nisa za taka reč. Rormanu Fiki je pa, kokr de b ga iz škatlice uzeu in negava pi-jača je prava dubrota za naše želodce. — Tu u spet ena pametna naredba; če uma mogl usi sam h »Rož« hodet in Fikituva pi-jača uživat, u rotuž še več tisteh ta novih mark za mačke u gnar spravu in tku še več prefeteru, iz tem prefitam pa mestnem de-lucem tulk dubrot sturu, de jh u ud sameh du-brot konc.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

v najprisrčnejšem razmerju do svoje pol-sestre.

Leticija je bila izredno lepa devojka, sred-ne rasti, vitkega telesa, ponosnega držanja, izrazitega obraza, temnih oči.

Dasi je bila iz stare rodovine, vendar je imela, kakor sploh vse Korzičanke, le po-vršno izobrazbo. Komaj je odrasla, ji je bil že odločen zaročnik: Carlo Maria di Buona-parta. Dne 2. rožnika 1764 je bila poroka.

Mlada dvojica se je preselila v Corte, kjer je deloval Buonaparte kot odvetnik, in se je kot ubog rodoljub pečal tudi s politiko. Njegova soproga, ki je v družbi slavila tri-umfe, se je izkazala tudi junakinjo v bojih za svobodo proti Francoski. Spremljala je svojega soproga v več bitk in je bodrila ljudi s svojo navdušenostjo k sijajnim junaštvom. Ko je pa Korzika vendar podlegla, se je pre-selil Buonaparte s svojo soprogo in svojim sinčekom Josipom v Ajaccio. Tam se jima je rodil dne 15. velikega srpana drugi deček, ki so ga krstili za Napoleona.

Leticija je bila svojim otrokom skrbna in ljubezniva, a vendar tudi stroga mati. Nikdar ni pustila nobenega pregreška nekaznovane-ga. Vzgajala je svoje sinove in hčere, da bi bili poslušni, bogaboječji in štedljivi.

V zakonu ji ni bilo lahko. Carlo Buona-parta je bil slavoohlepen, zapravljiv mož, prija-telj zunanega sijaja. Brez stanovitnosti in marljivosti, kakoršen je bil, ni nikdar dosegel smotra, za katerim je težil. Brez smisla za to, kar je človeku sveto in drago, in brez pra-vičnosti v politiki, je bil vedno pri oni stran-ki, od katere se je nadejal največjega dobič-ka. Ljubil je veselo življenje, dobre jedi in pijače, bil je nemiren, nervozen in često je potoval. Vsled tega je postajalo njegovo go-spodarsko stanje od leta do leta slabše in Leticija je morala varčevati na vse strani in pri vsaki malenkosti, da je mogla vzdržati družino. Bila je v vsakem pogledu drugač-na, kakor njen sopro: preprosta, zmerna v svo-jih potrebah, vedno mirna in dostojanstvena. Pri precejšnjem številu dece je imela vedno polne roke dela; iz hiše je šla samo v nede-ljo, da prisostvuje službi božji. Kljub težkim udarcem, ki so jo zadeli v življenju, je ostala vedno zvesta katoličanka, brez mrmaranja je prenesla vsako bol. »Vse sem prenesla, ker je Bog tako naredil,« je rekla starka.

Leta 1785 je izgubila soproga. Sedaj je morala sama skrbeti za svoje otroke. Često jo je stiskala najhujša sila, dasi se ni niti ozrla od svojega dela; sama je kuhala, šivala in prala. Razumljivo je, da se ji je v hudi borbi za življenje umaknil z lica izraz blagosti in se ji je začrtala v obraz stroga resnost.

Kakor je znano, je Napoleon zgodaj od-šel iz domače hiše; a kot mlad častnik je po-gosto obiskoval svojo mater. Njej je zaupal vse svoje osnove in ona mu je s tem, da mu je izplačala malo dedščino, pomagala, da je mogel postati šef bataljona na novo ustanov-ljene narodne garde. »Moja mati ima bister vid, nikdar ne bo izgrešil,« je sam rekel. — »Njene izkušnje in njen svet mi mnogo ko-ristijo.«

Sledečega leta je morala pobegniti iz do-movine, ker je držala s Francosko.

Sedaj je nastala zanjo doba skrajne rev-ščine, pa Napoleon je s svojo sijajno karije-ro kmalu končal vse skrbi. Dasi je Leticija vedno verovala v bodočo veličino svojega si-na, vendar ji je napolnjevala srce tesnoba in strah, ko je prišel kot prvi konzul v Tuile-rije, ko je sprejel cesarsko dostojanstvo. Ne-rada prisostvovala svečanostim na kralje-vem dvoru. Nikdar je ni zapustila neka zla slutnja, da preti sinu nesreča. Čeprav ji je dal Napoleon na leto po milijon frankov in je bila primorana, da si je v palači svojega sina Lucijana, kjer je bivala, vzdrževala dvorjan-stvo, vendar je bil iz njene bližine pregnan vsakoršni sijaj. Živela je skromno in prepro-sto in ni nič spremenila svojih navad; tako je prihranila velik del svojih dohodkov. Če-prav je naredila mnogo dobrega, se je pri obči zapravljenosti vsakdo čudil njeni varčnosti in jo je imel za skopost Ko so ji njeni otroci to očitali, je rekla: »Kdo ve, ali me ne bo pri-šel enkrat oni kraljevi prosit kruha?«

Zelo se je žalostila vsled razkošnosti in razpisanosti svojih hčera, a nanje ni mogla nič vplivati; dasi jih je ljubila najnežnejše, ven-dar ni imela smisla niti za sicer ne lepo, a li-terarno izobrazeno slavohlepno Elizabeto, niti za nečimurno in ponosito Karolino, niti za do-brodušno, a lahkomumno Pavlino.

Madame Mère, kakor so rekli Leticiji, je bila še vedno lepa žena in pri vsaki priliki se je znala dostojno in odlično vesti. Ni imela globlje izobrazbe, niti francoski ni govorila dobro, a nikdar ni izgubila ravnotežja in v reprezentaciji je bila nedosegljiva. Najsrč-nejša je bila, kadar so jo posetili njeni otroci. Za njo je bil cesar vedno le njen sin in nič drugega. Bolelo jo je, da se ji je tem bolj od-tujeval, čim višje se je popenjal, hudo ji je bilo, da je slavohlepnost njenih otrok motila rodbinsko življenje. Nekoč se je obotavljala, cesarju poljubiti roko, a drugič mu je rekla: »V javnosti vam izkazujem čast, ker sem va-ša podanica, a v družinskem življenju sem vaša mati. In če vi rečete: »Jaz hočem,« od-vrnem jaz: »Jaz nečem.«

Docim jo je vse blagrovalo kot najsreč-nejšo ženo, je ona povsem drugače čutila. »Moje življenje je bilo neprestana skrb, mu-čeništvo,« je pisala v svojih spominih. »Ka-darkoli prejmem kako poročilo, se bojim, da bo prišel črni glas: Cesar je padel na bo-jišču.«

Ni se sicer mešala v politične posle, a vendar je s svojim sinom tajno dopisovala in ga je obveščala o mnogih važnih stvareh, ta-ko n. pr. leta 1808 o zaroti, ki so jo skovali proti niemu. Za svoje korzičanske prijatelje

je umela pri njem izposlovati mnogo do-
brega.

Ko so prišli zli dnevi, ki jih je vedno slu-
tila, ko je moral Napoleon odstopiti, ga je
spremljevala na Elbo; najsrečnejši je bil za
njo ta čas, ki ga je preživela mati zavržene-
ga cesarja pri svojem sinu na Elbi. Vsak dan
ga je videla in sprejemala dokaze njegove lu-
bezni. Ona in njena hči Pavlina Borghese sta
se udeleževali svečanosti, ki jih je on prire-
jal, in sta uživali občno ljubezen in spoštova-
nje. Kljub svojem pesimizmu in svojim slut-
njam je dala Napoleonu svoj blagoslov k nje-
govemu načrtu, da se vrne v Pariz, in kmalu
je šla za njim tudi sama. Ne dolgo na to pa
ji je neskončna tuga razdelala srce, ko je mor-
al Napoleon v drugi odstopiti in se je mor-
ala od njega posloviti. Leticija je ubežala v
Rim, a misli so ji bile vedno pri nesrečnem
sinu. Zastonj so bile njene prošnje, da bi
smela biti pri njem; vendar mu je redno po-
šiljala mnogo sredstev, a ko je zbolel, mu je
poslala zdravnika, dva duhovnika in služab-
nika. Poln hvaležnosti se je bolnik spominjal
svoje matere, »njene srčnosti« in njene »nad-
človeške veličine«. V svoji oporoki ji je volil
najdragocenejši spomin.

V črno jo je zavil glas o sinovi smrti, a
njeno zdravje vsled tega ni nič trpelo. Po-
znala se ji je sicer starost, poznalo se ji je,
da je pretrpela mnogo boli, a bila je še krep-
ka, oči so imele sijaj draguljev, nosila se je
ponosno in dostojanstveno. Bila je ogorčena,
da njeni otroci niso bili zmogni prenesti z
isto močjo svoje zle usode.

Nové nesreče so jo zadele. Eliza je umr-
la že pred Napoleonom, Pavlina je šla za
njim. V popolni samoti je živela žalostna mati
v Rimu; edina tolažba so ji bili obiski nje-
nih še živelih otrok in njenih vnukov ter
sprehodi po Pinciju in krasnem vrtu vile Bor-
ghese. Na nekem takem sprehodu si je zlo-
milo nogo. Ozdravela je sicer popolnoma, a
hoditi ni mogla več. Pozneje je tudi oslepela.

Vse boli je nosila potrpežljivo. Ena nje-
nih družabnic ji je morala prečitati vse knji-
ge, kar jih je bilo pisanih o cesarju. Kljub
nesreči, ki jo je bila zadela, je nekoč rekla
ponosno: »Ne bi menjala za največjo kraljico
tega sveta.« Okrožena od slik svojih otrok,
pred seboj Napoleonov dopisni kip, je živela
in telesno dan za dnevom slaba, a duh ji je
ostal vder. Dne 12. svečana 1836 je umrla
vsled onemoglosti zaradi starosti. Po njeni
želji ji počiva truplo v cerkvi usmiljenih se-
stra v Karmetu.

Pač nikdo ne bo ostal dolžan tej izredni
ženi sočutja, ki ga vzbujala njena tragična us-
oda in način, kako jo je prenašala.

HRVAŠKI BAN.

Po zaprisegi je zasljal baron Rauch,
novi hrvaški ban, nekega urednika »Pi-
jeve korespondence«, kateremu nasproti
je izjavil o položaju sledeče: Že več časnika-
rjem sem rekel, da nameravam ustano-
viti novo stranko, ki se bo strogo držala
unionističnih načel. V kratkem času pro-
glasim svoj program. Upam, da dobim v
vseh strankah moze, ki bodo soglašali z
mojim programom. Nova stranka ne bo
v nobeni zvezi s kako drugo stranko. So-
dijo, da se pogodim s sedanjimi strankami.
Ne. V vsaki stranki poiščem one osebe,
ki hočejo iti z menoj, da se izvede natan-
čno na Hrvaškem nagodba. Glede na
imenovanje dr. Kršnjavija za načelnika
bogočastnemu oddelku je Rauch rekel
smehljaje: »Ljudje več vejo, kakor jaz
sam. O tem vprašanju nisem rekel ni-
komur ničesar.« Na časnikarjevo vpra-
šanje, kaj da se zgodi s Tomasičevim sku-
pino in če ta odobri njegov program, je
odgovoril Rauch: »Ne vem. Tomasič ni
bil nikdar moj prijatelj.«

× × ×

Uredniku »Kroat. Korr.« je Rauch de-
jal, da bo osnoval novo unionistiško stran-
ko. Kompromisov z že obstoječimi stran-
kami ne bo sklepal, temveč iz vsake pri-
dobil tiste, ki so za strogo izvajanje na-
godbe. Baje bo Rauch, kakor hitro pride
v Zagreb, sklical konferenco, na kateri bo
razložil svoj program. Czernokovich je
že imenovan za podbana, ravno tako Mi-
kich in Aranicky za šefa naučnega in pra-
vosodnega resorsta; razglasilo se bo to
kmalu.

× × ×

Hrvaško-srbska koalicija je zelo do-
bre volje, kakor poročajo listi. Postavila
bo skoro v vseh okrajih svoje kandidate.
Koalicija upa, da se ji bodo pridružili tudi
tisti, ki so dozda na strani stali. Predno
se razpišejo volitve, izda koalicija mani-
fest na narod, kjer ga bo pozvala v
obrambo materinega jezika.

× × ×

Baron Rauch je na Dunaju z dovolje-
njem Weckerlejevem bil pri avdienci pri
papeževem nunciju Granito di Belmonte.
To je brezdomno v zvezi, z vprašanjem,
kdo naj zasede djakovsko stolico. Baje je
Rauch predlagal zagrebškega kanonika
Ivančana. — Iz Budimpešte poročajo, da
baron Rauch izdeluje s tajnikom kmetij-
skega ministrstva Csabayem vladne pred-
loge za sabor. — Za nadžupane bo pred-

lagal: Vučetića za Zagreb, Gavranica za
Modruš-Reko, Jelačića za Varaždin in
Junkovića za Ogulin.

RAZMERE V ITALIJANSKI ARMADI. (Pomanjkljiva disciplina. — Reformni predlogi Ranzi, Ambrosini, de Giorgi. — Preiskovalna komisija. — Novi vojni mi- nister.)

Imenovanje civilista, senatorja Ca-
sana, za vojnega ministra v Italiji, je zo-
pet spravilo na dan pomanjkljivosti v ita-
lijanski armadi. Dobro informiranim li-
stom se glede na to vprašanje iz Rima
poroča v glavnem sledeče:

Kar se tiče discipline, vojaške tradi-
cije in taktične izobrazbe, je italijanska
armada, izvzemši piemonteske in alpske
polke, daleč pod nemško, avstrijsko in
francosko. Za časa bojev z Avstrijo je
bila italijanska armada sestavljena iz Pie-
montezov, vojakov bivše burbonske dina-
stije in garibaldincev. Piemontezji so naj-
boljši element, južni Italijani strahopetci,
garibaldinci pa nedisciplinirani in uporni.
S takimi vojniki seveda ni bilo moč izvo-
jevati si zmag nasproti Avstriji. Poraza
pri Adu in Abba-Garimi nasproti Abe-
sincem sta vojaškega duha v italijanski
armadi še bolj potrla. Vojaštvo je jelo
zabavljati proti reglmažu, dasi je bila ne-
vsepoh večinoma kriva le nezmožnost
generalov in taktična neizobraženost ar-
made. Reformna akcija vojnega ministra
generala Riccotti se je ponesrečila. Od-
pravil je podčastniško šolo v Racconigiju,
kar je bilo armadi le v škodo. Le razso-
dnosti častnikov se je bilo zahvaliti, da se
je vzdržala vsaj zunanja disciplina.

Pozneje so se tem nedostatkom pri-
družili drugi. Med moštvom se je jel širiti
tupatam socializem in antimilitarizem,
častniki pa so bili vznejevoljeni, ker jih
je vlada pošiljala krotit štrajkovce, pa jim
prepovedala vsako akcijo. Ščitila jih ni
pred insultu množice, če je pa kak častnik
kje pognal nemirneže, ga je čakal vojni
sod. Drugi častniki pa so soglašali s so-
cialističnim glasilom »Avanti« in v njem
odkrivali nedostatke zlasti v mornarici.
Konečno je stotnik Ranzi ustanovil voja-
ški opozicijski list »Il pensiero militare«. Od
14.000 italijanskih častnikov je 3000
nanj naročenih. Ranzi je sicer moral kvitirati,
ni pa izgubil vpliva. Pridružil se
mu je stotnik Ambrosini, ki je tudi moral
kvitirati, majorja De Giorgi pa, ki je
stvarno zahteval modernih reform v voja-
ški upravi, zlasti v generalnem štabu, si
niso upali poslati v pokoj.

Zadnji čas se je k temu pridružila ak-
cija socialističnega voditelja Ferrija, ki je
v parlamentu odkril toliko resničnih ne-
dostatkov v armadi, da se je osnovala po-
sebna parlamentarna vojaška preiskoval-
na komisija (comissione sull' inchiesta
militare). Ta komisija ima mnogo dela,
tako da ga še dozda ni mogla dokončati.
Vojni minister general Viganó je zadnji
čas zahteval posebno z ozirom na avstrij-
ske vojaške utrdbe ob meji 200 milijonov
kredita. Ministrski svet pa se je postavil
na stališče, da tega tako dolgo ne pred-
loži parlamentu, dokler niso dokončane
preiskave parlamentarne komisije. To je
bila nekaka nezaupnica vojni upravi, vsled
česar je Viganó odstopil. Za naslednika je
bil poklican v kabinet civilist, senator Ca-
sana, ki bo imel izvršiti reforme in dobiti
izvanredni kredit od parlamenta. Mimo-
grede omenjeno, je Casana verni kato-
ličan.

ŠOLSKI BOJ NA ANGLEŠKEM. (Sporazum med katoličani in vlado.)

Šolski boj na Angleškem je vse nekaj
drugega, kakor drugod v Evropi, ni nam-
reč kulturni boj. Ker je za l. 1908 sedanja
liberalna vlada napovedala novo šolsko
postavo, je stvar postala zopet aktualna.

Liberalna vlada na Angleškem niti
oddaleč ne pomenja to, kar n. pr. na
Francoskem ali pri nas. Je resnično svo-
bodomiselnost in se posebno vnema za svo-
bodnejšo socialno politiko, svobodni zdru-
ževalni zakon, narodnostno spravo, svo-
bodoljubno kolonialno politiko itd. O ka-
kem brezverstvu ali protiverstvu sploh
govora ni — angleški katoličani n. pr. po
ogromni večini volijo z liberalno stranko
proti konservativni.

Pri šolski postavi gre za nekaj dru-
gega. Takozvani nonkonformisti — to so
nekako odpadniki od oficijelne angleške
protestantske cerkve (Episcopal Church)
— zahtevajo, da se iz šol odpravi obvezni
konfesionalni pouk, da ne bi se otroci di-
sidentov siloma učili oficijelnega krščan-
skega nauka episkopalne cerkve. Pri tem
seveda treba urediti konfesionalni pouk v
celoti. Nonkonformisti zahtevajo, da l. ve-
roizpovedanje učiteljevo pri njegovem

imenovanju ne pride v poštev, 2. da on ni
obvezan poučevati konfesionalno (oni ho-
čejo namreč, da naj se poučuje nekako
nekonfesionalno, bolje rečeno: medkonfe-
sionalno, nedogmatičsko, dasi v krščan-
skem duhu), 3. da smejo konfesionalno po-
učevati le v nedeljah. Za katoličane bi
to seveda bilo kvarno, posebno pa načelo
vlade, ki hoče uvesti državno nadzorstvo
nad konfesionalnim poučevanjem. Raz-
ven tega pa namerava vlada ovirati sno-
vanje in vzdrževanje svobodnih, od dr-
žave neodvisnih šol. To so točke, ki sicer
ovirajo razvoj svobodnih katoliških konfe-
sionalnih šol, toda nimajo na sebi nobe-
nega protiverskega znaka.

V boju za to predlogo je liberalni vladi
lansko leto izpodletelo. Gosposka zbor-
nica, ki je večinoma konservativna, ni ho-
tela predloge odobriti. Zda izkuša libe-
ralna vlada izvajati ustavno reformo,
da se moč lordske zbornice za vselej
oslabi. V tem boju zoper lordsko zbornico
rabi vlada pomoč katoličanov, kajti oni
odločujejo v 40 volivnih okrajih. Zato
se član vlade Mr. Birrell s katoličani glede
na šolsko postavo pogaja. Katoličani za-
htevajo katoliške šole za katoliške otroke,
s katoliškimi učitelji pod katoliškim nad-
zorstvom. Sporazum se bo brezdomno
dosegel.

Iz tega je razvidno, da šolski boj na
Angleškem niti oddaleč nima tega znaka
in pomena, kakor bi ga n. pr. imel pri nas.
Kulturnega boja na naprednem Angle-
škem ni več in ga tudi ne bo.

K STAVBNEMU RAZVOJU V NOVM MESTU.

Od starodavne kapitelske cerkve se od-
pre krasen razgled po novomeški okolici, kar
naj bi ne prezrl noben obiskovalec Novega
mesta. Z nekakim zanimanjem in ponosom
opazujejo meščani novi prizor, kateri je na-
stal v najkrajšem času, in to je 44 metrov vi-
soki dimnik prve in največje tovarne v bli-
žini Novega mesta, iz katerega se ponosno
vali gosti dim. V prijetni dolinici Smoletove
hoste, par sto metrov od Žabje vasi, ki ima
stik s Kandijo, se nahaja nova parna opekar-
na, najmoderneje urejena. Na tem prostoru
so že od nekdaj bile opekarne, seveda po sta-
rem kopitu. Pri regularanju stavbenih pro-
storov, globoko v zemlji, z debelo plastjo po-
krito, so dobili opeko čudne oblike, katero so
pred davnim časom izdelovali na tem kraju.

Nekako pred enim letom je pričela dru-
žba treh domačinov in sicer gg. Rudolf Smo-
la, graščak na Grabnu, Anton Hočevnar, po-
sestnik in tovarnar, in Jos. Ogoreutz, posest-
nik in trgovec, oba iz Novega mesta, z v to
določenim kapitalom graditi omenjeno tovar-
no. Delo se e pričelo s poslopju namenjenimi
stroji, katerimi so pričeli izdelovati opeko
za zid meseca junija, namenjeno uporabo dru-
gih poslopij in »okrožne peči« (Ringofen), ka-
tero so žgali v navadnih opekarskih pečeh Se-
daj, ko to poročam, je najpotrebnejše gotovo,
in se opeka peče že kakih 30 dni v novi okro-
žni peči, katera ima 16 predalov. Vsa zgradba
sestoji iz 4 ogromnih stavb, ki vzamejo po-
vršine nad 3000 štirjaških metrov. Spomladi
se dogradi še trije stavbi, in sicer ena šupa za
skladništvo izgotovljene opeke, ena stavba za
stanovanje delavcev, poleg teh ena za pisarno
in kantino. Najnovejši parni stroj je delo tvrd-
ke Erwolf v Magdeburgu, kateri ima 58 konj-
skih sil. Drugi stroji, za mešanje in mlenje
prsti ter pnevmatični aparati za izdelovanje
razne opeke, so izdelek tvrdke Wanek-Werke
iz Brna, s katerimi se zamore v 12 urah iz-
vršiti do 18.000 komadov opeke za zid in se-
dem do osem tisoč komadov strešne opeke,
patent »Steinbrück«. Ker je vse delo solidno
izvršeno in v izobilju uporabnega materiala,
je pričakovati najboljšega uspeha. Nad pet
hektarjev zemeljske površine na 12 metrov
debeli plasti, se nahaja najboljši material, ka-
teri bi po izjavi veščakov bil uporabljen za
najfinejšo lončene izdelke. Pečarska tvrdka
bratov Appe uporablja že od svojega obstan-
ka za svoje izdelke ravno od tu potrebni ma-
terijal, iz katerega so najtrajnejši izdelki iz-
med vseh drugih na Kranjskem. Pravo čudo,
da se na tem kraju nahaja tudi ilovica enaka
kakor se dobi na nekaterih krajih ljubljanskega
barja, bela kakor aljova moka, in se na soncu
trdi, da zveni če nepečena kakor porcelan.
Med drugo glino se nahaja veliko pomešane
železne rude, kar je neizogibno potrebno za
dobro zidno opeko, posebno za temeljne zi-
dove. Kakor so se izkazali sedanji izdelki, se
sme trditi, da jih ne prekaša nobena druga
opekarna po kakovosti materiala, edino zi-
dariem ne bode ugalala, ker je čvrsta, kakor
strijen cement. Vsled oddaljenosti od tekoče
vode, so morali skopati 17 m globok vodnjak,
iz katerega se bode vporabljal voda za stro-
je in mešanje glive. Za pitno vodo se je pre-
skrbelo na ta način, da se je podaljšal novo-
meški vodovod v daljavo nad 700 metrov, v
režiji družbe. Glede izvoza se je napravila
položna cesta s 3% padcem v daljavi 200 m,
ki ima zvezo z državno zagrebško cesto.

S to prekoristno in prepotrebno napravo
se bode ugodilo preperečemu stavbnemu
razvoju Novega mesta in okolice. Dosedaj
niti za drag denar, po 48 K za tisoč komadov
se ni dobila opeka za zid, po več ur daleč.
Strešna opeka se je od raznih strani dova-
žala po železnici v Novo mesto in od tu na-
prej po vsej Dolenjski in celo čez Gorjance v

Belokrajino. Sedaj bomo imeli dovolj opeke za
domače potrebe in tudi za izvoz jo bo dovolj.
Temu podjetju bo kakor »terna« prav prišla
Dolenjska železnica preko Gorjancev in na-
prej, kajti o tem niti sanjali niso, vsled česar
je podjetje zadobilo veliko večjo veljavo.
Skrbelo se bode tudi za to, da bodo domači
delavci imeli zaslužek, katerih bode imelo 50
do 60 dovolj dela v začetku, pozneje, če se
podjetje dobro razvije, tudi več.

Premagane so razne težave in odstranje-
ne velike skrbi; vsak prijatelj obrtnega na-
predka sme častitati eneržiji družabnikov. Po-
kazali niso s tem samo svoje podjetnosti, mar-
več pokazali pot, kako se dajo izvršiti naj-
težavnejša dela v združenju. Marsikak kapital
leži v hranilnicah, last posameznikov, ki do-
naša pičle obresti. Če bi se isti naložil v ra-
zna podjetja, bi donasal brezdomno več
obresti in pri tem bi imelo dokaj domačih de-
lavcev dober zaslužek. Da ni podjetnosti med
našim ljudstvom je znano, podpiralo naj bi se
vsaj podjetne domačine, a se mnogokrat ravn-
no nasprotno deluje.

Grda, da nesramna zavist, ki vlada med
nami, ugonobi že v kalu marsikako dobro in
koristno idejo. Dokazov imamo dokaj drugod,
ki pa tudi tu niso izostali. Vendar so prema-
gane vse ovire in dovršeno je delo, ki dela
čast družabnikom in domači industriji.

Prijatelj napredka.

VOJSKA MED JAPONSKO IN AMERIKO.

Ameriško časopisje je v skrbeli za-
radi japonsko-ameriškega spora. Listi se
sklicujejo na položaj, predno je izbruhnila
rusko-japonska vojska. Vedno so nagla-
šali, kako da vladajo dobre razmere med
rusko in japonsko vlado, dokler ni nepri-
čakovano nastala vojska. Posamezni
ameriški listi poročajo, da se Japonci kljub
vsem prijateljskim zagotovilom in nagla-
šanju o miroljubju z vso naglico oboro-
žujejo. Previdni Američani javno izjav-
ljajo, da se boje take postritve položaja,
predno priplove na Filipine ameriški bro-
dovje, da Japonci porabijo priliko in ne-
nadoma napadejo ameriško brodovje, ka-
kor so to storili z ruskim brodovjem v
Port Arturu, še predno so napovedali voj-
sko. V Wašingtonu nestrno pričakujejo,
kako se razvijejo pogajanja glede na ja-
pansko naseljevanje. Boje se, da bi imeli
nadaljnji spopadi med Japonci in Ameri-
čani nevarne posledice.

PATRULJSKI ČOLNI AVSTRO - OGRSKE VOJNE MORNARICE.

London, 1. januarja.

Pred letom je naročila avstro - ogrska
mornariška uprava v znani Yarrowi ladje-
delnici dve brzovozni patruljski čolnovi.
Ta čolna, ki bi služila za modele doma nare-
jenih, sta izgotovljena in se bosta v par dneh
po Reni in Mainu spravila v Donavo. Oba
čolna, namenjena podonavski službi, imata
okoli 11 ton. Gonilni stroj sestoji iz treh ben-
cin-motorjev s 300 konjskimi silami. Pri po-
skušnih vožnjah v globoki vodi dosežejo lah-
ko hitrost 44 km. na uro in kažejo prave ču-
deže modernega ladjedelstva. Oborožen je
tak čoln s strojno puško. Za naslednja dva
čolna bo poslala Standard Company iz Ame-
rike stroj, med tem ko bo za drugega stroj
narejen iz domačega materiala.

Dosedaj je imela donavska mornarica dva
patruljska čolna (eden 30 ton, drugi 36 ton),
od katerih je imel prvi gonilni stroj na par
z 200 konjskimi močmi in drugi dva daimler-
motorja z 400 konjskimi močmi. Hitrost teh
dveh čolnov znaša le 14 vozlov.

Tržne vesti.

11. januarja 1908.

Na žitnih trgih vlada neizpremenjena
mlačnost, ni življenja, ne izprememb, ki
bi povzročile preobrat v kupčiji in pro-
metu. Tendence je bila tekom tedna sicer
mlačna in se je dalo od cen nekaj vinarjev
odbiti, ali to ni oživilo konzuma in kupca,
ki se izogibljeta trga. Tudi lastniki blaga
mirno čakajo in se jim prav nič ne mudi
s ponujanjem. Tudi inozemstvo poroča o
mlačni tendenci. Budimpeški termini so
se pa znatneje izpreminjali. V celoti so pa
le nekaj vinarjev višji, kot v pričetku te-
dna. Seveda na rogoviljenje budimpeških
spekulantov ne da nihče ničesar, drugi
trgi korakajo lastno pot, kar nam najbolj
potrdijo češka tržišča, kjer so ponudbe
znatne, cene pa za dobre tri krone pod
budimpeško pariteto cene in vozine.

Kar se tiče mišinskih izdelkov treba
povdarjati, da je kupčija jako slaba, za-
loge mlinov se vkljub reduciranemu obra-
tu množe. Ogrski mlini se bavijo z mislijo,
da reducirajo obrat na štiri dni v tednu
ter se vrše tozadevna pogajanja. Ekspert
je popolnoma zaspal, otrobi in klajna
moka, ki so pokrivali vsled visoke cene
zgubo pri moki, so v ceni znatno padli.

Petrolej. Rafinerije so sklenile
ceno rafinade zopet dvigniti za pol krone,
ne oziraje se na hudo konkurenco od stra-
ni Vacuum Oil Cy. Ta družba je po raz-
padu kartela začela ponujati po znatno
nižjih cenah, ko pa druge rafinerije, ki so

seveda morale slediti, ako niso hotele izgubiti polja.

Omeniti pa moramo, da je bila današnja cena (K 27—basis Oderberg) tudi ob razpustu kartela. Ali takrat je bilo sirovo olje precej višje v ceni, ko pa danes.

Usn je. Znatni padec cen tega predmeta je zahteval svoje žrtve. Ko je te dosegel, so se začele cene, ki so več mesecev padale, zopet dvigati. Prizadeti krogi trdijo, da so cene prekoračile najnižjo mejo. Stabiliziranje cen tedaj prinaša le zdravejši položaj trga.

Denarni trg.

Denarni trg je začel kazati prijaznejše lice, napetost in draginja je začela popuščati. Privatni diskont je na Dunaju padel na 5 do 5 1/2 %, v Berlinu pa na 5 1/2 do 5 3/4 %. Pričakuje se v kratkem izprememba bančne obrestne mere. Kupčija na borzah kaže vpliv denarne olajšave. Hrvatska trgovska banka se bori s plačilnimi težavami, ker je baje samo pri insolventnem Ebenspangeru zgubila čez 300.000 K. Banka se je ustanovila predlanskim s 350.000 K akcijske glavnice ter znaša reeskomptni kredit baje čez 1.250.000 K.

Ameriški železni trg tudi ozdravlja. Tendencia je postala jačja, zanimanje za sirovo železo je večje, a industrijsko življenje je še neizpremenjeno, in so poročila o zopetnem obratovanju tovarn iz mnogih krajev neresnična.

Cerkveni letopis.

Sv. Petra cerkev v Ljubljani je zopet dobila nov kras. G. slikar J. ebačin je napravil lepo sliko Brezmadežne za veliki oltar. Skupina je posneta po Wolfovi sliki Brezmadežne v Predosljah. Marija stoji na zemeljski obli, luna pod njenimi nogami, roke ima sklenjene, glavo in neizrečeno mile oči dvignjene kvišku. Tunika Marijina je bela, plašč višnje. V spodnjem delu slike veličastno plavata krog Marije dva silno lepa angela in z lilijama v rokah občudujeta prečisto nevesto sv. Duha. Obledo ima eden lahno rožnato nadahnjeno, drugi rdečo s sočnato zelenim pregrinjalom. Posebno ugajata angela, ker imata njiju obraza jako izrazit moški značaj, čeprav veje iz njiju izraza dih nebeske milobe. Barve so žive, pa ne kričeče ampak lahne, harmonične, kakršni smo vajeni pri J. ebačinu; sploh odlikuje sliko velika svetloba, ki je naravnost potrebna za temno cerkev. Če bi se svetloba krog Marijine glave v daljavi malo bolj porazgubila in če bi se ogli pod lokom morda izpolnili s kakimi puti, bi postala slika krasnejša. Gosp. Kregar je pa okrasil cerkev z novo svetilko pred velikim oltarjem. Narejena je natanko po vzorcu prejšnje, ki je konglomerat različnih slogov, pa vendar dela prijeten učinek na gledavca. Izvršena je tako dobro, da kdor sicer ne pozna obeh svetilk, ne bi mogel razločiti, katera je nova, katera je stara. Razložek je le ta, da ima nova — če jo natančneje opazuješ — v nekaterih členih lepše proporcije. — Hkrati je gosp. Kregar izvršil bogato izdelano kadičnico za isto cerkev. Šentpetračanom čestitam k lepim izdelkom domače umetnosti za njih cerkev. Fr. K.

Po svetu.

Napredek na Kitajskem. Kitajsko časopisje se je nadejalo, da bo de vlada na Kitajskem uvedla nove naprednejše reforme. Toda pokazalo se je, da so te nade prazne, ker je izšel ukaz, po katerem se zabranjuje na Kitajskem vsako snovanje kakega društva. Sestanki dijakov, katerih predmet so tudi politična vprašanja, so preprečeni. V neki odredbi pravi vlada, da se naj dijaki bavijo samo z učenjem, drugi pa, ki bi se hoteli pečati s politiko, bi se pa kaznovali.

Najbogatejši otroci na svetu. Otrok, ki ima 60 milijonov dolarjev premoženja, je sin sestre Jurila Vanderbilta, John Nicholas Brown. Mali John, ki je sedaj star sedem let, je podedoval dva milijona funtov šterlingov, ko postane polnoleten, podeduje še nadaljnjih 6 milijonov. On je lastnik treh velikih palač in ene »jahte«. Na njegovih potovanjih ga spremlja zdravnik, guvernant in več služabnikov. Vendar pa on še ni najbogatejši otrok na svetu. Pred kratkim rojeni sin W. K. Vanderbilta ga prekaša za deset milijonov. Najbogatejši otrok na svetu pa je dvanajstletni Marshall-Field, katerega ded je bil najbogatejši trgovec v Chicagu in mu je v preteklem letu po svoji smrti zapustil 30 milijonov funtov šterlingov, to je 750 milijonov kron.

Vulkan, ki bluje zlato. V srednjih Andah v Južni Ameriki je po naključju odkril nek potovalec v lavi zlato. Z nogo je namreč zadela ob lavo, od katere se je odločil kos ter v svoje začenjenje videl, da se v lavi nahajajo zlate žile. Natančnejša preiskava je dognala, da je v vulkanu zlato, katero vulkan med lavo pomešano bljuje.

Velik uspeh brezžičnega brzojava. Poskusi francoskih vojnih ladij in oklopne križarice v zahodnem Srednjem morju z brezžičnim brzojavom, so imeli velik uspeh. Ladje so občevala brez motenja z Pifflovim zvo-

kom. Brzojavilo se je v daljavo nad 2000 kilometrov.

Poglavar španskih roparjev. Poglavarja španskih banditov El Vivilla, ki je bil zlasti priljubljen pri ljudstvu v Andaluziji, so zaprli. Prijeli so ga v Buenos Aires na zahtevo španske vlade. Že mnogo let so skušale španske oblasti, ga dobiti v svoje roke po kaki zvijači ali na kak drug umeten način. Po celi Andaluziji so imela oblastva nastavljeni svoje volune, a vselej jim je srečno odnesel pete. Svoj organizacijski talent je Vivillo zlasti pokazal pri disciplini in vzgoji svojih tovarišev. S pomočjo svoje čete se je lahko smejal vsem naporom španske žandarmerije. V njegovem bivališču, v težko dostopni votlini v bližini mesta Estefia, ga je obiskovalo na stotine ljudi, ki so ga prosili pomoči. Pri katerem je uvidel, da potrebuje njegove pomoči, dotični se je zamogel zanesti nanj. Ker je bil tako zelo priljubljen pri ljudstvu, so mnogokrat prosili njegovo pomoč različni kandidati, ki so potem tudi prodrli. Imenitni banditi je večkrat prišel tudi na razne ljudske slavnosti, kjer mu vsled njegove splošne priljubljenosti nihče ni nič žalega storil, dasiravno je vlada razpisal na njegovo glavo precejšnjo vsoto. Kakor je bil nevaren bogatim popotnikom, tako rad je podpiral uboge in jim bil dober prijatelj. Njegova žena in hčerki sta več let stanovale v Kordovi, imele svojo ekvipažo, ter se zlasti pečale za glasbo. V hiši so imele bogato knjižnico in krasne slike. Vsak mesec je družini prinesel sel denar in poročila od Vivilla. Njegov najimenitnejši čin je bil napad na mesto Cachalla. Okrog polnoči je napadel mesto. Za njim so tedaj poslali ekspedicijo ki ga je vrela po hudem boju. Naslednjega dne je na neumeven način všel iz celice. Tudi sedaj upajo Andaluzani da se mu posreči beg.

Tekmovanje med paro in elektriko. V Llaytonu (New Jersey) se je pretekle dni vršila zanimiva tekma med električno in parno lokomotivo. Šlo se je za praktično poskušnjo, za velike železnice važnega vprašanja, kateri stroj je boljši. Dve veliki parni lokomotive ste konkurirali z dvema vel. električnimi lokomotivi, in para je znatno zmagala. Ena parna lokomotiva je vozila ostri zavinek pri Franklinville s hitrostjo 144:85 km. na uro in je tako zmagala. Št. 100.001 je manjši stroj obeh električnih lokomotiv v Llaytonu, tehta 1940 stotov in more razviti 1200 konjskih moči. Dosegel je ta stroj hitrost 111 kilometrov, dočim je njegov tekmecek parna lokomotiva št. 6047, ki tehta 1580 stotov, vozil s hitrostjo 130 km. pri prvi vožnji, in 1335 km. pri drugi vožnji v eni uri. Druga velika parna lokomotiva št. 6075 je tekmovala z električnim strojem št. 19.003, ki je dan prej prevozil 1365 km. Če tudi je omenjena lokomotiva ena najboljših strojev Pennsylvania Railroada, vendar ni nihče mislil, da bi ovinek pri Franklinville vozila z isto naglico, kot električni stroj. Kajti pri parnih strojih leži težišče višje kot pri električnih, in zato je tudi nevarnost večja, da skoči iz tira. Inženir Dorgthy je sam vodil parno lokomotivo. Z očali, kot jih imajo avtomobilisti, je splezal na lokomotivo. Dalo se je znamenje in z velikim šumom se je začel premikati stroj. V neverjetno kratkem času je izginil izpred oči. V besni naglici je prevozil ovinek. Hitrost je znašala 143:9 kilometrov, torej skoro 8 kilometrov več kot je največja hitrost električne lokomotive.

Dečki v poštnih vrečah. Iz Pittsburga, Pa., v Ameriki se nam piše: Tukajšnji poštar W. H. Davis je prišel na sled, da razpošilja njegova pošta živo blago v vrečah. Za praznike najame tukajšnja pošta več dečkov, kateri raznašajo posebne pošiljke v pisma. Med starejšimi in mlajšimi dečki pa ni nikoli vladalo soglasje, temveč veliko sovraštvo, ki je končno postalo tako, da bi to moralo več mlajših dečkov plačati z življenjem. Starejši dečki so namreč svoje mlajše tovariše lovili in kakor hitro so enega dobili, že so ga zavezali v poštno vrečo in ga vrgli skozi cevi tako, da je priletel naravnost na vozove, ki stoje pod cevmi na ulicah. Vreče z dečki so tako hitro letele po ceveh na vozove, da so se pomešale z drugimi vrečami, tako da je bila nevarnost, da se dečki zaduše, zelo velika. Le malo je manjkalo, da niso dečke odpeljali na vlake in jih razposlali kakor regularno pošto. Ravnatelj je nato pozval vse dečke k sebi in jih vprašal, kako si upajo rabiti vladne vreče za kaj drugega, kakor za poštno pošiljke, nakar mu je najstarejši deček odgovoril: »Mr. Davis, mi zaupamo eden v drugega, namreč v kolikor nas je, »special-boys«, kakor hitro pa pride k nam kak nov deček, ga preizkusimo, ako je sposoben za pošto — službo in ako ni boječ. Ako tak »kid« ne more kljubovati šalam, kakoršne se ugajajo po vseučiliščih in v West Pointu, potem tak otrok ni vreden, da dela pri pošti naše vlade. Pošiljanje dečkov po ceveh na vozove ni drugega, nego — skušnja. — Kako je bil poštni ravnatelj s tem odgovorom zadovoljen, o tem poročilo molči.

Ibsenovo maturitetno spričevalo. Ibsenovo maturitetno spričevalo, ki kaže napredek, se je nahajalo v posesti nekega strojnika, ki ga je izročil sedaj norveškemu pomorskemu častniku. Spričevalo ima sledeče rede: Izdelki v materinem jeziku dobro, latinsko prestavljanje dobro, latinski slog precej dobro, latinsko (ustmeno) srednje, grško dobro, nemško zelo dobro, francosko dobro, verouk dobro, zgodovina dobro, zemljepis dobro, aritmetika slabo, geometrija dobro. Na podlagi tega spričevala je dobil Ibsen znak: »Non contemendus«.

Lloydov parnik ponesrečil. Ko je odšel Lloydov parnik »Maria Terezija« iz Gruža, ga je pri izhodu iz luke zadela nesreča. Na pomoč so mu takoj poslali dva parnika.

Izsiljenje napitnice. Pred kazenskim senatom nemškega državnega sodišča se je 7. oktobra pret. leta obravnavalo vprašanje, če ima hišni sluga hotela pravico zahtevati napitnino. Po razsodbi od 22. aprila je bil hišnik prvega hotela v Stettinu obsojen na osem dni zapore radi izsiljevanja. Kot stoji v razsodbi, obtoženec ne dobiva nobene plače, in je navezan samo na napitnino. Dne 3. februarja pret. leta je neki gospod H. v omenjenem hotelu prenočil ter se peljal v hotelskih sanah na kolodvor. Svoj ročni kovčeg, v katerem je bilo 600 mark, je postavil zraven sebe na sani. Sprejaj poleg kočijaža je sedel obtožen. Ta ni H.-ju niti snažil črevlje, niti mu storil kako uslugo; do takrat sploh še ni videl H.-ja. Pri izstopu iz sani je H. hotel vzeti svoj kovčeg, a obtoženec ga je prihitel in ga nesel na kolodvor. Ko je H. zahteval kovčeg nazaj, se je obtoženec branil in rekel, da je nastavljen brez plače in je odvisen samo od napitnine. Prosil je potem posebej še za napitnino. H. mu je prošnjo odbil in je hotel zagrabiti za kovčeg. Obtoženec pa se je takrat obrnil tako, da ni mogel H. zagrabiti za kovčeg. Ko mu je H. grozil, da pojde na policijo, mu je obtoženec odgovoril: »Storite, kar hočete!« H. je šel po policijo, sluga pa je položil kovčeg nazaj na sani in se odpeljal v hotel. H. je zamudil vlak in se moral peljati s prihodnjim.

Dvajset let poročen, a še ni videl žene. Prav romantično je življenje nekega C. Hoskina. Že dvajset let je oženjen, vendar svoje žene še ni videl, ker je bil slep. Naenkrat je po srečni operaciji spregledal in sedaj vidi prav dobro. Vse na okolu stoječe je videl in spoznal. Zelo želi videti svojo ženo, o ona prebiva sedaj v Colorado Springs. Obvestili so jo o srečnem izidu operacije in brezdvomno bo takoj prihitela k možu.

Pasivni odpor budimpeštanske požarne brambe. Budimpeštanska požarna bramba je sklenila, da prične 15. t. m. pasivni odpor, ker čaka že več let zastoj na izboljšanje plač. Glavno izkušnjo za tihi odpor so napravili že pri požaru Szaparyjeve palače.

Umetniki in alkohol. »Revue« priobčuje v eni najnovejših števil celotno odgovorov na vprašanje, ki ga je poslalo uredništvo učenjakom, pisateljem in umetnikom. Vprašanje je, koliko množino alkohola porabi sam. Podobno anketo je otvoril pred nekaj časom »Das literarische Echo«, in skoro brez izjeme so prišli odgovori, da alkohol škoduje umetniški moči tvorenja. Večina francoskih znamenitih moči je tudi tega mnenja. Tako piše Berthelot: »Alkohol se mi zdi vsakemu škodljiv, izjemoma v redkih slučajih kot krepljivo bolnikom.« — Jules Claretie je dejal: »Zelo malo uživam alkohol, komaj od časa do časa kak liker, a ne smatram tega kot duševno okrepevalno sredstvo. Najlažje delam takrat, kadar sem trezen.« Tudi Zola je dejal: »Pijem samo vodo in morem delati z vso močjo samo jutraj pred zajuterkom.« Ravno tako tudi Sully Prudhomme ni bil prijatelj alkohola. Saint-Saens je bil zelo zmeren pivec vina. »Če imam svežo, čisto vodo,« tako namreč piše, »jo imam raje, kot vsako drugo pijačo.« Massenet tudi ni smatral alkohola kot dobro vzbujevalno sredstvo za komponiranje in se ga je varoval, medtem, ko je njegov tovariš Vincent d'Indy semtertja spil kozarček konjaka, ako je delal ponoči, da je lažje bedel. Sardon je dejal o alkoholu, da je strup. »Ne prenesem niti pol kozarčka žganja. Nikdar ga nisem rabil, da bi si z njim pomagal pri delu. Nasprotno pa rad pijem kavo in spim dobro samo ponoči, če sem prej spil pol čaše.« Bourget je izjavil kategorično: »Mene alkohol bodisi še v tako majhni množini in katerisikoli obliki absolutno ovira pri delu.« Kot vnet pristaš abstinence se je pokazal Henrik Lanedau; pil je samo vodo in le redkokdaj vino z vodo mešano. »Nikdar nisem opazoval,« tako piše, »da bi imela kaka pijača dober vpliv na mojo »inspiracijo«. Prepričan sem, da je samo eno vzbujevalno sredstvo k delu, in to je neškodljivo, priprosto, sveže in naravno kot čista voda in to je — volja.« Tudi Jules Lemaitre ne pije več vina, in če ga zmerno uživa, ga ne smatra za sredstvo, ki vpliva na duševno delavnost. Navdušen pristaš dobre pijače je Camillo Flammarion: »Nikdar nisem pil vode,« cenim jo le za zunanjo vporabo. Pijem vino, burgundca, bordó, šampanjca, rdečega in belega, seveda s pogojem, da je dobro, ker se me ravno v tem oziru težko zadovolji. Moj dobri stari oče je bil vinogradnik in je umrl v 90. letu starosti, v takem letu, ko je bila slaba vinska trgatve — — Tudi Rodin se šteje prijateljem vina: »Menim, da je vino izvrstna stvar. Če se malo pije in če je celo nastala moda, da se ničesar ne pije, se je zgodilo to samo vsled tega, ker se ga je prepogosto ponarejalo.« Ponosno zveni odgovor Melhija de Vagues: »Francija je dežela, ki je darovala v obilni meri svetu najboljšo vino; oni, ki so ga pili, so ustvarili istemu svetu najmočnejšo in najbogatejšo moderno literaturo.«

Kriza londonskih gledališč. Večina londonskih gledališč se nahaja v veliki finančni krizi; pri nekaterih pride v kratkem najbrže do poloma. Vzrok krizi je povišanje plač igralcem, najemnine in drugih stroškov, naposled pa tudi konkurenca raznih zabavalšč nižje vrste.

Stavkajoči delavci odgovorni za delodajalca s stavko povzročeno škodo. Najvišje sodišče je pred kratkim izdalo velevažno razsodbo, ki bo brez dvoma zelo vplivala na vzpiranje delavskih stavk. Neki tovarnar je pri okrajnem sodišču v Stockeravu tožil 16 svojih delavcev na plačilo 3704 K, češ, delavci so stavkali in mu s stavko povzročili toliko škodo. Toženi delavci so ugovarjali, da stavljanje ni kaznivno in da so hoteli s stavko le doseči boljše delavne pogoje, ne pa delodajalcu storiti škodo. Prvi sodnik je razsodil, da

je samo vsak posamični delavec, ki je stavkal, dolžan plačati škodo, ki jo je on sam povzročil, da pa delavci niso solidarno vezani plačati škodo. Okrožno sodišče v Korneuburgu je pa ovrlo to razsodbo in je razsodilo, da so toženi delavci solidarno vezani, plačati zahtevano odškodnino. Najvišje sodišče je to drugo sodbo potrdilo. Postavilo se je na stališče, da se s stavko prekrši delavska pogodba in ker je to po § 85. sod. reda policijsko kaznivo dejanje, torej delikt in da torej za take slučaje velja § 1302. obč. drž. zak. Velja pa ta paragraf tudi radi tega, ker je bila stavka v nasprotju s prevzeto pravno obveznostjo in namenoma storjena škoda, vsled česar so delavci solidarno dolžni pokriti škodo. — Delavce, ki ničesar nimajo, ta razsodba ne bo ženirala, pač pa tiste, ki kaj imajo, ki bodo v slučaju stavke lahko primorani plačati vso nastalo škodo.

Umrl je kralj hotelskih tatov, Jurij Manolescu, imenovan tudi knez Lahovary, v Milanu prav nenadne smrti. Za časa svojega bivanja v Alaski si je zlomil desno roko, katero so mu morali odrezati. Njegovo smrt je povzročila operacija. Star je bil 37 let.

Ob sodni razpravi zaradi napada v Persenu napoveduje »Alto Adige«, da ne dobe oštežne priče v Roveretu ne stanovanja in tudi ne hrane.

Kuga. Tržaška morska oblast razglašja: Ker je uradno dognano, da je kuga v Meki in v Yambu, se obravnavajo dole stvari iz teh krajev in iz pristanišča Džeda po dotičnih postavnih določilih. Opuste se pa varnostna določila o stvareh iz Orana, ker je tam ponehala kuga.

Sodnikova smrt med razpravo. Sodniku Petru Kalmanu v Kecskemetu na Ogrskem je 8. t. m. med razpravo postalo slabo ter je kmalu nato umrl, zadet od srčne kapi.

Hitro pridobljeno bogastvo. Peterburški časopisi poročajo, da je neki Popov postal na zelo hiter način milijonar. Pred par leti je prišel z drugimi izselenci tudi Popov iz mesta Mraňansk v Harbin, ter je stopil v službo pri nekem inženirju kot sluga. Sedaj je Popov eden najbogatejših ljudi na vzhodu. Srečne spekulacije in železna pridnost in vztrajnost so mu pripomogle, da ima sedaj lastne parnike in hiše v Harbinu in dobro razvito trgovino, pri kateri je uposlenih 10.000 delavcev.

Sara Bernhardt na Japonskem. Proslavljena tragedkinja Sara Bernhardt še zdaj ne more mirovati. Nepristana želja po novih lavorikah jo žene vedno naprej in sedaj se bavi z vprašanjem, da bi se napotila s svojo gledališko družbo na Japonsko. Njena najskrenejša želja je, da izvede kaj takega, česar do sedaj še ni izvedla nobena evropska umetnica. V ta namen je sklenila tesno prijateljstvo s prvo japonsko tragedkinjo, Sado Jacco, ki se nahaja sedaj v Parizu. Sada Jacco je uverjena, da bodo sprejeli Saro na Japonskem z razprostrtimi rokami.

AVSTRIJA.

Hebsko vprašanje.

Parlamentarna komisija »Češkega kluba« je razpravljala o hebskem jezikovnem vprašanju. Sklepali so tudi o oklicu z ozirom na deželnozborske volitve.

Narodno vprašanje na Češkem.

O pravih pogajanjih je govoril v Pragi 9. t. m. dr. Kramář. Rekel je, da če zahtevajo Nemci, da naj imenujejo uradnike sorazmerno s prebivalstvom, naj to velja tudi za osrednje oblasti in ne zgolj za praktikante. Okrožnim okrajem Čehi ne nasprotujejo, a češke manjšine morajo biti enakopravne. Razbremeniti se mora namestništvo tako, da dobe okrožne oblasti večji delokrog, namestništvo naj pa prevzame večino ministrskih poslov. Sodi pa naj zadnja instanca stvari, ki nimajo skupnega značaja. Namestništvo mora biti parlamentarno odgovorno. — Okrožno sodišče v Češki Lipi je zavrnilo ugovor brnskega odvetnika dr. Budinskega, ki se je pritožil, ker je šlukenavsko okrajno sodišče zavrnilo neko njegovo češko tožbo, češ, da je običajna pri sodišču le nemščina kot službeni jezik.

Državni zbor.

Državni zbor se snide z ozirom na deželnozborske volitve šele v prvi polovici meseca marca in zbore nato do konca junija. Pro-računski odsek se skliče 21. t. m.

Nemško-češki agrarci.

Izvrševalni odbor češke nemške agrarne stranke je vzel na znanje poročilo o kompromisnih pogajanjih med nemškimi svobodnoselnimi strankami o deželnozborskih volitvah. Sklenili so, da skličejo 1. februarja nemško agrarni strankarski shod v Prago, ki sklepa o kandidaturah za deželnozborske volitve.

Delegati na morju.

Posebni vlak bo na razpolago delegatom, ki se podajo v Pulj. Odpelje se 13. t. m. ob 8. uri 35 minut dopoldne z Dunaja v Trst. Z ozirom na omejen prostor na Thalji se časopisje ne vabi k izletu v Trst, Pulj in Reko. Povabljeni sta zgolj oba korespondenčna urada. Pač pa dobe zastopniki časopisja, ako to žele, legitimacije pri vojnem ministrstvu ali pa v navedenih pristaniščih na ladji »Lacroma«.

Politične kmetijske družbe.

Kmetijske družbe, ki izvirajo še iz prve polovice prejšnjega stoletja, se niso mogle otresti še liberalnih madežev, ki so se jih prijele v liberalni dobi. To se vidi tudi še na Dunaju. V kmetijski osrednji družbi je nemški radikalec Kaspar napadal viteza Hohenbluma, da je premalo agitiral proti krščanskim soci-alcem, knez Auersperg je pa pel zopet pesem

»neodvisnih kmetov«. Tudi Rokitsky in Bayr sta mešala politiko v otrobe. Takim razmeram bo treba storiti konec.

Hrvaščina uradni jezik v Dalmaciji.

Zadrsko namestništvo je zapriseglo namestniškega kandidata Bobriča hrvaško in tudi naznanilo s hrvaškim dopisom, da je dodeljen benkovaškemu okrajnemu glavarstvu. Iz tega sklepajo, da reši Beck vprašanje o uradnem jeziku v Dalmaciji v hrvaškem smislu.

Prestolonaslednik v Švici.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand je odpotoval s svojo soprogo grofico Hohenberg in z otroci v Švico, kjer bo bival inkognito kot grof Artstätt. Prestolonaslednik biva v Švici, da ozdravi svoj lahak katar.

Avstroogrška banka.

Je imela l. 1907 čistega dobička 29.925.536 K. Avstrijska in ogrska vlada dobita 11.228.315 kron, akcionarji pa 16.119.640 K 5 v. Dividenda znaša 107 K 40 v. za akcijo, lani je znašala 90 K 40 v.

Fcm. Fiedler generalni nadzornik.

Namesto vpokojenega Galgotzyja postane najbrže generalni armadni nadzornik poveljnik dunajskega armadnega zbora fcm. Fiedler.

Nižjeavstrijski katoliški shod

se vrši meseca septembra v St. Hipolitu.

OGRSKO.

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

Je imel včeraj sejo. Ministrski predsednik naznanja pismo, da je postal baron Rauch hrvaški ban. Honvedni minister Jekelfalussy predloži predlogo o vojaških novicah.

Vojaška vprašanja.

O definitivni ureditvi vojaških vprašani se pogajata ogrska vlada in vojno ministrstvo že več mesecev. Dozdaj se še niso sporazumeli. Gre se za jezikovno vprašanje. Ogrska vlada upa, da se doseže kompromis.

Vojaške koncesije Mažarom?

»Reichspost« poroča, da so na poti vojaške koncesije Mažarom. Vlada se pogaja v tem oziru z Mažari, ki samo zato nasprotujejo zvišanju častniških plač, da bi izsilili od vlade koncesije in častnike omehčali, da bi manj nasprotovali razdelitvi armade. Dne 27. t. m. se snidejo delegacije; dotlej, meni krščansko-socialno glasilo, vprašanje častniških plač še ne bo dozorelo, pač pa utegnejo Mažari imeti že zagotovljene svoje zahteve.

VOLITVE V HRVAŠKI SABOR.

V Kraljevu je množica na shodu pretepla starčevičanskega kandidata Kolarija. Oprostili so ga orožniki. Znani Potočnjak, ki kandidira v hrvaški sabor v Belicah proti Supilu, naznanja, da objavi spomine o postanku reške resolucije, v kateri ostro napada koalicio.

KATOLIŠKA STRANKA NA ČESKEM.

Na strankarskem shodu katoliško-narodne stranke v Pragi 5. in 6. januarja t. l. je bilo jako živahno. Predsedoval je državni poslanec dr. Horský. Izrekli so se za to, da se organizacija izvede po škofijah, za katere se izvolijo izvrševalni odbori. Za deželnozbornske volitve so sklenili postaviti kandidate v vseh okrajih, kjer je količjak upanja za uspeh. »Pijevo društvo« sprejme vodstvo katoliškega časnikarstva.

ITALIJANSKA IRENTA VOHA AVSTRIJSKO VOHUNSTVO IN HUJSKA PROTI AVSTRIJI.

Italijansko iredentistiško časopisje je zopet začutilo potrebo, da hujska avstrijsko javnost proti Avstriji. Zdj voha avstrijsko vohunstvo. »Adriatico« piše o sumljivih manevrih na Jadranskem morju. Neznani ribiči so lovili te dni pri Alberoni navidežno ribe. Sumljivo se niso obnašali in tudi neki carinski čoln ni opazil drugi dan nič sumljivega. Ponoči od torka na sredo proti 1. uri so pa opazili z obrežja »Tartano« brez zastave, ki je bila navidežno usidrana. »Tartana« je pa nenadoma razvila jadra in se pridružila neki drugi ladji, ki je izgledala kakor torpedovka in imela po mednarodnih predpisih dve rdeči in eno zeleno svetilko spredaj in belo na jadrnicah. »Tartana« in namišljena torpedovka sta nato izginili. »Adriatico« končno sklepa svoje skrivnostno poročilo, da torpedovka, ki so jo videli ponoči od 7. na 8. ponoči ob 1. uri v Alberoni, ni italijanska. Očividno hujska list proti italijanski proti italijanski zaveznici Avstriji, ki ji očita, da vohuni v Lagunah.

VITIHOTAPLJENJE SRBSKE ŽIVINE V BOSNO.

Na sejmu v Kragujevacu so nakupili bosanski živinski trgovci več vagonov volov, češ, da jih peljejo po sklenjeni trgovinski pogodbi v Bosno. Vole so odgnali proti bosanski meji. Najbrže so vole vtihotapili v Bosno.

NEMCIJA.

Volivna preosnova v pruski zbornici padla.

V dobro obiskani pruski zbornici je utemeljeval poslanec Träger predlog o uvedbi splošne, enake in direktne volivne pravice za prusko zbornico. Po Bülowovi izjavi (glej včerajšnja brzojavka »Slovenčev« poročila), da vlada v sedanjem zasedanju ne predloži predloga za volivno reformo pruske zbornice, pozdravlja konservativec Malkewitz vladno izjavo. Konservativci nasprotujejo volivni preosnovi. Poslanec centra Posch zahteva splošno volivno pravico. Glede na socialno demokracijo je izjavil Bülow, da ni vpli-

vala na vladni sklep. Pri glasovanju odkloni zbornica Trägerjev predlog. Za predlog so glasovali svobodomislci, centum in Poljaki.

Pruski princ Henrik proti Kelmu.

V slučaju, da ostane general Keim predsednik »Nemškega mornariškega društva«, namerava pruski princ Henrik v soglasju z nemškim cesarjem Viljemom odložiti protektorat pri društvu.

IZPREMEMBA DEDNEGA PRAVA.

Kako pomnožiti državne dohodke? Na to vprašanje odgovarja na Pruskem justični svetnik Bamberger, da se naj dedno pravo tako izpremeni, da bo vedno država podedovala, kadar ni bližnjih sorodnikov in ni umrli zapustil oporoke. On računa, da pridobi nemška država s tem na leto 500 milijonov mark. Konservativci so seveda jako nasprotni taki reformi.

BRIANDOVI NAČRTI.

Briand, ki je postal justični minister in kateremu je podeljen tudi verski resort, hoče likvidacijo cerkvenega premoženja urediti potom posebnega zakona tako, da se bo vršila administrativnim in ne privatnim potom. Uklonil se je mnenju senatovem, ki ne odobruje zaplenjenega cerkvenega premoženja potom zasebnikov, ki pri tem goljufajo in bogatijo. (Briand išče torej znano »milijardo«. Našel je seveda ne bo, ker je nikoli ni bilo in ker so še tistih par milijonov cerkvenega premoženja, ki jih je ostalo, požrli bivši ministri.)

PROTEST VATIKANA.

»Correspondenzia Romana« energično protestira proti članku Roberta Dells v »Times«, kjer se poroča, da je papež pri svojem sprejemu udeležnikov slovenskega kongresa dejal, da mora vlada, ako hoče biti dobra, biti despoticna. Ta vest je čisto navadna izmišljotina.

MAROKO.

Francoski zunanji minister Pichon izjavlja, da je bilo koristno njegovo popotovanje v Madrid. Maroško vprašanje rešita Francoska in Španska previdno, a tudi odločno.

V Casablanca je došel iz Rabata casablanski guverner sultanov sorodnik Muley Hamin. Obiskal je generala d'Amade in se zahvalil v sultanovem imenu za posredovanje francoske vlade. Rekel je: Francozi naj bi upornike prepodili iz zadnjih njihovih postojank.

RUSIJA.

Ugodni finančni položaj.

Finančni položaj Rusije je ugoden. Mnogo finančnikov, ki so se vsled ameriške krize ustrašili, je zdaj naložilo svoj denar v ruske državne papirje, ki pri relativno nizkem kurzu nesejo visoke obresti. Vsled tega so ruski državni papirji v nasprotju z drugimi med 14. septembrom in 14. decembrom 1907 v kurzu naraščali. Le primerjajmo! 2¹/₂ odstotni državni papirji so se povzdignili za 0,95 odstot., francoski 3 odstotni za 0,83, nemški 3¹/₂ odstot. za 1,25 odstot., rusko 4 odstot. posojilo iz leta 1902 pa za celih 7,69 odstot.! Vzrok temu pa je tudi pomirjenje dežele in to, da Rusija polagoma ozdravlja od ran, prizadejanih ji v vojski z Japonsko. Ker je čisto gotovo, da bo tretja дума delala, se je nadejati nadaljnega dvigovanja kurza. — Hranilničnih vlog je bilo v ruskih hranilnicah naloženih: leta 1903 1022 milijonov rubljev, leta 1906 pa samo še 831 milijonov rubljev, 1. januarja 1907 pa jih je že 13 in pol milijona rubljev več kot l. 1903.

Mariaviti.

V Plodsku je sekta mariavitov božično božjo službo pela v poljskem in ne v latinskem jeziku, kakor je dozdaj bilo v navadi. Mariaviti hočejo v svojih molivnicah uvesti poljsko bogoslužje; dozdaj tega zato niso mogli, ker jim je manjkalo poljskih molitvenikov.

Bojkot proti Nemcem.

Na prizadevanje nemškega konzula v Varšavi je bil urednik lista »Przeglad Poranny« obsojen na 300 rubljev globe, ker je pozivljial k bojkotu nemških trgovcev.

Finci.

Dijaška društva na alandskih otokih so objavila ob priliki stoletnice ruske invazije na Finsko oklic, kjer se spominjajo junaštva svojih pradedov, ki so se trdovratno upirali nasprotniku. Koder živijo Finci, se bodo letos spominjali očetnih bojov leta 1808/09. Dijaki bodo zbirali za spomenik junakom, ki so padli v boju za svobodo proti Rusom pri Kumlingenu. Finski senat je dovolil denar za nabiranje spomenika. Treba priznati: Finci so žilav narod, ki ga Rusi nikoli ne bodo mogli zatreti. Varovati lastno avtonomijo na Ruskem v sedanjih razmerah, je dokaz nepremagljive odporne moči.

Lodz.

V nesrečnem Lodzu pojema štrajkovsko gibanje. Med delavstvom vlada velika

beda, ker tovarnarji svoje tovarne zapirajo ali pa obrat omejujejo na nekaj dni v tednu. Tako so napravili tovarnarji v Tembelhaft, Neufeldt, Bächter, Spert, Köhler, Vindislav, Lehmann, Kohn, Heldomowsky, Tykotscher. Trikratni milijonar Poznansky je delo reduciral celo na eno uro na dan.

Ruske trgovinske pogodbe.

»Novo Vreme« je s trgovinskimi pogodbami, ki jih je Rusija zadnji čas sklenila, nezadovoljno. Pravi, da prizadene rusko-italijanska pogodba Rusiji 17 milijonov rubljev škode; v prihodnje naj o trgovinskih pogodbah sklepa дума.

Rusija pristopi bruseljski sladkorni konvenciji. — Roparski vlom. — Ruski teroristi v Lausannah.

Rusija je pristopila bruseljski sladkorni konvenciji. Obdrža svojo sedanjo postavodajo glede na sladkor. Rusija se zaveže, da od 1. septembra 1907. nadalje ne izvozi v šestih letih ne več kakor milijon ton sladkorja.

Ponoči 10. t. m. je napadla oborožena četa postajo Sokolov. Oropali so pošto blagajno. Roparji so vrgli bombo na postajno stražo. V boju sta bila ubita dva vojaka, nevarno ranjenih šest, lahko pa pet oseb.

V Lausannah so zaprli 9 mož in dvoje žensk. Svirnja so prisilili s smrtnimi grožnjami, da jim je izplačal velike denarne vsote. V stanovanjih teroristov so našli veliko krogelj.

NOVE AVSTRIJSKE BOJNE LADJE.

V zgradbi nahajajoče se bojne ladje so sledeče: Tri oklopnice (I., II., III.), vsaka po 14.500 ton in v skupni vrednosti 38 milijonov kron. Ladji I. in II. sta dogotovljeni do 15 in 10 %, pred koncem 1908. ne bosta še dogotovljeni. Potem: Brzokrižarka F od 3.500 ton z veliko hitrostjo (24 morskih milj v uri). Dogotovljena je do 8 %. Letošnji zgradbeni obrok znaša 16,2 milijonov kron (vsega vkup 122,7). Šest torpedovk tipa »Husar« in 10 visokomorskih torpedovk. Stanejo vse 8 milijonov kron. Ravnotako dve podmorski ladji tipa »Holland«. Staneta 2¹/₂ milijona kron. V Pulju se zgradi dve podmorski ladji tipa »Lake«. Staneta 2-25 milijonov kron. V Kielu dve podmorski ladji sistema »Germania«. Staneta 2-5 milijona. Na Angleškem dve patroljski ladji za Donavo. Staneta 0-5 milijona kron. Nadalje se predlaga zgradba 12 visokomorskih torpedovk po 100 ton. Stale bodo 48 milijonov kron. Prva rata je 1 milijon kron.

Dnevne novice.

+ **Trgovci, čujte! Liberalci za konsumna društva!** »Slovenski Narod« je priobčil vrsto člankov z naslovom »Snujmo zadrage!«, v katerih priporoča razne vrste zadrug, med njimi hvali in priporoča tudi konsumna društva. Pa ne le to, ampak liberalna stranka tudi naravnost pozivlje k ustanovitvi konsumnih društev ter pravi: »Za ustanavljanje zadrug je poklicana v prvi vrsti inteligenca, posebno še učiteljstvo. Ako se inteligenca ne gane, naj se pa loti ustanovitve ta ali oni kmetovalec, obrtnik, delavec itd. Obrne naj se kar na »Zvezo slovenskih zadrug« v Ljubljani ter ji naznani svojo željo, da se ustanovi zadruga; od zveze prejme takoj vsa pojasnila.« Liberalna zveza pa ne izvrši samo le ustanovitveni del; ona preskrbi konsumnemu društvu vse potrebne tiskovine, blagajno, jo sploh uredi za početek poslovanja. Liberalci obetajo konsumnim društvom poseben otvoritveni kredit in pošljejo k ustanovitvi svojega »veščaka«, ki bo kmete in obrtnike naučil voditi take konsume. Zadostuje, da znajo le brati in pisati in računati, kolikor se dá v ljudski šoli naučiti. — Tako čitamo v »Slovenskem Narodu«. Kje so časi, ko so liberalci gromeli proti konsumom? Zdj jim voda v grlo teče, tudi po mestih se ljudje od njih obračajo, in da bi zbobnali vsaj nekaj glasov skupaj pri deželnozbornskih volitvah, pa obetajo kmetom, obrtnikom in delavcem denar in pomoč za snovanje konsumnih društev. Liberalci mislijo, da so trgovci že tako njihovi, da se lahko iz njih že norca delajo in gredo kalinov lovit s konsumnimi društvimi. Trgovci, ki so vedno mislili, da morajo glasovati z liberalci, da se rešijo konsumnih društev, imajo zdaj tukaj lep dokaz, kakšni prijatelji so jim liberalci, ki zdaj kar javno pozivljejo v »Narodu«, da se naj snujejo v velikem konsumna društva. Slovenski trgovci iz tega zdaj lahko posnamejo, kakšno korist imajo od tega, če se še dalje ptezajo za liberalno stranko, ki se iz njih le norčuje

in jih zase izkorišča v veliko škodo reelnemu trgovstvu. Tudi tu se dani!

+ **Dr. Krekov članek »Narodni politični program«**, objavljen v 1. in 2. številki letošnjega »Časa«, je ponatisnilo »Hrvatstvo« od 9. in 10. t. m.

+ **Odbor »Kmečke zveze« v ljubljanski okolici** je sklenil v svoji današnji seji, 11. t. m., da kandidira v ljubljanski okolici »Kmečka zveza« v deželni zbor gosp. dr. Ivana Šusteršiča in gosp. Franc Povšeta. — Dalje se je sklenilo, da se izreče zahvala »Slovenskemu klubu« za njegovo delo v državnem zboru, v katerem so se poslanci Slovenske Ljudske Stranke toplo zavzeli za kmečke koristi.

+ **»Narodova« čednost.** Iz judovske »Arbeiterzeitung« je glasilo narodno-napredne stranke pobralo podlo notico in jo po svoje serviralo svojim bralcem. V »Correspondenzblatt f. d. kath. Clerus« je namreč pisal neki duhovnik, da je dobro dandanes, ako duhovnik ne sprejema poslov brez zdravniškega izpričevala, češ, da je on z neko kuharico naletel. To notico so pobrali judovski listi in jo po svoji podli fantaziji na široko razlagali, glasilo liberalnih učiteljev, iz katerega prepisuje »Uč. Tovariš«, je prineslo celo stvar pod naslovom »Öffentliches Unkeuschheitsbekenntniss«. Glasilo »krščanskega demokrata« Hribarja je seveda šlo za judi. In kaj je istine na tem? Dotični duhovnik je vzel nevede v hišo na tuberkulozi bolnega posla, ki mu je na deželi dve leti ležal v hiši in ker ni nobene bolniške blagajne za take slučaje, mu povzročil velike stroške. To je popisal svojim tovarišem v svarilo, in iz tega so naredili liberalci in mokračji svoje historije. Prosit Hribar!

+ **Uspeh dela!** »Slovenski Gospodar« piše: Vesela vest. Zadnje dni smo dobili iz nekaterih župnij po 50 novih naročnikov, iz ene celo 100! Prisrčna hvala vsem agitatorjem! — Vidiš, dragi bralec »Slovenca«, to je uspeh dela! Ali meniš, da pri nas to ni mogoče? Gotovo! Zato na delo! Vsak naročnik naj dobi vsaj enega novega! V vsaki župniji naj se številno »Slovenčevih« naročnikov pomnoži!

+ **Žumberk in Marindol.** »Hrvatska«, glasilo stranke prava, piše o žumberško-marindolskem vprašanju, da ga treba čimprej definitivno rešiti. Po mnenju »Hrvatske« je Hrvatska že zdavna nepobitno dokazala svoje pravice do tega okraja, češ, ako bi bilo nasprotno res, »bili bi ti predjeli več odavno pod Kranjskom«. — »Hrvatska« izjavlja, da mora biti rešitev tega vprašanja ena najvažnejših nalog bodočega sabora. Beležimo.

+ **Novo društvo.** V Rovtahn nad Logatcem se je na novega leta dan ustanovilo »Katoliško izobraževalno društvo«. Oglasilo se je prvo uro nad 60 vrlih mladencev in mož.

Občni zbor bo imelo katoliško politično društvo za novomeški in metliški okraj v ponedeljek, dne 20. jan. Občni zbor se bo vršil v domu rokodelskih pomočnikov v Novem mestu. Začetek ob pol 11. dopoldne. Spored bo sledeči: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poročilo o društvu. 3. Slučajnosti. Z ozirom na to, da se namerava društvo preleviti v »Kmečko zvezo«, je pričakovati prav obilne udeležbe.

+ **Jeseničani pozor!** Opozarjamo na jutrišnji shod strokovnega društva na Savi, ki se vrši ob pol 4. uri popoldne na Savi pri Jeleni in na občni zbor »Katoliškega delavskega društva« zvečer v »Delavskem domu«.

— **Učitelj Anton Grmek** in njegova žena, učiteljica Antonija Grmek, sta se 9. t. m. preselila iz Sore v Komendo. Šla sta silno nerada in do zadnega so njuni pristaši poskušali spremeniti sklep deželnega šolskega sveta. Nova učitelja v Sori g. J. Pianek in gč. Ana Grebenc sta že 2. t. m. nastopila službo.

— **Skrivnostna smrt?** Jako razburjeni so prebivalci ljubljanskega barja zaradi skrivnostne smrti Neže Modic v Verblenju. Žena je govorila še pred smrtjo, da bi rada živela in svoje otroke vzgojila. Ko so jo našli mrtvo, je imela dve rani, narejeni z britvijo, osem centimetrov dolgi. Ali je verjetno, da bi se človek, ki se hoče umoriti, samega sebe tako mrcvaril? Kaj pa z znamenji na glavi? Jera Oblak iz Verblenja. Anton Modic iz Verblenja št. 2 in domačini, ki so pred strašnim dogodkom občevali z nesrečno Nežo Modic, so zanimive priče. Ljudstvo z nestrpnostjo zasleduje to stvar in zahteva, da se izvrši preiskava z vso strogostjo, kajti razburjenje je jako veliko.

— **Shod sodalitatis ss. C.** za novomeško dekanijo bode prihodnji četrtek, t. j. 16. t. m. ob navadni uri v Mirni peči.

— **Po reški dolini** je zapadel sneg; obstal pa je le na vrhovih. Pričakovati pa je sedaj običajne burje.

— **Kmetiska zveza za reško dolino** bi bila potrebna. Trnovo, ki je nekako središče te doline, bi bilo primerno za sedež. Nasprotniki se gibljejo, gibljimo se tudi mi!

— **Nesreča.** Poroča se nam: Na Topolcu pri Ilirski Bistrici je v noči od 9. na 10. t. m. pogorel krojaču Matiji Celigoju svinjak, v katerem je zgorel pitan prešič, ki ga je Celigoj redil, da ga proda; zgorelo je tudi v svinjaku

dvanajst kokoši. Revez je imel torej »pečen-ko« proti svoji volji. Zavarovan ni bil in ga je ta nesreča hudo zadela. Sodí se, da se je ogenj razvil iz pepela, v katerem je bila še žerjavica.

— **Z voljnimi kandidati za deželni zbor** si »neodvisni« kmetje še ne upajo na dan; menda bodo prej glasove prešteli, ker kar na »celem« se nočejo blamirati. Govorilo se je, da bode kandidiral »bistriška kultura« Košomator Tone, pa je sedaj utihnilo; Tone si menda ne upa.

— **Nova trgovina.** V Bistrici pri Trnovem na Notranjskem je nedavno otvoril trgovino z mešaním blagom g. Hreščak.

— **Za delavstvo v tvornicah vžgalic** je izdelalo trgovinsko ministrstvo odlok, o katerem se morajo izjaviti trgovinske zbornice.

— **Častno svetinjo** za 40-letno zvesto delo je dobil Janez Krašovec, delavec pri tvrdki Karol Jelovšek na Vrhniki.

— **Konkurz** je proglašen nad govinno Leopolda Vukiča, trgovca v Postojni.

— **Naslov šolski svetnik** je dobil g. Josip Štrukelj, profesor v Kotoru, povodom svojega umirovljenja.

— **Sedmína** po št. gospodu Janezu Žužku bo v Vodicah prihodnjo sredo, to je dne 15. januarja zjutraj ob 9. uri.

— **Kot našlednik opernega pevca Heša** pride na dunajsko dvorno opero pevec Lovrenc Corsin iz Strassburga.

— **Jeseníški telovadni odsek** priredi v nedeljo, dne 26. t. m., javno telovadbo. Ta dan bode na Jesenicah tudi seja zveze telovadnih odsekov.

— **Poročil** se je v sredo na Trsatu pri Reki gospod Jernej Rupnik, trgovec in gostilničar v Dolenjah pri Jelšanah, z g. Katinom Frol.

— **Župnikom v Lanišću** so izvolili dose-danjšega tamošnjega župnega upravitelja Jo-sipa Vrbko.

— **Mrtvega dobili v postelji.** Na Rudnem pri Selcih so danes zjutraj domači dobili mrt-vega starega očeta Simona Eržena. Prejšnji večer je svojim vnukom potožil, da mu ni prav dobro, odšel je spat in zjutraj so ga našli mrtvega; zadela ga je kap. Star je bil 74 let. Blagi rodbini Šimenovi naše iskreno sožalje. N. v m. p.!

— **Ubila se je v Selcih** Marija Bernik, sta-ra 89 let. Padla je raz peč ob polnoči in opol-dne je umrla.

— **Pljučnica** gospodari po selški dolini.

— **Umrla** je v Zaloku pri Ljubljani za-sebnica Ana Pirc, rojena Tičar, stara 81 let.

— **Opravilo sedmíne** po št. gospodu Ivanu Sakserju, župniku v St. Jakobu ob Savi, bode dne 15. januarja 1908, ob 9. uri dopoldn.

— **Promet na Severni železnici** je zopet popolnoma odprt.

— **»Kamničan«** je prenehal izhajati.

— **Na lgu** pod Ljubljano je padla 18letna liberalna trdnjava krajnega šolskega sveta. Nič ni pomagalo da je priskočil tudi okrajni šolski svet ljubljanske okolice Troštu na pa-moč in imenoval liberalnega strojarja Marti-na Zdravje za krajnega šolskega nadzornika. Dne 5. t. m. so pristaši S. L. S. izvolili si za predsednika posestnika Franceta Merkun iz Studenca-Iga in njemu namestnika posestnika Ivana Štrumbelj od tam.

— **Smrtna kosa.** Umrla je dne 8. t. m. v Toplicah vdova Ana Sitar v 73. letu starosti. Rojena je bila v Semiču iz premožne Fuksove rodbine in se omožila s posestnikom Janezom Sitarjem v Toplicah h. št. 43. Po njenem pri-hodu in marljivem gospodinjstvu se je hiša dvignila na stopnjo blagostanja. Dala je možu in domovini sedem krepkih sinov. Trije so se pred več leti izselili v Ameriko, pridobili ondi državljanstvo in s trgovino lepo imetje, trije so v Toplicah, vsi bivši člani c. kr. avstrijske armade in v ugodnem položaju, med njimi najstarejši sin Ivan Sitar, sedanji župan. Iz Amerike je došel mater obiskat sin Karol in dočakal nje smrt in pogreb.

— **Katoliško društvo rokodelskih pomoč-nikov v Novem mestu** napravi v nedeljo, 12. t. m. predstavo z igro »Mlini pod zemljo« in domačo zabavo.

— **Novice iz Trboj.** Gospod učitelj Krek je podaril cerkvi v Trbojah 400 kron. Bog plačaj! — V Trbojah imamo v novem letu 27 »Domoljubov«, 17 »Bogoljubov«. Napredo-vali smo za polovico in več od lani. Tudi »Slo-venci« prihajajo v našo vas trije in ena so-botna številka. Morda še pridobimo naročni-kov.

— **Novice iz Save pri Litiji.** Župna cer-kev na Savi se je letošnjo jesen okusno preno-vila. Zvonik in cerkev sta dobila novo streho in zidovje se je lepo osnažilo zunaj in znotraj. Pred Božičem so se tudi dala napraviti nova okna. Notranjščina je sedaj jako lepa. Stran-ska dva oltarja sta nova, veliki oltar pa je prenovljen. Pred velikim oltarjem je sedaj nov tlak, iz stropa pa visi krasna nova sve-tilka. Na oltarjih se svetijo krasni novi pozla-čeni svečniki, imamo pa tudi lepe nove le-stence. Hvala, da imamo sedaj tako cerkev, gre v prvi vrsti našemu g. župniku, ter vsem domačim in tujim darovalcem. Bog jim po-vrni! — A tudi novo šolo imamo, ki je že pod streho. Delo pri novi šoli je prevzel g. Niko-laj Krljikar, zidarski mojster v Litiji, tukajšnji rojak. Prav tako! Svoji k svojim! — Letina je bila letos dobra. Bogato je obrodila pšenica in koruza, manj pa je pridelalo krme za ži-vino. Marsikateri kmet bo moral vsled po-manjkanja krme prodati živino pod ceno. To je občutna škoda, zlasti ker se vse draži, naj-bolj pa živila.

— **Šmartno pod Šmarno goro.** Neko du-ševno revše se zaletava v našega občespošto-vanega g. župnika ter hujša našo mladino

proti vsakemu, ki ne trobi v liberalni rog. — Vzel si je na piko našega g. župnika, misleč, če konča pastirja, razkropi ovce. A ne bo tako! Branili bomo vedno našega g. župnika, vi pa, ako imate kaj časti, nastopite odkrito! Sedaj pa se izvijate kakor kača. Svetujemo vam, da hodite ravna pota, če ne vam kaj za vas neprijetnega povemo na kosmata ušesa. Ponosni pa nikari ne bodite na vaše ruvanje proti poštenim osebam. Ako hočete mir, dajte mir! —

— **Križe pri Tržiču.** V preteklem letu je bilo pri nas rojenih 81, umrlo jih je 58, poro-čenih pa je bilo 12 parov. — Snega nimamo veliko, a zato več mraza. — Delavstvo se je začelo gibati. Poskušajo ustanoviti delavsko konsumno društvo. Ustanovili bi podružnico tržiskega konsumnega društva. V ta namen se skliče v nedeljo, 12. t. m. zaupni shod po § 2. shodnega zakona v prostorih tukajšnjega »ka-toliškega izobraževalnega društva« (stara šola), popoldan po večernicah. Nekaterim to seveda ni všeč. A mi pravimo: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! Mi gremo pogumi-no naprej, do naših skupnih uspehov! Sloga jači, nesloga tlači!

— **Slovenski organizisti.** V drugi odborovi seji osnovnega odbora za »Društvo sloven-skih organizistov« se je določilo: Predsednik osnovnega odbora Rus poroča, da sta veleč. knezskofijški ordinarijat, kakor tudi slavna deželna vlada potrdila društvena pravila. Iz-voli se deputacija starejših organizistov, ki naj jo vodi gospod Sicherl h. knezoškofu, da naj pošlje poziv na župne urade, da naj isti pod-pirajo organiziste in cerkvenike v smislu § 4. potrjenih društvenih pravil. Občni zbor se vrši v januarju leta 1908. Vabilo se bo vse gg. tovariše, preč. gg. župnike, sploh vso preč. duhovščino in prijatelje bednega organizista. Občni zbor se bo vršil v hotelu »Union«. Pred občnim zborom bo pa v stolnici sveta maša s petjem. Osnovni odbor bo naprosil profesorja g. Foersterja, da bo vodil petje. Vse potrebno bo oskrbel osnovni odbor. Va-bila se bodo razpošiljala v januarju. Sklene se, da se pred občnim zborom povabi na raz-govor nekatere gg. duhovnike in glasbenike, ki se zanimajo za obstoj novega društva. Za-to naj bi se vabljeni odzvali vabilu k seji, ter prihitijo s sveti in navodili v pomoč osnovne-mu odboru, da se bo lahko kaj koristnega ukrenilo za naše organiziste.

Štajerske novice.

§ **Imenovanje.** Jožef Pogačar, c. kr. ofi-cijal pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju je imenovan za nadoficijala.

§ **Nemške šole v Gaberju** ne bo. Rado-vedni smo, kaj bo zdaj s tistimi stotinami »nemških« otrok v Gaberju, ki se že potap-ljajo v slovenskem morju, kakor smo slišali lani tožiti v vesoljnem nemškem časopisu? Ta šola, ki je padla vsled slabega gospodar-stva mestne občine v vodo, kaže na eni strani prav jasno, koliko je vreden krič po nemških šolah, na drugi strani pa pomenja velikansko blamažo celjskega občinskega sveta. Toliko marljivejše se mora delati odslej od sloven-ske strani za rešitev slovenskega šolskega vprašanja v Celju.

§ **Zblaznel** je 32letni železničar Ivan Ku-kovnik, doma iz Braslovč. V Račah je nedav-no tega padel z zavore in si močno pretresel možgane. Sedaj pa so ga dobili v Mariboru pred nekim spomenikom s samokresom v roki klečati. Pravil je policiji, da je že svojo ženo ustrelil in da bo ustrelil še sebe.

§ **Umrl** je v Dramljah občespoštovani po-sestnik gospod Rajh, oče obeh odvetniških kandidatov gg. dr. Rajhov.

§ **Radi moževe smrti zblaznela** je neka Triebli, vdova po črevljariu v Gradcu. Ubo-žica je mati treh otrok.

§ **»Štajercijanci«** prirajajo okrog Ptuja pridno shode. Zadnji dve nedelji v starem letu sta bila shoda v Strazgoncih in St. Vidu, pre-tjeklo nedeljo v Leskovcu. Na teh shodih raz-laga »Štajerčev« urednik Linhart neko čudno socialistično - nemškutarsko mešanico. Nem-škutarstvo je seve glavna stvar pri tem.

§ **Lovska sreča.** Iz Zavrča pod Ptujem poročajo: Pretečeni teden je ustrelil šolski vodja gospod Josip Troha na Dravskem oto-ku divjega mačka. Enega je že ustrelil pred nekaterimi leti. Na isti otok ste zašli pred tremi leti dve divji svinji, a se ni posrečilo ju ustreliti; odšli ste nazaj na Hrvaško. Tam so lovci na novega leta dan opazili še enega div-jega mačka. Morda se posreči ga ustreliti. Lovski blagor!

§ **Umrl** je v Celju vpokojen polkovnik gos-pod Avgust Krall.

§ **Insolventen** je postal trgovec manufak-turnega blaga Anton Stohmaier v Gradcu.

§ **Poročil** se je v St. Lenartu v Slov. Goricah trgovec g. Slawitsch (Slavič) s hčerko pekovskega moistra gdčno Mici Heiter.

§ **Pokopali** so v Marenbergu vpokojje-nega davkarja g. Fran Kagerja.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Prihodnji torek pre-dava v »Slovenski krščansko-socialni zvezi« gospod profesor Evgen Jarc iz Kranja. Začet-ek točno ob pol 8. uri zvečer. K obilni ude-ležbi vabi odbor.

lj **Značaj in doslednost** očita »Narod« g. Svetku zato, ker je posvetil svoje muzikalno znanje in moči razvoju in prospehu »Ljublja-ne« brez »Narodove« licence. Znano je, da je g. Svetek tekom zadnjih 10 let nešteto-krat sodeloval pri raznih muzikalnih priredbah, v »Narodnem domu«, »Rokodelskem domu«, »Marijanišču«, in v raznih cerkvah, če je bil naprošen, zgolj iz veselja do glasbe! Tako

tudi sedaj! Kajti Svetkovo naziranje temelji od nekdaj na krščanskih načelih, istih, ki so mu jih vcepili doma. Za politiko pa se je g. Svetek bore malo brigal, dokler ga ni »Na-rod« in njegova stranka s svojim »značajnim« in »doslednim« postopanjem prisilila, da se odvrne od značajnih ljudi, ki so ga eksponirali in ga potem pustili sedeti — v aferi z Glas-beno Matico«. Mi za časa tozadevnih člankov niti vedeli nismo, kdo stoji za črkama A. S. pod kritiko. O »ignorantu« ne najdemo nikjer ničesar v tačasnih številkah »Slovenca«. Ob-sojali smo to oceno, meneč, da izhaja je od tod, ker se je vršil »Requiem« v »Unionu«, da je bila tendenciozna! Danes vemo, da so s kri-tiko soglašali malone vsi merodajni glasbeni-ki ljubljanski in da je ni ovrgla niti v eni točki najhujša gonja s strani prizadetih ljudi v »Gl. Matici« in v »Narodovem« uredništvu in pa, da je bila ta ocena povod, da so se razkrile gnile razmere v »Glasbeni Matici«. Gosp. Svetek je to gnilobo osvetlil kot odgovor na znane izjave s strani »Glasbene Matic« in »Naroda« svojčas v dopisu na »Narodovo« uredništvo, ki ga je bilo prošlo za oceno, s pozivom, da ta dopis objavi v informacijo jav-nosti. Isto je storil v dopisu na odbor »Glas-bene Matic«. A oba sta — molčala. Menda bo to javnosti zadostovalo, da bo vedela iskati značaj in doslednost. — Sicer pa je, kakor rečeno, »Narod« povedal, kdo je bil takrat kritik. S tem je »Narod« zopet zagrešil podlo kršenje uredniške tajnosti. Ni prvokrat, ko je »Narod« tako kršil uredniško tajnost. Bilo je to tudi pri dr. Robidi, kateremu je naprtil, kar je pisal in nepisal in še v nekem drugem slučaju. Vsak se bo pač premislil dopisovati »Narodu«, ki kakor hitro mu kdo ni več po volji, izdaja uredniške tajnosti! »Narod« je s tem tako nizko padel, da nižje pasti več ne more!

lj **Novoletna darila in voščila starih Ljub-ljančanov.** V dobrih starih časih si stari Ljub-ljančanje ob novem letu niso samo častitali, pač pa si tudi dajali med seboj darila. To si-cer še ni nič posebnega, ker se to več ali manj vrši še dandanes. Marsikomu pa še ni znano, da so dobivali tudi javni funkcionarji, urad-niki, novoletna darila uradnim putem. V Ljub-ljani je bila ta navada pri deželnih in mestnih uradih že v 16. in 17. stoletju. V nekem za-pisniku od leta 1683. stoji, da je deželni odbor glavnemu blaginiku naročil, naj za novo leto uradnikom (višjim v zlatu) izplača 1000 gol-dinarjev. Od tega denarja je dobil deželni gla-var 100 državnih tolarjev, njegov namestnik 50, predsednik deželnega sodišča 70, prised-niki 50, ostali nižji uradniki 8 do 16, uradni sluge pa 3 do 6 tolarjev Tolika darežljivost je trajala samo toliko časa, dokler so bile de-narne razmere ugodne. Odkar pa so leto za letom naraščali stroški, in se je ravnotežje de-želnega gospodarstva majalo, se je morala de-želna uprava omejevati na najpotrebnejše stroške. V seji 17. aprila l. 1717. se je sklenilo, da se ta darila popolnoma odpravijo. Tudi ljubljanski magistrat je dajal novoletna darila, a samo nižjim uradnikom, pisarjem, stražni-kom, uradnim slugam, in sicer v znesku od 2 do 3 tolarjev. Mestni očetje niso ničesar do-bili ob novem letu, zato pa so ob drugih prili-kah dobili prav znatne darove. Zlasti se je to dogajalo pri ženitovanjih, kjer je slavilec pogosto dobil v dar zlat kozarec, ali zlat pr-stan, doštikrat pa tudi sošček sladkega pri-morca. Sčasoma pa so postajala novoletna darila podrejenim magistratnim uradnikom redkejša. V prvi polovici 18. stoletja so dobili novoletno darilo samo tisti, ki so nalašč za to vložili prošnjo ter dokazali, da so vredni in potrebni darila. Take prošnje so imele celo vrsto lepodonečih naslovov na mestne očete. Počasi pa je izginil vsak sled novoletnih daril mestnim uslužbencem. Akoravno so izginila novoletna darila v gotovih poklicih in med uradniki, vendar je živela ta navada v ljud-stvu dalje v drugi obliki. Namesto novoletnih ustnjenih in pismenih voščil se je daroval kak poljuben denarni znesek v kak dober namen in s tem se je zadostilo navadam ob novem letu. Na ta način ni malo pridobila krščanska ljubezen do bližnjega. Ta hvalevredna nava-da je splošno prišla v navado šele takrat, ko so se začeli ljudje odkupovati s takozvanimi »oprostilnimi listi« v kak doberdelen namen od novoletnih daril. Najprej se je to zgodilo v začetku pretečenega stoletja. V »Ilirskem li-stu« (Ilirisches Blatt) od 15. decembra l. 1820. je bil tiskan sledeči oklic: »Človekoljubnim novoletnim voščilcem v Ljubljani. Že tri leta obstoječa naprava, da se odkupi od nadležne in dostikrat celo zdravju škodljive navade novoletnega častitanja, z listki v korist tukajš-njega ubožnega zavoda, je imela tak uspeh, da se naj isto stori tudi za prihodnje leto. Zato smo izdali na ljubljanske človekoljube vabilo, da naj kakor doslej s svojim sodelova-njem in velikodušnimi darovi manjšajo re-vščino trpečih ljudi, naj jim brišejo solze, ute-šče žalost in skrb in plačilo za to naj iščejo v tihi samozavesti. Ne da bi se hotelo staviti darežljivosti kake meje, je cena takozvanemu »oprostilnemu listku« (Gratulations - Erlass-karte) 20 kr. Listki so od današnjega dne na prodaj v trgovski pisarni očeta revežev, gos-poda Leopolda Frörenticha. Imena veliko-dušnih darovalcev se bodo tiskana priložila časopisu ter se bodo darovane svote na isti način razglasile. Ljubljana, 15. dec. 1820.« Po tem oklicu se lahko sklepa, da se je navada »dobrodelnih novoletnih voščil« brez kakega pritiska začela v Ljubljani že z letom 1817. Omenjeni oklic je našel odmev in uspeh je bil za tedanje čase naravnost sijajen. Kot nam kaže neki izkaz, se je v prvih treh letih od-kupilo od novoletnih voščil 1891 oseb, in sicer v prvem letu 500, v drugem 688 in v tretjem 703 osebe. Ljubljanski reveži so dobili 1426 gl. 31 kr., in sicer v prvem letu 397 gl. 29 kr.,

v drugem 515 gl. 57 kr. in v tretjem 513 gl. 47 kr. Ni čuda, če je omenjeni list dal duška splošnemu razpoloženju in je v neki poznejši številki naredil na ljubljance cel slavo-spev.

lj **Legar med vojaki.** Kakor smo ne-davno poročali, se nahajajo trije za legar-jem oboleli vojaki v vojaški bolnici. Kot dodatek se nam poroča, da je bilo potem še kakih osem do deset vojakov poslanih v vojaško bolnico v takozvano opazova-nje. Te vojake so pa v nekoliko dneh zo-pet odpustili kot zdrave, tako da se naha-jajo samo omenjeni trije vojaki kot za le-garjem oboleli v bolnici. Vse druge go-vorice so za sedaj neosnovane.

lj **Prememba posesti.** Veleposestvo vdo-ve Supanz v Poljčanah je kupil ljubljčan gospod Zalokar za 120.000 K.

lj **Na oklicih so:** Anton Valentinčič, zem-ljak, in Jozefa Lampič, posestnica. — Vladi-mir Galák, c. kr. nazovni narednik, in Ana Fryda, šivilja. — Josip Makovec, pleskarski mojster, in Elizabeta Burgar, zasebnica. — Maksimilijan Wegschaider, trgovec, in Ma-rija Binder, tovarnarjeva hči. — Matevž Ter-kov, mesar, in Ivana Sedej, natakara. — Karol Šiška, c. kr. davčni asistent, in Ana Starman, zasebnica. — Alojzij Suhadolnik, to-varniški delavec, in Jera Špendal, tovarniška delavka. — Anton Židan, delavec, in Ana Pajk, delavka. — Gregor Zajec, železniški de-lavec, in Franciška Sušnik, polzemljaka hči. — Alojzij Grebian, železniški uslužbenec, in Marija Krauland, sobarica. — Leopold Toma-žič, posestnik, in Marija Budinek, zasebnica.

lj **Velik vojaški koncert zagrebške godbe** se vrši jutri v nedeljo ob 8. uri zvečer v ve-likih dvorani hotela »Union«. Svira celotna godba, broječ 46 godcev, pod osebnim vod-stvom g. kapelnika Mitroviča. Kakor se nam poroča, je tukajšnja godba angaževana ved-no v gledališču, tako da pred zaključkom gle-dališke seziije ni mogoče dobiti belgijske god-be za velike koncerte.

lj **Društvo »Pravnik«** sklicuje redno glavno skupščino za letošnje leto na dan 25. januarja 1908, zvečer ob 8. uri v Ljubljani v mali dvorani »Narodnega doma«.

lj **Stereoskop Rožunov** se imenuje novo podjetje znanega litjskega fotografa gospoda Jos. Rožuna, ki se je naselilo za nekaj dni v Ljubljani, Židovske ulice št. 3. Podjetje ima namen širiti zanimanje za naravne kra-sote lepe naše Kranjske. Sedaj je razstavlje-no: Hoja na Triglav, Karavanke in Kamniške planine. Šinoči je počastilo gospoda Rožuna predsedstvo »Deželne zveze za ptujski pro-met«, ki se je jako laskavo izrazilo o slikah, o katerih bomo še govorili. Za danes si dovo-ljujemo slavno občinstvo opozoriti na obisk tega podjetja.

lj **V hotelu »Ilirija«** se je mudil glede za-deve umrlega Janeza Žužka, amerikanskega podanika, g. M. Ibosoltnik, konzul v Trstu.

lj **Umrla** je gospa Ivana Strgar roj. Kuvec, stara 29 let. Truplo prepeljejo v Zalec.

lj **Na mestnem drsališču pod Tivoli-jem** bo svirala jutri, v nedeljo popoldne od 3. do 5. ure ljubljanska društvena godba.

lj **Občinski svet** ima izredno sejo v to-rek, dne 14. januarja 1908, ob 5. uri popoldne v mestni dvorani. Na dnevnem redu so poro-čila: o proračunu mestnega zaklada za leto 1906; o dopisu mestnega magistrata glede ureditve pravnih razmer železniškega jarka tik podturenskega ribnjaka; o delovanju ga-silnega in reševalnega društva v IV. četrt-letju 1907; o prošnji l. mestne deške petraz-rednice za nabavo omar za shranjevanje učil; o napravi tretjega rastlinjaka v podturenskih nasadih; o dopisu mestnega magistrata glede zboljšanja razsvetljave nekaterih cest.

lj **Ogenj v dimniku.** Danes dopoldne so se unele saje v dimniku hiše št. 31 na Dunajski cesti. Ker so ogenj pogasili do-mači, požarna bramba ni stopila v akcijo.

lj **Nočni obisk.** Te dni je prišel ob pol 12. ponoči v stanovanje sodovičarja gosp. Franc Jeriča na Martinovi cesti št. 32, mizarski pomočnik Karol Salomon. Ko je Jeričeva žena nepoklicanega gosta začu-tila in prašala koga išče, je začel ta nekaj odgovarjati v nemškem jeziku in ker se je bližal postelji, je ta poklicala svojega mo-ža, ki je Salomonu velel, naj se odstrani. Ker Salomon tega ni hotel storiti, je Jerič vstal, nakar je nepoklicani gost odšel, a za slovo je Jeriča tako vdaril po glavi, da ga je lahko telesno poškodoval. Salomon se bode zagovarjal pred sodiščem.

Razne stvari.

Dunajski župan dr Lueger se je pre-hladil in kašlja. Zdravniki so mu naročili, da naj se varuje.

Krokodil požrl ministra. Justični minister angleske kolonije v Natalu se je udeležil lova na krokodile na reki Kazacu, prišel je pre-bližu zverine, ni se je mogel obraniti, zgra-bila ga je in požrla.

Moža je s škarjami zaklala v Hamburgu slikarjeva žena König, ko je mož prišel pijan domov in jo je pričel daviti. Mož je bil v par minutah mrtev.

Hudo zimo imajo na Nemškem. Okolu Kiela je padlo snega dva metra nad norma-lom. V Lübecku stoji voda po nizko ležečih mestnih delih. Na Danskem so taki snežni vi-harji, da je promet na vseh železnicah ustav-ljen. Na Ogrskem je več oseb zmrznilo.

Stavka pekovskih pomočnikov v Pragi še vedno traja.

TRZAŠKI SVEDROVCI ZASAČENI NA DELU.

Iz Trsta poročajo: Včeraj okoli 4. ure zjutraj je zaslial železniški uradnik Armand vitez Janiszewski, ki je šel po ulici delle Acque, da je nekaj ropotalo v skladišču spedijske tvrdke Cisilino in Peteani. Sumil je takoj, da bi mogli biti notri tatovi, in poklical je bil straže, kojih se je kmalu nabralo na pol tucata in razpostavilo se ob vseh vhodih do hiše. Poslalo se je takoj tudi straža po gospodarja Cisilino, ki stanuje v ulici Gatteri št. 10. Tekom one pol ure, predno je došel gospodar, pa se je prisluškovalo, straže z uhom ob ključavnici, radovedneži kakih 20 korakov daleč. Vladala je grobna tišina, vse je stopicalo po prstih; notri pa se je delalo, da je bilo veselje. Slišalo se je neprenehano ropotanje, kakor da bi kak konj udarjal s kopitom; videlo se je tudi, da je notri brlela neka luč. Ugibalo se je razno, ni pa tudi manjkalo šalijcev, ki so pripisovali ropot konju, psu, mačkam in celo podganam. Tu se je pokazal gospodar. Napetost je stopila do vrhunca. Straže so se zbrale okoli vrat, v rokah samokres, nadzornik je potegnil sabljo. Tihoma so se sedaj priplazili k vratom skladišča tudi radovedneži. Sedaj je gospodar pazno in neslišano vtaknil ključ v ključavnico. Notri so še vedno korajžno ropotali. Tu energičen potisk na ključ, vrata se odpro, noter pridrvijo straže, zapazijo se bliskoma nekatere postave, neka od njih urno ugasne svečo, slišajo se kliči: »V imenu zakona!« in ob svitu žveplenk zagledajo se tri žalostne postave, dve stoječi kakor Lotova žena ob blagajni, ena pa, ki se skuša skrivati. A tudi tega so kmalu zgrabili in ob plinovi luči so stali pred stražami zasačeni svedrovci. V skladišču, oziroma v obeh pisarnah na levo in desno stran skladišča je vladal strašen nered; vrednostni papirji in dokumenti so bili razmetani na mizah in po tleh. Blagajnica, ki so jo bili svedrovci obrnili okoli njene osi, pa je kazala dve veliki luknji v okrožju 12 cm. V isti se je nahajalo le 300 K v gotovini, od kojih so bili svedrovci že vzeli 60 K, in vrednostni papirji za ceno 3000 K. Vlomljeni so bili vsi predelki pisalne mize. Tudi v drugi pisarni sta desno, ki spada solastniku tvrdke, g. Peteani, je bilo vse v neredu, toda blagajnice se niso bili dotaknili. Policija je našla celo svedrovsko delavnico, osem svedrov raznih vrst, žago, klešče, pilo, železni rog, vitrihe, usnjate rokavice in še drugih stvari. Tatovi so vstopili v skladišče po veži hiše, otvorivši glavna vrata z vetrihom, prišli so potem na dvorišče, kjer so odžagali kos lesenih vrat, ki vedejo iz dvorišča v skladišče in vstopili noter skozi napravljeno odprtino. Tatovi so: Alojz Lorenzutti iz Izole, star 37 let, dninar brez posla. V njegovem žepu so našli onih 60 K. Drugi je Guidon Ladieb, star 28 let, iz Hrenovice pri Postojni, mizar, že leta 1900 izgnan iz Trsta, in Emil Iss, star 24 let, iz Benetek; došel je v Trst pred kratkim iz Vidma. Kakor se vidi, precej internacionalna tvrdka.

Ako se pomisli na lego skladišča: v bližini najbolj živahne ponočne kavarne v Trstu, pred katero stoji vedno patrolja varnostnih straž, in par korakov daleč inspektorata v ulici Chiozza, potem se res ne moremo načuditi predrznosti teh tatov, ki so še delali s takim ropotom, kakor da bi sploh požvižgali na vso policijo.

Telefonska in brzolavna poročila.

SKOF V DJAKOVU.

Dunaj, 11. januarja. V zadevi imenovanja škofa v Djakovu je baron Rauch obiskal tu papeževga nuncija. Rauch je priporočil zagrebškega kanonika Lj. Ivančana. Rakodczay-jev kandidat je bil dr. Jambrekovič.

VOLITVE NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 11. januarja. Dr. Amruš kandidira v hrvaški sabor v Slunju proti koaliciji. Zagreb, 11. januarja. Hrvaška seljaška stranka pojde samostojno v volivni boj ter bo postavila trinajst kandidatov.

NEMIRI V ABESINIJ.

Rim, 11. januarja. Guverner italijanske Abesinije, Carletti, ki biva v Rimu in se zdaj nemudoma vrne v kolonijo, je izjavil, da se napad na Lugh ne sme smatrati za nevaren. Sicer je abesinski Menelik mnenja, da Lugh pripada njemu, s sedanjim napadom pa on ni v zvezi. V Benadiru ni protiitalijanskega gibanja. — Senator de Martino meni, da se za Benadir v vojaškem in gospodarskem oziru premalo stori. Ni izključeno, da je Menelik hotel presekati gordijski vozov v pogajanjih z Italijo s tem, da je dal izvesti napad na Lugh, katerega si on od nekdanj prisvajal zase. Italija bo morala Lugh, katerega je branilo samo 71 askarov (vojaki domačini), zopet zavzeti. — Major Mozzoni tudi ne smatra položaja za ugodnega.

OBRAVNAVA PROTI STESLJU.

Peterburg, 11. januarja. V obravnavi proti Steslju so vse priče soglasno izjavile,

da je bil Port Artur po Konradenkovim smrti nevzdržljiv.

MULEY HAFID — SULTAN.

Tanger, 11. januarja. Muley Hafid je proglašen za sultana. Na Abdul Azisa je odposlana brzolavka, ki mu naznanja, da je kot sultan odstavljen, ker je deželo prodal Francozom.

SPOR MED JAPONSKO IN AMERIKO.

New York, 11. januarja. Japonska je pristala na to, da izda potne liste izseljencem in je določila, da število izseljencev omeji.

STRAŠEN DETOMOR.

Budimpešta, 11. januarja. Tu je povila 19 let stara dekle Gered otroka. Gered je vzela otroka, vrgla ga na tla in toliko časa ceptala z nogami po otroku, da se je novorojenčku glava odtrgala od trupla. Detomorilko so zaprli.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 11. januarja.		
Pšenica za april	12:80	
Pšenica za oktober	10:57	
Rž za april	11:44	
Koruzza za maj	7:10	
Oves za april	8:29	
Efektiv: brez kupčije.		

Poslano!

Ker se mojemu sinu Adolfu Wagenpfeilu pred dvema letoma ni posrečilo opustiti trgovine, ker ni dobil kupca za ostalo blago, vseeno pa hoče ostaviti Ljubljano, sem jaz prevzel vso njegovo zalogo in bom trgovino popolnoma likvidoval.

Da bom pa čim najmanj blaga moral prepeljati v svojo celovško trgovino, bom od danes do 1. februarja 1908 prodajal vse predmete globoko pod nakupno ceno in prosim, da se p. n. občinstvo prepriča o izredno nizki ceni.

Tudi vse novosti, ki so bile povodom bližnje božične dobe naročene pri raznih tovarnarjih, se bodo prodale po izredno nizki ceni, na kar si usojam še posebej opozarjati.

Vsakomur se torej nudi prilika, da si za mal denar nakupi pri nas soliden, pristen okrasek, ali pa si preskrbi potrebnih žilic, namiznega orodja in vseh mogočih drugih porabnih predmetov pristno srebrnih ali iz kina srebra.

Proda se tudi trgovinska oprava z blagajno vred.

Slavno p. n. občinstvo vabim najljubše, da čim največ porabi to redko priliko, ter bilježim velespoštovanjem

JURIJ WAGENPFEIL,
juvelir, Celovec, Kramergasse 11.

Poslano.

Ker mi je gospod Jurij Wagenpfeil poveril likvidacijo, si usojam Vas iznova opozoriti na korist, ki Vam jih nudi gorenje pismo in katerih se pri tej priliki lahko poslužite, in Vas prosim, da se v lastnem interesu prepričate o izredni ceni. Kupiti si morete v resnici le dobro in solidno blago pod zelo ugodnimi pogoji.

Pripominjam, da sprejemem do 1. februarja 1908 vsako novo delo, kakor tudi vsa popravila in gravure, ter bilježim, pričakujoč cenjenih naročil.

velespoštovanjem

ADOLF WAGENPFEIL, juvelir, Ljubljana.

Poslano.

Ljubeznivemu kolegu gospodu

Mihaelu Zalokarju v Radovljici.

Že več let hodite okrog mojih častitih naročnikov pregledovat dimnike, posebno po Javorniku in okolici. Ker pa podpisanec nisem Vaš sin in tudi ne iz občine Koroška Bela, povem Vam kakor tudi upravi imenovane občine, da sem za svoje delo sam odgovoren in nima nihče pravice kontrolirati mojega dela. V svojem obrtu sem že toliko izurjen, da so dimniki pri Kranjski indust. družbi pod mojim nadzorstvom vsaj toliko čisti, kot so bili pod Vašim. Svetujem Vam, da se raje bolj pobrigate za svoje delo. Capito!

S spoštovanjem

Izidor Šoberl
dimnikarski mojster
Jesenice-Fužine št. 89.

Zahvala.

Podpisani se iskreno zahvaljujem Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani za vestno in natančno izplačilo zavarovalnine po požaru dne 29. maja 1907.

Franco Vrhovnik

66 1-1 na Vrhovju, f. Št. Urška gora.

Organist,

cecilianec, z večletnim službovanjem, popolnoma liturgično izobražen, baritonist, kateri je tudi izvrsten pevovodja, išče mesta s 1. aprilom 1908 Naslov pove iz uljudnosti upravnistvo „Slovenca“. 1-1

92

+

C. kr. rudarski nadkomisar
Vinko Strgar naznanja v svojem in
v imenu vseh sorodnikov pretresljivo
vest, da je njegova iskrenoljubljena
soproga, gospa

Irma Strgar roj. Kuketz

v petek, dne 10. januarja t. l. ob
4. popoldne, po dolgi in mučni bo-
lezni, previda v svetotajstvu za umi-
raječe, v dobi 29. let, mirno izdihnila
svojo blago dušo.

Truplo umrle se prepelje v nedeljo,
dne 12. t. m. iz hiše žalosti, Resljeva
cesta št. 3, ob 11. popoldne na južni
kolodvor in od tam v Zalec, kjer se
položi v ponedeljek, dne 13. t. m. ob
9. popoldne v rodbinsko rakev na
pokopališču Sv. Kocijana.

Sv. maša zadušnica se bode brala
ob pogrebu v cerkvi Sv. Kocijana.

V Ljubljani, dne 10. jan. 1908.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze tolažil-
nega sočutja v bolezni in ob smrti
naše nepozabne in nenadomestljive
soproge, oziroma matere in tete gospe

Marije Kenda

izrekamo vsem sorodnikom, prijate-
ljem in znancem, najsrčnejšo zahvalo.

Posebno pa se še zahvaljujemo
darovalcem lepih vencev in vsem ude-
ležencem v častnem spremljevanju na njem-
nem zadnjem potu k večnemu po-
čitku.

Istotako se zahvaljujemo častiti du-
hovščini za tolažbo ob času bolezni.

Vsem in vsakemu posebej iskrena
hvala!

Bog plačaj!

91 1-1

Žalujoči ostali.

Ivan Jax & sin

v LJUBLJANI

Dunajska cesta 17

priporočata svojo bogato

zalogo šivalnih strojev

voznih koles in pisalnih

strojev.

Pouk v ši-
vanju in v
vezenju na
stroje
brezplačen.

83 1

Dva dobra

ključarska pomočnika

in 1 vajenec se sprejmo takoj
pri Ivanu Triller,

ključavničarju na Bledu. 59 2-2

Na prodaj je 2995 2-2

novozidana hiša

z vrtom tik glavne ceste, pripravna za
gostilno, tobakarno ali trgovino.
Cena 15.000 kron.

Naslov pove uprava lista.

Zahvala.

Podpisani se iskreno zahvaljujem Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani za vestno in natančno izplačilo zavarovalnine po požaru dne 29. maja 1907.

Franco Vrhovnik

66 1-1 na Vrhovju, f. Št. Urška gora.

Organist,

cecilianec, z večletnim službovanjem, popolnoma liturgično izobražen, baritonist, kateri je tudi izvrsten pevovodja, išče mesta s 1. aprilom 1908 Naslov pove iz uljudnosti upravnistvo „Slovenca“. 1-1

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hri-
pavosti in vratnih oteklinah zdrav-
niško priporočana je 38 13 11.

MATTONLEY

GISSHUBLER

alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pome-
šana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in po-
mirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in
se v taci slučajih posebno dobro obnese.

Založnik: Giesshubler Sauerbrunn,
Salz. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi vati
Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
pekerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in
inom.

Založnik pri Mikael Kastner-ju in Peter Lasek-ju
Ljubljana 114 62-6

Ženitna

ponudba.

*Trgovca se želi sezna-
niti 3 zdravo, krepko
gospicolepe zunanjo-
sti, ki ima dote od 4
4000 naprej. Zglašé
naj se le one krščan-
skih starišev, ki so ko-
likortoliko izobražene
in lepega vedenja,
Samo rezne ponudbe je
poslati na upravo tega
lista pod žifro „Leva bo-
dočnost“. Na ponudbe
brez priložene slike in pra-
vega imena se ne ozi-
ra.*

88 2 1

Krepkega učenca

s primerno šolsko izobrazbo za večjo trgo-
vino z mešanim blagom sprejme takoj
pod ugodnimi pogoji **Lavé Leopold**,
Tržič, Gorenjsko. 63 3-2

Dobre harmonike kron 4 80.

50.000 komadov prodanih-
Nikeke oarine! Jamstvo!

Zamena dovoljena ali denar nazaj.

št. 300¹/₂, 10 tipk, 2 reg.,
28 glas., vel. 24/12 cm K 4 80
št. 657¹/₂, 10 tipk, 1 reg.,
28 glas., vel. 30/15 cm K 5 20
št. 656¹/₂, 10 tipk, 2 reg.,
28 glas., vel. 24/12 cm K 5 40
št. 305¹/₂, 10 tipk, 2 reg.,
50 glas., vel. 24 12 cm K 6 20
št. 663¹/₂, 10 tipk, 2 reg.,
50 glas., vel. 31/15 cm K 8—

Pošilja po povzetju c. in kr. dvorni založnik

Hanns Konrad, razpošiljalnica glasil,

Most št. 1010 (Češko).

Glavni cenik s 300 slikami dobi na željo vsakdo
zastonj in poštne prosto. 87 15-1

Dunaj-

sko kapljice proti krču v želodcu in črevih.
Zanesljivo sredstvo za želodec, sestavljeno po
zdravniških receptih iz najbolje učinkujočih
zdravil. Proti bolečinam v želodcu in črevih.
Vzame se po 20—40 kapljic. — Cena stekle-
nici 20 vin., 12 steklenic 2 kroni. 62 6-1

Prašek in sok proti kašlju, naj-
bolje učinkujoč, po 1 K, tako tudi **ribje**
olje, medicinalno, za kašelj a 1 K in 2 K.

Edina zaloga in pošiljatev popošti vsak dan le
v lekarni „pri zlatem orlu“ kemika
Mr. Ph. Mardetsohläger-ja
Ljubljana, Jurčičev trg, pri čevljarjem mo. tu

Motorje

na bencin ali plin, od 2—50 konjskih sil, ki so po
najnovejši in zboljšani sestavi res izvrsten pripomo-
ček kmetijstva ali pa obrtnika, ker delujejo za 30%
ceneje kot parni ali električni stroji, so vedno priprav-
ljeni za delo in lahko pričelji, postavljam po zmerni
ceni pod ugodnimi pogoji in strogim jamstvom, ter
posljam cenik, če se mi naznani, za katero rabo in s
koliko konjskih sil.

Priporočam se tudi
za nakup in izvršitev
za kmetijstvo, mline, žage, opekarne — s
potrebnimi transmisijami z lesenimi kolesi (Holzriemenscheibenräder), kakor tudi stroje za mle-
karstvo, štedilne kotle od 50—500 litrov, najnovejše pumpe za gnojnico itd.

Dopisuje se slovensko in nemško.

Josip Božič

v Dolini, pošta Grabštanj, Koroško.

2770 3-2

Klobuke,
cilindre in čepice
v najnovejših taconah in v velikih izberah
priporoča 112 52-28
Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja nek. čimolice.

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
na neshljivo potovati naj se obrnejo
Simona Hmetek
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28
Kotkovrstna Pojasnila daje se brezplačno

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Panorama Kosmorama
v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3.
pod „Narodno kavarne“
Električna razsvetljava.

Razstavljeno od 12. jan. do všt. 18. jan :

Potovanje iz Stajer-
skega na Koroško.
Krasna partija.

Dobro izvežbana 87 1-1

kuharica

išče službo, najrajši v župnišču. Izurjena je tudi
v vsem gospodarstvu. Nastopi lahko takoj.
Naslov pove upravništvo lista.

Proda se lepo poses'vo

hiša, v kateri se nahaja dobro obiskana gostilna, in
vsi drugi gospod. prostori; zraven njiva in lep sadni
vrt. Nahaja se blizu drž. ceste in dveh tovarn. Naslov
pove uprava. 89 1-1

15.000 m ostankov
8-20 m dolgih

najfinejših, brez napake, obeljeno, primerno za naj-
finejše telesno in posteljno perilo, nepokvarno
82 cm šir. **rumburška tkanina** 1 m = 24 krajc.
Oxford za srajce, prist. barv. 1 m = 17 „
Flanela za srajce in bluze 1 m = 18 1/2 „
Cefir za obleke, bluze, hišne in
otroške obleke, predpasnike 1 m = 18 „
116 cm šir. **Canafas**, prist. barv.
1. kakovost 1 m = 35 „
rjuhe brez živa 2 m d., 150 cm. šir. 1 kom. 90 „
brisače za kuhinjo, rudeče karir.
1 dvanajstnica 1 kom. 95 „
navadne brisače za kuhinjo . . . 1 kom. 18 „
Najmanjše naročilo 5 kg zavoj = 45 m po
povzetju. Vzorci se prilože le zavoj za poskušnjo.
Če se naroči nad 50 K 3% popusta. 56 3 1

Emil Fuchs
tkalnica za platno. - Nachod št. 16. Rrkonosi.

Predstave se vršijo
v delavnikih od 5.
do 9. ure popoldne,
ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3.
do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. ::

Danes v soboto nov spored.

Vsak četrtek in
soboto od 3. do
6. ure popoldne
predstava za
dijake po zni-
žani ceni. ::

odpisna lista v zlogi najraznovrstnejše orpežno, krasne
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plaiše, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje prte 110
sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevažna
tudi vesenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vse druge obleke.
Predstite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
izirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dra-
štev in potujočih agentov.
Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižje
cene, satrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjši naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 2922 1
Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Iščem
kompanjona

s primerno vlogo v svrhu ustanovitve špe-
cijalne trgovine s tehničkim sosebno mle-
karskimi potrebščinami. — Ponudbe do
15. januarja 1908 pod „Sodela-
vec“ na upravo tega lista. 2939 3-1

Iz proste roke se
pod ceno proda
nova davka prosta prtilična 78 2-1
hiša

s 6 sobami, 4 kuhinjami, 2 kletima in obširnim vrtom.
Hiša je prav blizu tovarne in je pripravna za vsa-
kega obrtnika. Stanovanja se dajo lahko v najem in
se dobro obrestuje. Pojasnila daje lastnik **Ivan Žni-**
daršič na Savi št. 145. P. Jesenice-Fužine.

Izdelovatelja kirurg. instrumentov
Br. Hlavka, Ljubljana
atelje za ortopedične aparate in bandaže.
Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bol-
niško postrežbo, bižejev, irigatorjev aparatov za inhalacije s paro
in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavic za
krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke, stvari in aparate
za samoklistiranje, najboljše kvaliteta gumijevih posteljnih pod-
ložk. Vse bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po od-
redbah p. n. gg. zdravnikov. Žunanja naročila se točno, hitro in
diskretno dopošiljajo.
Galvanični poniklovalni zavod z motornim obratom. Popra-
vila se izvršujejo točno in ceno. 58 2-1

Naznanilo in priporočilo.
I. juž.-štaj. kamnoseška industr. družba v Celju
naznanja, da je gospod **Vincenc Čamernik** izstopil iz
njene službe in nima torej pravice za njo dela prevzeti in
tudi ne denar kasirati. 60 3-1
Slavnemu p. n. občinstvu se najtopleje zahvalimo za do-
sedanjo naklonjenost in se priporočamo v nadaljni številni obisk.
Posebno opozarjamo še radi izvršitve
cerkyenih del in raznovrstnih nagrobnih spomenikov
katere dobavimo po najnižji ceni.
Z velespoštovanjem
Prva Južnoštajerska kamnoseška Industrijska družba v Celju.

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.
V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in
belino rok v 3 dneh. — **Lonček i K 20 v.**
„International“ odstranj. mahu
naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine
v obrazu in po rokah. — **Steklenica 6 K.**
Razpošilja po povzetju lekarna pri
Mariji Pomagaj, Budapest, Liszt Fe-
rencz-tér 20. Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Vsestranski izurjena 74 3-2

kuharica

z dolgoletnimi spričevali iz župnišč želi do-
biti službo, najraje v kakem župnišču. —
Naslov pove uprava lista.

Sprejme se v poduk za **pasar-**
ske obrt 69 2-1

pridenček

14 do 16 let star. Hrano in stanovanje ima
pri mojstru. **Leopold Tratnik**
pasar in srebrar, Ljubljana.

Cerkveno opravo
in 70 1
električna svetila
priporoča častiti duhovščini in slav. občinstvu
Leopold Tratnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 27.
V-dna velika zaloga. — Postrežba točna.

Odda se takoj v najem zaradi smrti
ključavničarska obrt
z vsem potrebnim orodjem. — Več se poizve pri
Pučavcu na Primskovem pri Kranju
št. 68. 68 1

Panorama international
77 **Pod Trančo 2.** 1-1
Razstavljeno od nedelje 12. jan.
do všt. sobote 18. jan. 1908:
Zanimivo potovanje po
NILU.

Vsak dan sveže
pustne
krofe
priporoča
J. Zalaznik
Stari trg šte. 21.

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja
zaloga

Zimskih črevljev za gospode, gospe in otroke.
Dokolenic (kamašen) za lovce in gozdarje:
Črevljev za dom v izvršnih oblikah po zmernih cenah.

Moški čevlji od K 8.— naprej. Ženski čevlji, nizki, od K 4.80 naprej. Ženski čevlji, visoki, od K 8.50 naprej.

Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem

= F. SZANTNER =

Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana

Geniki zastoj in poštne prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Hidralične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priloga se glavnemu občinstvu in prečasti duhovščini v izdelovanje vseh v te stroke spadajočih predmetov: stične omrežje na streh, obhajilne mise, ograje na mirodvoru obmejne omrežje, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjoni sastori in solnčne plohte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

Na svetovni razstavi v St. Louis 1904
najvišja odlika „Grand Prix“

Globus

čistilni ekstrakt
čisti boljše kakor
vsako drugo kovinsko čistilo

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York
je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC

v Ljubljani,

Korodvorske ulice odslej šte. 26. od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 16. 47

Anversa
New York

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečasti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbeno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1791 52—11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spricovale mnogih dovršnih del se na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

I. južnoštajerska kamnoseška

Industrijska družba Celje

Nove ulice šte. 11.

1044 26—1

Lastniki: Robert Diehl, Ant. Koleno, Fr. Strupi.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom. Podobarski atelije. Izvrševanje vseh stavbenih del kakor: stopnjic, podbojev, fasad, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa.

Specijalna delavnica in podobarski atelije za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, prižnic, obhajilnih miz, krstnih in kropilnih kamnov itd.

Tiskovanje cerkva, dvoran, in hodnikov s samotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje

pohištenih plošč iz različnih ter najbolj lidočih marmornih vrst v vseh oblikah

Mnogobrojna zaloga grobnih in spomenikov

iz različnih marmornih vrst granitov in sljenitov po raznovrstnih narisih in po najnižjih cenah.

II. Naprava II. sidanah ali betoniranih rodbinskih rakev (grobišč)

Popravljanja spomenikov ter izdelavanja napisov v iste

Brušenje, poliranje in struganje kamena s stroji

Strokovno dovršene risbe in načrte kakor tudi proračune na zahtevanje brezplačno

Delniška glavnica:
K 120,000.000.—

Podružnica c. kr. priv.

Rezervni fond:
K 63,000.000.—

Austrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

Franca Jožefa cesta šte. 9

sprejema vloge za obrestovanje proti vložnim knjižicam in na tekoči račun, eskomptira menjice in dovoljuje stavbene kredite, kupuje in prodaja devize in valute, kakor tudi raznovrstne vrednostne papirje, izplačuje kupone in izžrebane efekte, zavaruje srečke proti kurzni izgubi, izvršuje izplačevanja v Ameriki, kupuje in prodaja ameriške dolarje, dovoljuje carinske kredite itd. itd.

Sprejema depozite v upravo in varstvo ter oddaja

proti vlomu in ognju sigurne Safe-Deposits

pod lastnim zaklepom stranke.

VODOVODI

kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. (Tehniške ocene in načrti **zastonj**, ko se poveri :: :: :: :: gradba) :: :: :: ::

Inženier-hidrotekt
Konrad Lachnik
Ljubljana 2457 15
Beethovnovе ulice 4. Brzjavil: Lachnik, Ljubljana.

Sprejem učenko

poštenih staršev v trgovino mešane stroke. Ponudbe sprejema **Peter Štar**, Jesenice (Gor)

DR. E. GALLATIA

ordinira zopet na Poljanski cesti
39 št. 22 od 1—3 ure pop. 3-4

SODE

stare in nove, velike in majhne ima na prodaj **J. Buggenig**, sodarski mojster, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico 5.

Čevljarskega pomočnika

sprejme takoj v trajno delo **Ivan Ramovš**, Selo 19 pri Ljubljani. 10 3-4

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj **A. REPIČ**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2-19

Krasne kravate, moderne ovratnike, srajce, boa za dame in otroke, fine bluze, krila, lepe kape in čepice, rokavice in nogavice itd. se dobe

2237 8 najcenejše pri
A. VIVOD-MOZEČIČ
Ljubljana, Stari trg 21.

C. kr. oblastveno potrjeno 1-3
učilišče za krojno risanje
Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobi se tudi kraj po životni meri. ●

Št. 15.901/907.

Razpis.

Za zgradbo vodovoda »Kranj in okolica« potrebna, na 620 000 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave. Pismene, vsa dela ali delne dobave (cevi, armature, betonska dela itd.) zapadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože do 1. marca 1908 ob 12. uri popoldne podpisane mu dež. odboru. Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z napisom: »Ponudba za prevzete gradbe vodovoda »Kranj in okolica«.
Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da priznava ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.
Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzu ceni.
Deželni odbor si izrecno pridrži pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.
Načrti, proračun in stavbni pogoji so v deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah na ogled.

Deželni odbor Kranjski
v Ljubljani, dne 27. decembra 1907.

Steckenpferd-lilijskomlečno milo

Bergmann & Co. Draždan in Tešin a L.
je in ostane glasom vsak dan došlih priznalic naj uspešnejše vseh medicinskih mil proti mazuljem kakor tudi v dosedaj in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate polti. — Dobiva se po 80 vin. komad vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah mila in brivnicah. 434 50 41

Osební kredit za uradnike, učitelje itd. Samostojni konzorciji za hranilnico in predjume uradnik. društva dajejo po najzmernejših pogojih tudi proti daljšim odplačtom posojila na osebni kredit. Potovalci izključno naslovi konzorcijev se povedo brezpl. pri osrednjem vodstvu uradn. društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25. 2438 1

Posetnice

priporoča
v največji izberí Katoliška tiskarna v Ljubljani

2727 10-9
Pozor, kmetice in dekleta!

Naslov je: **P. Jurišič**, št. 65 (Slavonija). Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem.

Zastonj

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd. 2554 11

Drag. Heger

urar, juvelir in graver.
Osiek I. Kapucinska ul. 4, (Slavon.)

Prima trboveljski in dolenski

Kosovni premog
Srednokočni premog
Orehovni premog
Gruščni premog

po najnižjih cenah — na cele vagone po premogokopnih cenah — priporoča lastnik premogokopov **J. PAULIN**, glavna zaloga premoga v Ljubljani, Nova ulica št. 3. 2737 8

Čand. iur.

samostojen koncipist, išče službe v odvetniški, notarski ali kakšni drugi pisarni. Mnogoletna praksa. Stenograf v slovenskem, nemškem, srbohrv. jeziku. Zmožen italijanske in jeziku in pismu. Ponudbe na upravnishko tega lista pod »C«.
34 3-3

la. rujavi premog

novó otvorjenega premogovnika Šemnik

pri Zagorju ob Savi dostavlja vedno na dom prodaja premoga v Kolodvorskih ulicah št. 35 v Ljubljani

Pri naročilih celih vagonov naj se blagohotno obrača naravnost na premogovnik v Mediji-Izlake. 2643 12 11

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja 6 dni

izvrstna prilika za potovanje in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24.000 ton
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25.000 ton
toraj še enkrat večji kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig**, Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedelek, torek in četrtek v tednu.

Zelo trpežno opeko

kakor strešno, zarezno in navadno, za oboke in zldove
priporoča v poljubni množini

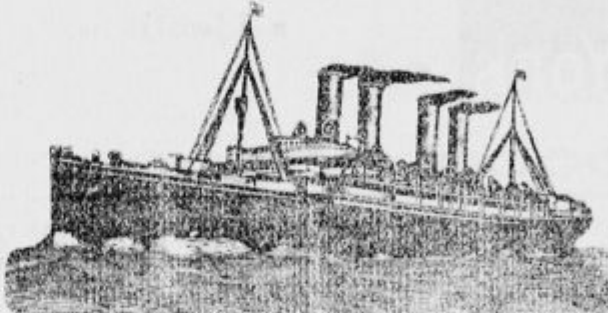
A. KORI, BOROVNICA.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II.**, **Kronprinz Wilhelm**, **Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštna realna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno isvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Frage a menajnicami Oraben 35, Mala stran, Most alica 17, Baden, Brno, Gotha Lipa, Gotha Kamalen, Gornjak, Hamburg, Wöding, Novi Jidra, Plana, Svitar in Liberec.
Menajnice na Dunaju:
I. Wollzeile 18, II. Taborskegasse 4, III. Ungargasse 77 (vaga Remoweg), III. Lönngasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 36 4, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 50, XVIII. Währingerstrasse 37, XIX. Döblinger Hauptstr. 13, XIV. Hauptstrasse 29.

Menajnična delniška družba 45 150 164
„MERCUR“
Dunaj, I. Wollzeile 10.
Kapital K 20 000 000
Rezer. sklad K 8 500 000

nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, devis, valut in denarja.
Zamenjava in eskomptiranje
izrednih zastavnih in obilgaci srečk in kuponov.

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22

(Ustredni banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno. Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 1/2 % in 5 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Enosilja lastnih 4 1/2 %, bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavnice.

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
D. noniranje kavci in vadij raznih vrst.
Estoni menic same denarnih zavodov.
Bankovne informacije in svete brezplačno.

Prevzetje trgovine.

Usojam si slav. občinstvu naznaniti, da sem z novim letom prevzel trgovino z špecerijskim blagom, moko, žlmo in morsko travo od g. Antona Ječmleka na Sv. Petra cesti št. 14

ter se slavnemu občinstvu priporočam, kakor mojemu predniku izkazano zaupanje i nadalje meni nakloniti. Potrudil se bodem cenjena naročila kar najbolje točno in po možnosti najceneje izvrševati.

17 3-5

Z velespoštovanjem

JOS. ŠEKULA.

Kašelj!

2360 Kdor 21-11

ljubi svoje zdravje, ga odstrani. 5345 not. potr. spricev. dokazuje o izbornem učinku

Kaiser-jevih karamel za prsa s tremi folkami.

Zdravniško preizkušene in priporočene proti kašlju, hripavosti kataru, slezi, kateru v grlu, oslovskemu in dušljivemu kašlju.

Zavoj 20 in 40 vin., kataljica 80 vin. dobivalo se v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. m-stu, deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“, E. Leustek; Ubald pl. Trnkovec, Jos. Mayer, pri „Kroni“ A. Bohinc, vogal Rimske in Bleiweisove ceste; Ivan Gjirčič v Metliki, Karol Andrijašič v Novemestu, Karol Savnik v Kranju in Josip Mučnik, lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kamniku.

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
Šilikonan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Šilikonan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

is priporoča proč. duhovščini duhovniške obleke

v izdelovanje vsakovrstne

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko izgotovljene obleke.

posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih cenah.

bebevitaj uniform avstrijskega armir. šolskih uradnikov.

Najbogatejšo zalogo in najrazno-
2005 52-2 vrstnejšo izbiro
klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kraczmér
izdelovalec klavirjev in sodno za-
prisoženi zvedenec
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.
Vedno so v za-
logi preigrani pa
brezhibni klavirji.
Prevzamem ubira-
nje in popraviljanje
vseh sistemov.
Glavno zastop-
stvo dvornih firm
L. Bösendorfer na
Dunaju, Gebrüder Stigl na Dunaju, August Förster
v Lohav, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri-
meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižje
izposojalninna. — Delna plačila.

Istrska vina

beli moškat, belo vino, ru-
deče, teran, ter vinski žga-
nje se dobiva pri vinogradniku
Antoniju Ferlan di Giorgio,
v Rovinju, Istra.

2421 24-21

Ivan Demšar

podkovski kovač in izdelo-
vatelj vozov v Ljubljani

:: Marije Terezije cesta št. 6 ::

priporoča svojo veliko zalogo

VOZOV kritih in nekritih,

lično in trpežno

izdelanih, po jako nizki ceni.

Sprejme se v doček tudi več učencev.

Stanje hranilnih vlog:
23 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 800.000 kron.

Mestna hranilnica Ljubljanska

v Prešernovih ulicah šte. 3,

v lastni hiši, (poprej na Mestnem trgu zraven rotovža),

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure do-
poldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 % ter
pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni
davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga
zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna
občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno
močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to
hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr.
poštne hranilnice.

Posojuje se na zemljišča po 4 3/4 % na leto.
Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo
obresti in to odplačilo ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način
se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati
dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na
leto 6 % izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj
dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

12 12-12

Ugoden nakup ostankov 40 metrov

cefira, barhenta flanele, volnenih in
drugih, perilnega blaga, lepih vzorcev
v dolžini od 1 do 8 metrov pošilja po
povzetju franko za 8 gld. 50 kr.
slovita uvozna trdka 2731 10-6

V. J. Havliček
v Podčbradih, Češko.

Najnižje cene. Največji izbor. Sklepe izdelovanje. Preobleke. Popravila. L. Mikusch. TOVARNA DEŽNIKOV, Ljubljana, Mestni trg 15.

KOS. RJUH. najboljše vrste, brez šiva. 150 centimetrov široke. 200 cm dolge K 14-50. Tkalinca za platin in bombazevino. Br. a tje Krejcar, Dobruška, Češko. Vzorci o platin in bombazevini. — Trgovni franko. — Blag za dam. oblake.

Zahtevajte bre-plačno določil atev mojega ilust. cenika z nad 1000 slikami. — Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek. Slika 1/2 nav. velikosti. 611 38

St. 366 srebrna dam-ska remont. gl 3-50. St. 322 srebrna moška remont. 3-50. St. 337. srebrna s sidro 15 kamnov 5- dvojni plašč 6-50. St. 341, srebrna s sidro dvojni plašč 15 kam-nov, posebno močna 7-9-50.

Anton Kiffmann, največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Izvoz v vse dežele. Maribor L. 5., stajersko.

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani kupuje proti gotovini

hrastove dile

1 laško colo debele in od 5 col naprej široke, ter plačuje iste po 14 vinarjev 1 laško colo, po-stavljene franko Ljubljana državni kolodvor Šiška. 2157

Kupuje tudi hrastove hlode in frize.

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov. Stavb. in pohištvena pleskarja. Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarja. Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in kompletir. Telefon 154. Delavnica: Miklošičeva cesta št. 6. Igriške ulice št. 8.

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pade, karbolinje itd.

Priporočava se tudi sl. občinstva za vna v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznane rečno in fino pe najnižjih cenah. 765 53-30

Herbabny-jev podfosfornokisli apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izobno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje sluz, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.
Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.1, Kaiserstr. 73-75.**
V zalogi je nadalje pri gosp. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovu in Volšperku.

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Herbabny-jev okrepljeni Sarsaparilla - sirup.

Je že 33 let uveden in najboljši preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.
Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2649 a

Pri nakupovanju
== suknenega ==
in manufakturnega
== blaga ==

se opozarja na trdiko

HUGO IHL

v Ljubljani

špitalske ulice šte. 4.

št. 28-29

Velika zaloga
suknenih ostankov.

„DER ANKER“

Zavarovalnica za življenje in rente na Dunaju; glavno zastopstvo za Štajersko, Kranjsko in Koroško v Gradcu

Usojamo se najvljudneje javiti, da smo poverili svoje glavno zastopstvo za Kranjsko s 1. januarjem 1908 gospodu

Jakobu Gorjancu

Kolodvorske ulice šte. 35, I. nadstropje.

ter ga pooblastili tudi za sprejemanje plačil.

9 2-2

Velespoštovanjem

„Der Anker“, zavarovalnica za življenje in rente na Dunaju; glavno zastopstvo za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu.

Oton Fettich-Frankheim

Gospodski in damski frizer.

Kongresni trg 19.

Damski salon za pranje las; z najnovejšim „zrakosušilnim“ aparatom

v 8. minutah osušeni lasje.

Priporoča se nadalje v friziranje po najnovejših dunajskih in francoskih modah za ples, gledališča, koncerte in svatbe.

2782 19-6

Postrežba tudi v hišo.

Veliki izbor damskih kakor tudi gospodskih toaletnih potrebščin.

Parfumerija in mila iz prvih tovarn.

Izdelovanje vseh kakršnihkoli lasnih del.

Kupuje po najvišji ceni zmedene in odstrižene lase.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, H. stop., II. nadstr. (Medljatova hiša).

se priporoča pred. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burke, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in siletem vese nju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstne cerkvene perile in pristnega platna. Vporablja samo dobre blage, cene po možnosti nizke, zagotavlja trpešno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi zadovoljno prevzema.

289 26-45

Ivan Terdan

pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarsko obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekoracijskih del.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za stavbeno in pohištveno pleskarstvo.

2467 52-8

Zaščitna znamka „Sidro“

L'niment Capsici com.

Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller

je splošno priznane kot izvrstno bol blažujoče in odvečno mazilo pri prehlajenju itd.; cena 80 v., K 1-40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsem priljubljenega domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v škatljah s naše matične znamke „Sidro“ potem se je gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
pri „starem levu“ v Pragi
Elisabethgasse šte. 5 nova.

Dnevno razpošiljanje.

2266 (46-1)

Izdelane postelje

iz rdečega postelnega inleta. Prav dobro napolnjene. — Pernica ali blazina 180 cm dolga, 110 cm široka K 10-—, 12-—, 15-— in 18-—; 2 metra dolga, 140 cm široka K 14-—, 16-—, K 18-—, 21-—. Zglavnik 80 cm dolga, 18 cm široka K 3-—, 3-50 in 4-—; 90 cm dolga, 70 cm široka K 4-30 in 5-60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. Tridelni modroci iz žime za 1 posteljo K 27-—, boljši K 33-—. Pošilja se postelje prosto po povzetju od K 10-— naprej. — Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštnih stroškov. 1062 6-1

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 910 pri Plznu Češko.

KASLUJOCIM

otrokom in odraslim osebam

prilipsujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaža, ki blaži in potolazuje krčeviti kašelj in ki odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že imenito izrekli o hitrem učinkovanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco proti pošiljavi 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljavi 7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-Ja

2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1

Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.

Pozor na ime sredstva,

Izdelovatelja in na var-

stveno znamko.

Majcenejše

děžnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR

v Ljubljani

Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4.

Prešernove ulice šte. 4. 100 26-28

Popravila točno in ceno.

Rano

vsako vrsto se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago.

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljiva rano. Za 40 let se je izkazalo mednarodno vladno mazilo, tako imenovano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za ozdravo. To vzdržuje rano čisto, svaraže lase, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pudica 70 vin., pol pudice 50 vinarjev. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4 pudice, ali K 7-— 10 pudic poltine prosto na vsako pošlato avstro-ogrsko monarhijo.

Val deli embalaže imajo kakorito depozitarno varstveno znamko.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; spet Nerudova ul. 203.

Zalogo v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Hardetochlačev, J. Mayr.

2172

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure

po 4 ³/₄ 0

to je. daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!

1949 52-1

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.